

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

२०००-२००१

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक
व
आर्थिक समालोचन

2000-2001

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अथवा सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

2000-2001

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2000-2001

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		भाग - 1 दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 21
		भाग - 2 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकानार क्षेत्रफळ घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक घाट	3
3	1.3	1991 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकानार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकानार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काग करणारे व काग न करणा-यांची संख्या	15
6	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	19
7	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1981	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आकडेवारी	22
10	1.8	शिती छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सागुथीनुसार घरांचे वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रानार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार	26(अ)
14	1.12	क्षेत्रानार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) नुसार	26(ब)

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		2.हवागान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पान्न्य दिनांसाठी संख्या व एकूण पान्न्य 2000	27
16	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1998	32
		3.कृषी	
17	3.1	जमीनना तापर सन 1996-97 व 1998-99 करिता	33
18	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखातील क्षेत्र 1996-97 व 1998-99	37
10	3.3	गुठ्य पिकांचे दर हेक्टरी उतपादन व एकूण उत्पादन (2000-2001)	40
20	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाती असलेले तालुकावार क्षेत्र (1996-97 व 1998-99)	50
21	3.5	निरनिराळ्या पिकाखातील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र सन 1996-97 व 1998-99 या तर्फाकरिता	52
22	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1996-97 व 1998-99	62
23	3.6(ब)	तालुकावार कुपजनलीका हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व निवृत्त पंपांनी संख्या (2000-2001)	64
24	3.7	विहीरी खेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे (2000-2001)	65
25	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व भिजणारे फायदे 30 जून 2001 अखेरची	67
26	3.9	वहिल धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाती असलेली वहिलधारण जमीन आणि ओलीताखातील निव्वळ क्षेत्र व वहिलीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ क्षेत्रानुसार वहिल धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	71
27	3.10	कृषी निषणक अतनारे कृषी गणना 1997	75
28	3.11	दुष्काळ टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 2000-2001	76
20	3.12	टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार कडीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरनिष्णाबाबत माहिती 2000-2001	79

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		4.पशुसंतर्धान	
30	4.1	तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	81
31	4.2	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या 2000-2001	88
32	4.3	योगांच्या प्रकारानुसार पशुमा मृत्युची संख्या वर्ष 2000-2001	90
33	4.3(ग)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 2000-2001	91
34	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवैद्यगृहे आणि प्रत्येक पशुवैद्यगृहात फतल केलेल्या पशुंची संख्या (2000-2001)	92
35	4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष 1999-2001	93
36	4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वनउत्पादन वर्ष (2000-2001)	94
37	4.7	जिल्ह्यातील मूल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2000-2001)	95
38	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2000-2001)	
		5.रोजगार उद्योग,सामिकर्म व तीन	
39	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 2000	96
40	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 2000	102
41	5.3	कामाच्या दिनांकांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 2000	106
42	5.4	उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1996-97	110
43	5.5	रोजगार निनिमग केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 2000	114
44	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2000-2001	116
45	5.7	जिल्ह्यातील कर्मचाऱ्यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2000)	117
46	5.8	निरजिराऊषा उद्योगातील रोजगार (31मार्च,2001 ला संपणाऱ्या नर्णाकरिता)	118
47	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या व त्यांची लोकसंख्या 31 मार्च,2001 अखेर	119
48	5.10	विजेचा वापर 2000-2001 या वर्षाकरिता	120
49	5.11	कृषी व नगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	121

अ.क्र.	तपस्य क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
50	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारण नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	122
51	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	123
52	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	124
53	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	125
54	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या - (आर्थिक गणना 1998)	126
55	5.17(अ)	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान	127
56	5.17(ब)	गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	128
57	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	129
58	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान संख्या (आर्थिक गणना 1998)	130
59	5.19(अ)	सांख्यिक, सामाजिक व न्यायिक सेना मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	131
60	5.19(ब)	सांख्यिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवागतील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	132
61	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	133
62	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	134

अ.क्र.	विवरण	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		6.सहकार	
63	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2001 अखेर	135
64	6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2001 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	136
65	6.3	जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची नेसा परीक्षण तगाप्रमाणे वगवारी 31.3.2001 अखेर	137
66	6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2001 अखेर	138
67	6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थाने कार्य 31.3.2001 अखेर	139
68	6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	142
69	6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001अखेर	145
70	6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक-कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2001 अखेर.	—
71	6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2001 अखेर	—
72	6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2001 अखेर	146
73	6.11	जिल्ह्यातील बिगर कृषी सहकारी पदासंस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	147
74	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थाने कार्य 31.3.2001 अखेर	148
75	6.13	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर	151
76	6.14	जिल्ह्यातील उत्पादन संस्था आणि सांगाजिक सेवा संस्था नाते प्रमुख कार्यांना तपशिल 31.3.2001 अखेर	152
77	6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2001 अखेर	153
78	6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2001 अखेर	161

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
79	7.1	सांख्यिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 2000	162
80	7.2	जॉइन्ट फॅलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 2000	164
81	7.3	निदिष्ट कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या 2000	166
82	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत बस टोचणी 2000-2001 वर्षांकरिता	167
83	7.5	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या 2000-2001	168
		8. शिक्षण	
84	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	169
85	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1999-2000	170
86	8.3	पूर्ण प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरानिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1999-2000	171
87	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1999-2000	172
88	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1999-2000	173
89	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 1999-2000	174
90	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 2000-2001	175
91	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम 2000-2001	
92	8.9	शिक्षककरिता प्रशिक्षण संस्था 1999-2000	176

अ.क्र.	वर्षा क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		9. ताहतुक न दळणतळण	
93	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31.3.2001 या वर्षाअखेर)	177
94	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तांतुकावार यादी (31.3.2001 या दिवशीची)	178
95	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2001 अखेर	179
96	9.3	तापरात असलेली मोटर ताहनांनी संख्या 31 मार्च 2001 वर्षाअखेर	180
97	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतुक आकडेवारी (2000-2001) वर्षाकरिता	181
98	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांचरील वाहतुक गणना 2000 या वर्षाकरिता (ताहतुक गणना डिसेंबर 2000)	182
99	9.6	पोस्ट तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संच यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च 2001) अखेर	194
		10. स्थानिक संस्था	
100	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न न रत्न (वर्ष 2000-2001 करिता)	195
101	10.2	ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)	196
102	10.3	जिल्हा परिषदेचे बाबदार उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)	199
103	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे न महानगरपालिकांनी उत्पन्न व खर्च (2000-2001 वर्षाकरिता)	201
		11. नियोजन	
104	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च 2000-2001	203
105	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये 2000-2001 या वर्षाकरिता	205
106	11.3	रोजगार हमी योजना (2000-2001 या वर्षाकरिता)	214
107	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे त्यावरील रोजगार न रत्न (2000-2001 वर्षाकरिता)	215
108	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपायायोजना 2000-2001 या वर्षाकरिता	216
109	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्पारखालील क्षेत्र (2000-2001 वर्षाकरिता)	218

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
110	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक उत्पादने नार्टप(2000-2001) वर्षाकरिता	225
111	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने 2000-2001 या वर्षात हंगामाकरिता	226
112	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2000-2001)	227
113	11.10	अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता(वर्ष 2000-2001)	228
114	11.11	जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद व खर्च (2000-2001)	229
115	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम (2000-2001 या वर्षाकरिता)	231
116	11.13	विशेष घटक योजना (2000-2001 या वर्षाकरिता)	232
117	11.14	जिल्ह्याच्या स्थानिक विकास कार्यक्रमाचा (वर्ष 2000-2001)	233
		• 12. किमती व निर्देशांक	
118	12.1	जिल्ह्यातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किमती एप्रिल 2000 ते मार्च 2001	235
119	12.2	जिल्ह्यातील मुख्यानेगाम्या ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या तरतुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किमती वर्ष 2000	237
120	12.3	महत्त्वाच्या घाऊक किमतीचे निर्देशांक सन 2000-2001	243
		13. ज्याय व प्रशासन	
121	13.1	जिल्ह्यातील पोलीस अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची एकूण संख्या सन 2000-2001	244
122	13.2	जिल्ह्यातील गुन्हासंबंधीची आकडेवारी सन 2000-2001	245
123	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2000-2001	246
124	13.4	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराने तसोचानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 2000-2001	247
125	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकाळात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 2000-2001	248

अ.क्र.	विवरण क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		14. बँकींग व निमा	
126	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये वर्गीकृत बँकांची संख्या ठेवी व कर्ज सन 2000-2001	249
127	14.2	जिल्हयातील 31 मार्च, 2000 राजी चालु असलेल्या संयुक्त मांडनलागी संख्या	250
128	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम (2000-2001)	
		15. संकिर्ण	
129	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 2000-2001	251
130	15.2	गोळा केलेली अव्यवगत गुंतणूक व सातेदारांनी संख्या सन 2000-2001	252
131	15.3	तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसूल सन 2000-2001	253
132	15.4	गुट्टणांमध्ये आणि त्यात छापलेली, व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि निमतकालिके 31.3.2001 या दिनाशी	254
133	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व सारखर सन 2000-2001	256
134	15.6	जिल्हयातील मागणी व वसूल केलेले धान्य सन 2000-2001	256
135	15.7	जिल्हयातील 1999 गधील लोकसभा व 1999 गधील विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी	257
136	15.8	जिल्हयातील 31.3.2001 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	261
137	15.9	निवडक निर्देशांकाचे कन 2000-2001	263

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2000-2001

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ.क्र. 1	बाध 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(एक)	प्राकृतिक रचना			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
			0	0
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान			
	तापमान		1998	1999-2000
	1) फिमान	डिग्री सेल्सिअस	6.6	5.0
	2) कगाल	डिग्री सेल्सिअस	46.8	47.7
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मि.मि.	983.9(2000)	1292.53(1995)
	क) प्रशासकिय विभाग(2000-2001)			
	1) तहसिल	संख्या	14	353
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	321
	3) टंचाई अस्त तालुके	संख्या	1	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	1	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	29	378
	6) गावे (एकूण) 2001प्रमाणे	संख्या	1874	43722
	1) निर्जन	संख्या	312	उ.ना.
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1562	43722*
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9892	307713
(दोन)	प्रशासकिय संस्था (2000-2001)			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	321
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	15
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	228
	4) कटक मंडळे	संख्या	1	1
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	778	27738
	* वस्ती नसलेली गावे धरून			

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	59	908 (इशडिसे. २०००)
	7) पोलीस आऊट पोस्ट	संख्या	121	1775 (इशडिसे. २०००)
(तीन)	लोकसंख्या 2001 प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1444	55732
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	2607	41020
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	4051	96752
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	619	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्या	टक्केवारी	18.84	11.09
	1991 ची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी			
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या(1991)	आकडे हजारात	458	7318
	7) अनुसूचित जमातीच्या लोक	टक्केवारी	13.92	9.27
	संख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी(1991)			
	8) पुरुष (2001)	आकडे हजारात	2095	50334
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	1956	46418
	10) स्त्रि - पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांमागे		
		स्त्रियांचे प्रमाण	934	922
	11) घनता (1991)	दर चौरस कि.मी.		
		क्षेत्रातील लोकसंख्या	331	314
	12) साक्षरतेचे प्रमाण (2001)			
	1) एकूण	टक्केवारी	84.18	77.3
	2) पुरुष	टक्केवारी	90.25	86.3
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	77.65	67.5
	4) राज्यामध्ये जिल्ह्यांचा क्रमानु	संख्या		
(चार)	कृषि (अस्थायी)		(1998-1999)	(1999-2000)
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	133	5306
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	13.49	17.25
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	73	1301
	ब) पर्वत आणि लागवडीलायक	हजार हेक्टर	39	1696
	नसलेली जमीन			
	क) एकूण (अ ब)	हजार हेक्टर	112	2997

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	४) पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	१) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	५७	१३४१
	२) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	१४	२२६
	३) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	५७	९०३
	५) पडीत जमीन			
	१) चालू पट	हजार हेक्टर	२३	११८९
	२) इतर पड	हजार हेक्टर	६२	११६१
	६) पिकारखालील जमीन			
	१) पिकारखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५४४	१७६३६
	२) दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	७९	४६२०
	३) एकूण पिकारखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	६२३	२२२५६
	७) ओलित क्षेत्र			
	१) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	८७	२९५९
	२) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	१७६	३६४७
	८) महत्वाच्या पिकारखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	२८७	१३३८२
	९) वहित मारण जमीन (अंतिम) (१९९०-९१)			
	१) २ हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	११४	६००३
	२) २ ते १० हेक्टर	हजार हेक्टर	९७	३२९७
	३) १० हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	४	१७१
	१०) जमीन महसूल वसुली (२०००-२००१) (सुधारित)	लाख रुपये	२०.२	९२००
	११) जिल्हा परिषदाचा उपकर	हजार रुपये	१७२४०	उ.ना.
	१२) पंचायत समित्यांचा उपकर	हजार रुपये	२२७९	उ.ना.
	(पाच) पशुसंवर्धन (पशुगणना) (१९९७)			
	१) एकूण पशुधान	संख्या हजारत	१०९४	३९७९३
	२) गायी व बैल	संख्या हजारत	६३९	१७९४९
	३) म्हशी व रेडे	संख्या हजारत	९४	६४८४
	४) मेंढ्या व शेळ्या	संख्या हजारत	३४६	१४७१६
	५) कोबड्या व बदके	संख्या हजारत	६९४	३४९८४

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
(राहत) राहकार (२०००-२००१)				
	१) सहकारी संस्था	संख्या	३९२४	१५८०१६
	२) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	५८०	२०५५१
	३) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची राभाराद संख्या	संख्या हजारत	२०२	१०२०५
	४) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	२०५	२२०३५
	५) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	४९.३६	३१७८
(राहत) जलसिंचन			(६/२००१अखेर)	(६/१९९९अखेर)
अखंडरूपीत पुर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र				
	१) मोठे प्रकल्प	संख्या	१	३१
	२) मध्यम प्रकल्प	संख्या	१५	१६५
	१ व २ चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	२४८	उ.ना.
	३) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र) लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	४८	२१७५
	४) सिंचन विहीरीखाली मिजणार क्षेत्र	हजार हेक्टर	४१	१९१२
(आठ) उद्योग			२०००	१९९९
	१) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	१८३९	३४६०३
	२) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	१५६४	२९५६२
	३) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या (२०००-२००१)	संख्या	३	१४३
	४) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (२०००-२००१)	हजार मेट्रिक	१०	६३५६
	५) सर्व सुत गिरण्यांची संख्या (२०००-२००१)	संख्या	७	२३३
(नऊ) वीज			(३१.३.२००१)	(३१.३.१९९८)
	१) वीजपुरवठा केलेली शहरे व ग्रॅंडी	संख्या	१९०१	३९४१३
	२) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	१८७८	उ.ना.

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	३) वीज पुरवठा केलेले पंप रांच (मार्च, २००१ अखेरपर्यंत)	संख्या '०००'	६२	२३२८
(दहा)	४) बसविण्यात आलेले गोबरगंस संयंत्रे सार्वजनिक आरोग्य (२०००-२००१)	संख्या	१४५००	उ.ना.
	१) रुग्णालय	संख्या	२४	११०२
	२) दवाखाने (प्रा.आ.केंद्र म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संख्येत घट)	संख्या	१२४	१५४४
	३) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४८	१७६८
	४) प्राथमिक आरोग्य पथके (गरथायी)	संख्या		१६९
(अकरा)	शिक्षण		(१९९९-२०००)	(२०००-२००१)
	१) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२४७०	६५७२७
	२) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	४५०	१२०१३
	३) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	१३	३११
	४) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३५	३९
(बारा)	माध्यमिक शिक्षण २०००-२००१		(१९९९-२०००)	(२०००-२००१)
	१) दुय्यम शाळा	संख्या	६९५	१५२८४
	२) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	३८९	९२४२
	३) शाळेतील शिक्षण	संख्या हजारात	१२	२५३
	४) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३	३७
(तेरा)	उच्च शिक्षण			(२०००-२००१)
	१) संस्था	संख्या	१४१	१५९९
	२) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	८४	९३९
(चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (२०००-२००१)			
	१) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	२) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ.ना.	उ.ना.

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
	ब) तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण		(2000-2001)	(2000-2001)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	38	613
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	347
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	23	266
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	6976	92384
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	13	140
			3730	41000
	4) पदवीका व अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	9	184
		संख्या	2870	33270
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्याची प्रवेश क्षमता	संख्या	87	उ.ना.
		संख्या हजारत	10	उ.ना.
(पंधरा)	परीवहन आणि दळणवळण			
	(मार्च 2001 अखेर)			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	421	5459
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गांवे			
	अ) बारमाही	संख्या	739	36275
	ब) हंगामी	संख्या	493	2654
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित) 31 मार्च 2001	कि.मी.	9159	216968
	1) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	346	3710
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मी.	875	32586
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1003	45543
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1364	43511
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	3457	91618

अ.क्र. १	बाब २	परिमाण ३	जिल्हा नागपूर ४	महाराष्ट्र राज्य ५
(रोळा)	एकात्मिक आगीण विकास कार्यक्रम			
	१) वारिद्र रेबेरवानीन कुटुंबे १९९७-९८ च्या सर्वेक्षणानुसार स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	संख्या नारात	१.०९	३८.१९ (अस्थायी)
(सतरा)	१) स्वरोजगारांची संख्या (२०००-२००१) रोजगार निर्मिती (२०००-२००१)	संख्या	२३४८	८७९९८
	अ) रोजगार हमी योजना	सन्नुष्य दिवस नारात	६.३८	१११२
	ब) जवाहर ग्रामरामृध्दी योजना (१९९९-२००० अखेर)	सन्नुष्य दिवस नारात	११.०१	३१६
(अठरा)	आदिवासी कल्याणकारी योजना		(२०००-२००१)	(१९९७-९८)
	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी	संख्या	७	७३१
		संख्या	२२१०	२४८२९८
(एकोण)	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना		(१९९९-२०००)	(१९९४-९५)
	अ) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	९	१९२
	ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	८१६	१२७९७
(वीस)	जिल्हा नियोजन (२०००-२००१)			
	१) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रुपये कोटीत	७१	३७९४.७९
	२) अनुषंग भरुन काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत	०.५८	२४२.१०
(एकेच)	नांगरी पुरवठा (२०००-२००१)			
	१) रात भावाची दुकाने	संख्या	१६९६	४८६५५
	२) पुरविलेला एकूण साठा (डिसे. २००१ अखेर)			
	अ) गहू	हजार टन	२७	१२७०
	ब) तांदुळ	हजार टन	१३	६८४
	३) शाराकिय गोदामे (३०.६.२००१)	संख्या	१३	९९४
	४) सातविण्याची क्षमता (३०.६.२००१)	मे.टन हजार टनात	१५४००	५८४

टिप - १) उ.जा. उपलब्ध नाही.

आधा १) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

२) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

भाग - १

समाख्यान

2000 - 2001

सामाजिक व आर्थिक समालोचन २०००-२००९

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक वैशिष्टे

1.1 भौगोलिक स्थान :-

गोंड राजा बरख्त बुनंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर बसविले व शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्ह्यास देण्यात आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्ह्याचा विकास केला. सन 1817 मध्ये सिताबडीच्या यध्दात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा -हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व व-हाड याची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1867 मध्ये ग्रेट इंडियन येनीनसुला रेल्वे (सध्याची मध्य रेल्वे) मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यात आला. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्ह्याच्या विकासास गती मिळाली. सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली तेव्हा पासून 1956 पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषांतर प्रांत रचनेनंतर नागपूर जिल्हा द्विभाषिक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुष्टात आले. दिनांक 1 मे, 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्गिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20. 35 ते 21 .44 व पूर्व रेखांश 78. 15 ते 79. 40 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :-

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ 9892 चौ.कि.मी.असून महाराष्ट्राच्या 3.23 टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागांचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर,काटोल,सावनेर,रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या च्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे,1981 नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यात आले. नागपूर - शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यात आले.

1991 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यात 11 गणना शहरे आहेत. 2001 च्या जनगणनेनुसार एकूण 1874 खेडी असून त्यापैकी 1562 लोकवस्ती असलेली व 312

ओसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये 778 ग्रामपंचायती असून 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्ह्यामध्ये 10 नगरपालिका 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक वैशिष्ट्ये:-

भौगोलिक दृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागामध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खोऱ्यातील सरसल भाग, उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशात पिल्कापार, महादगड, गरमसूर, पिंपरडोह, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिद्ध कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्ह्याची रामुद्रापाटीपारून कम त कमी उंची 274 मी. व नारतीत नारत उंची 652 मी. आहे.

1.4 भूगर्भ रचना

नागपूर जिल्ह्याच्या भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्ह्यातील कन्हान खोऱ्यात कोकसा, खापा व सावनेर व रामटेक विभागात मॅगनीज, भियापूर व उमरेड तालुक्यामध्ये कच्चे लोखंड, चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांद्री, पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलामाईट दगड फार मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार, ज्वॉटर्स व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारती करिता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्ह्याची भूगर्भ रचना उपयुक्त खनिजांमुळे अतिशय समृद्ध झालेली आहे.

1.5 नद्या

जिल्ह्याच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैजगंगा नदी वाहते. वैजगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी कांदोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगमपावून वैजगंगेस मिळते. पेंच कोलार आणि नाग नदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खोऱ्यातील जमीन अतिशय सुपीक समजली जाते.

1.6 हवामान व पर्जन्य :-

जिल्ह्यातील हवामान विषम स्वरूपाचे असून उन्हाळ्यात उष्ण तर हिवाळ्यात थंड असते. 1997 वर्षातील जून महिन्यात नागपूर विमानतळ येथील उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण 45.2 डिग्री सेल्सिअस तर 1998 मध्ये हे प्रमाण 46.8 डिग्री सेल्सिअस पर्यंत नोंदल्या गेले. डिसेंबर 98 महिन्यात याच केंद्राचे उष्णतामान कमीत कमी 6.6 डिग्री सेल्सिअस असल्याचे आढळून येते.

2000 मध्ये जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान 1147.88 मि.मी. असून सर्वात जास्त कुही, भिवापूर, उमरेड तालुक्यात पडला. याच वर्षात हिंणगा, नरखेड व रामटेक तालुक्यात पावसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा सर्वात कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात 59 ते 82 दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पावसाचे प्रमाण जून, जुलै व ऑगस्ट या महिन्यातच अधिक असते.

1.7 जमीन व तिचे प्रकार

नागपूर जिल्ह्यात प्रामुख्याने काळी, मोराड, खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम-काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेश्वर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या खो-यात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येते असून कापसाचे उत्पादनाकरिता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्ह्यात भोराड प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरिता उपयुक्त समजली जाते. खरडी, बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेस व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 जनगणना

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 4051444 असून त्यापैकी 2095489 पुरुष व 1955955 स्त्रिया आहेत. सन 1991 ते 2001 या दशवर्षांमध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या 23.21 टक्के ने वाढल्याचे आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 50.63 टक्के, सावनेर तालुका 5.49 टक्के, पारशिवनी तालुका 3.50 टक्के, रामटेक तालुका 3.74 टक्के, मोदा तालुका 3.37 टक्के, कामठी तालुका 5.18 टक्के, कुही तालुका 3.12 टक्के, भिवापूर तालुका 2.05 टक्के, उमरेड तालुका 3.62 टक्के, नागपूर (ग्रामीण) तालुका 1.71 टक्के, हिंणगा तालुका 1.72 टक्के, काटोल तालुका 3.84 टक्के, नरखेड तालुका 3.18 टक्के, कळमेश्वर तालुका 2.82 टक्के एवढी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता (1991)

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.23 टक्के आहे. व लोकसंख्या 4.19 टक्के आहे. नागपूर जिल्ह्याकरिता लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी. मागे 331 असून हे महाराष्ट्र राज्याकरिता दर चौ.कि.मी. मागे 257 आहे तर भारताचे दर चौ.कि.मी. मागे 267 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 64.36 टक्के व ग्रामीण भागामध्ये 35.64 टक्के लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या 2607362 असून त्यापैकी एक ट्या नागपूर शहरात 2051320 एवढे लोक

वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेय जिल्ह्यातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 79 टक्के लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 21 टक्के लोकसंख्या कामठी, कामठी कटकमंडळ, काटोल, नरखेड, मोवाड, सावंनेर, खापा, कळनेश्वर, मोहपा, रामटेक, उमरेड, डिगडोह, वाडी, चिचोली, वलणी, मनरार, हिंगणा, सिल्लेवाडा, कव्हान(पिंपरी) टेकाडी, कांद्री, महादुला, कोराडी, तोतलाडोह, वावाडोंगरी, निलडोह, येरखेडा अशा सत्तावीस नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्री - पुरुष प्रमाण

जिल्ह्यात दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण 2001 च्या जनगणनेप्रमाणे 934 असून महाराष्ट्राच्या 922 च्या तुलनेत हे प्रमाण जास्त आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 936 असून नागरी भागात हे प्रमाण 932 आहे.

2.5 अनुसुचित जाती व जमाती (1991)

जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येत अनुसुचित जातीचे नवबोधदासह प्रमाण 18.53 टक्के असून अनुसुचित जमातीचे प्रमाण 13.93 टक्के आहे. हेच प्रमाण राज्याकरिता अनुक्रमे 11.09 व 9.27 टक्के आहे.

2.6 कामगार

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे 1167900 असून 64900 शिमांतीक कामगार आहेत. उरलेले 2054400 हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारापैकी 214700 शेतकरी, 280200 शेतमजूर, 25300 वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे असून 647700 कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

2.7 लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना

1981 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 968514, 15 ते 19 या वयोगटात 259936, 20 ते 24 या वयोगटात 236307, 25 ते 29 या वयोगटात 191656, 30 ते 34 या वयोगटात 163400, 35 ते 39 या वयोगटात 152900, 40 ते 49 या वयोगटात 255200, 50 ते 59 या वयोगटात 165645 व 60 वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटात 168671 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 6599 इतकी आहे.

2.8 साक्षरता (ग्रामीण व नागरी)

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 84.18 टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 75.76 टक्के व नागरी भागात 88.75 टक्के आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 77.65 व 90.25 टक्के आहे.

2.9 वाभरतील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या

1991 च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील एकूण कुटुंबांची संख्या 610795 एवढी असून त्यापैकी 244165 ग्रामीण भागात व 366630 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबांचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. एकूण निवासी घरांची संख्या 773170 एवढी असून ग्रामीण भागात 313700 व नागरी भागात 459470 घरे आहेत.

3 वने

3.1 जिल्ह्यातील एकूण वनक्षेत्र

2000-2001 वर्षासाठी जिल्ह्यातील एकूण अस्थायी वनक्षेत्र 2765 चौ.कि.मी. असून ते जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्राच्या 21.95 टक्के आहे. या जिल्ह्यातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्याच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरखेड, उमरेड, कुही, हिंगणा आणि भिवापूर या तहसिलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते. त्यापैकी 191 चौ.कि.मी. (6.91 टक्के) अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. आणि 2574 चौ.कि.मी. (93.09 टक्के) राखीव वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र 56 टक्के, संरक्षित वनक्षेत्र 26 टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 19 टक्के एवढे आहे. वनविभागाचे राखीव वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यास आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतीर्भाव करण्यात आलेला आहे.

3.2 वनोत्पादन

रामटेक, सावनेर, हिंगणा, नरखेड, भिवापूर, व कुही या परिक्षेत्रामध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडासोबतच या जिल्ह्यामध्ये सालई, भावंडा, खैर, बांबू, पलस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादनापासून 2000-2001 या वर्षामध्ये 230825 लाख रुपये एवढे उत्पन्न झाले, ते गेल्या वर्षाच्या तुलनेत अंदाजे 38.85 टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे दिसून येते.

3.3 वनविकास कार्यक्रम

धूप जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर यापासून जमिनीचे संरक्षण आणि जमिनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने महत्वाची कामगिरी बजावतात त्यादृष्टीने वनविकासाकरिता जिल्हास्तरावर (अ) मध्यवर्ती रोपवाटिकांची स्थापना (ब) निकृष्ट वनांचे पुनर्वनीकरण (क) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणाऱ्या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना (ड) वैरण साधन संपत्तीचा विकास (इ) किरकोळ जंगल उत्पादनाचा विकास वनसंयुग योजना व कंत्राटदारांचे उज्याटन इत्यादी महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 2000-2001 या वर्षात वनविभागातील बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत एकूण 21.22 लाख

रुपये खर्च करण्यात आले. 1999-2000 वर्षाच्या तुलनेत 2000-2001 वर्षात वन विभागातील योजनेवर 6.90 टक्के नी खर्च कमी करण्यात आल्याचे दिसते.

4. कृषी

4.1 जमिनीचा वापर

1998-99 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 71.60 टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून 5.76 टक्के क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 11.25 टक्के क्षेत्र शेतीकरिता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. 1998-99 वर्षामध्ये 706 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 544 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 77.05 टक्के एवढे होते व दुबारा पिकारखालील क्षेत्र निव्वळ पिकारखालील क्षेत्राच्या 11.19 टक्के होते.

4.2 वहित्त धारण जमिनीची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण

वहिताखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकांची व क्षेत्रांची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ.क्र.	धारणगट हेक्टर	भूधार (टक्केवारी)		क्षेत्र (टक्केवारी)	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1	2	3	4	5	6
1	2 पर्यंत	46	53	18	23
2	2 ते 5	37	34	36	40
3	5 ते 10	14	11	31	26
4	10 ते 20	3	2	13	9
5	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे अस्थायी आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी 96.18 टक्के वैयक्तिक भूधारक, 3.62 टक्के संयुक्त धारक, व 0.20 टक्के संस्थांचे धारक होते. 1985-86 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळात बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 टक्के आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 टक्के वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटचा झालेली आहे.

4.3 पींग पध्दती

1998-99 वर्षात जिल्ह्यातील एकूण पिकारखालील 622940 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकारखालील 286910 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 46.06 टक्के एवढे होते. अन्नधान्ये

पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे 33.46 टक्के होते. डाळी वर्गीय पिकाखालील 35.96, गव्हाखालील 18.78 टक्के, धानाखालील 11.52 टक्के इतके होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखाली 9.57 टक्के, फळे व भाजीपाला या पिकाखाली 6.63 टक्के व गळीताचे पिकाखालील क्षेत्र 32.97 टक्के होते.

4.4 पिकांचे उत्पादन

2000-2001 या वर्षात वृणधान्याचे उत्पादन 117500 मे.टन झाले असून मागील वर्षाचे तुलनेत 29.30 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. कडधान्याचे उत्पादनात मागील वर्षाचे तुलनेत 33.70 टक्के घट झाली आहे. तसेच तेलबियाचे उत्पादनात चालू वर्षी 19.45 टक्क्याने घट झाल्याचे आढळून येते. तेलबियामध्ये नागपूर जिल्ह्यात सर्वात जास्त उत्पादन सोनानील पिकाचे असल्याचे निदर्शनास येते.

4.5 मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाण, जवस, तीळ, मिरची व संत्री ही महत्वाची पिके होत. सन 2000-2001 मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन 805 कि.ग्रॅम, गहू, 1031 कि.ग्रॅम, तांदूळ, 992 कि.ग्रॅम, तूर 619 कि.ग्रॅम, हरभरा 483 कि.ग्रॅम, भुईमूग 626 कि.ग्रॅम, जवरा 250 कि.ग्रॅम, मिरची 186 कि.ग्रॅम, व हळद 941 कि.ग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन 151 कि.ग्रॅम एवढे होते. 1999-2000 वर्षाचे तुलनेत कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादनात 2000-2001 वर्षामध्ये 45.68 टक्क्याने घट झालेली आढळते.

4.6 अधिक उत्पन्न देणा-या पिकांचे क्षेत्र

वृणधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गहू, ज्वारी, भात (धान) या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र 96.99 टक्के; गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र 100.00 व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र 94.49 टक्के एवढे होते. एकंदरीत 1999-2000 च्या तुलनेत अधिक उत्पादन देणा-या तसेच संकरीत पिकांच्या क्षेत्रात न-याच तालुक्यांत वाढ झालेली आढळते.

4.7 रासायनिक खताचे वाटप

जिल्ह्यात सन 2000-2001 मध्ये 183603 मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 1999-2000 च्या तुलनेत 2000-2001 मध्ये रासायनिक खतांचे वाटपात नवकनवळ 13.27 टक्क्याने वाढ झालेली दिसून येते.

4.8 पीक संवर्धन

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्ह्यातील शेतक-यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत भात बियाणाचे वाटप केल्या जाते. या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 0.91 लाख रुपये, आदिवासी योजनेतून 0.15 लाख रुपये, आणि

ओ.टी. एस. पी. योजनेतून 0.35 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. कडधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत केंद्र शासनाद्वारे बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 0.52 लाख रुपये टी.एस.पी. साठी 0.07 लाख रुपये व ओ.टी.एस.पी. साठी 0.12 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. फलोत्पादन विकाराकरिता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना तसेच विशेष घटक योजना मिळून एकंदर 15.89 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. त्यात गावठी रोपे बोरे,आंबा व काजू झाडांचे वाटप सुधारित जातीत रूपांतर करण्यासाठी कलमा व वाटप करण्यात आली. तसेच अल्प भूधारक सिमांतीक शेतकऱ्यांना फलोत्पादनाच्या विकासासाठी भांडवल अनुदान योजनाही राबविण्यात आली.

4.9 शेतमाल साठवणुकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी

जिल्ह्यामध्ये एकूण 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतकऱ्यांनी आणलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणुकीची सोय आहे. तसेच इतरही सोय उपलब्ध आहे. सन 2000-2001 मध्ये जिल्ह्यातील कृषी उत्पन्न बाजार समिती मार्फत तांदूळ 30150 मे.टन, गहू 22330 मे.टन, ज्वारी 2240 मे.टन, कापूस 37160 मे.टन, तूर 10897 मे.टन, मूग 123 मे.टन, उडीद 52 मे.टन, हरभरा 8384 मे.टन, भूईमूग 1845 मे.टन, जंतरा 434 मे.टन, तीळ 1 मे.टन, सोयाबीन 127283 मे.टन, सुकलेली मिरची 40509 मे.टन, व संत्री 102315 मे.टन, कृषी उत्पन्नाची विक्री करण्यात आली. या सर्वांचे एकूण गुल्य 4035562 हजार रुपये होते.

4.10 जमीन सुधारणा

विभागीय मदतसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर समतल घालणे इत्यादी उपायाद्वारे जमिनीचा विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन 2000-2001 मध्ये रोजगार हमी योजनेअंतर्गत 616.63 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिकाऱ्यांमार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या व नवबोध शेतकऱ्यांना जमीन सुधारणेकरिता अर्थसहाय्य देण्यात येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरिता शेतकऱ्यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्ह्यातील भूविकास अधिकारीमार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.11 इतर विकास कार्यक्रम

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा (1) तालुका बीजगुणन क्षेत्राचा विकास (2) एकात्मिक भात विकास कार्यक्रम (3) कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत खालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. (1) बागायती रोपगळ्यांचे बळकटीकरण (2) गावठी रोपे व आंब्याच्या झाडांचे पुनरुज्जीवन व ग्रामपंचायतींना आंब्याच्या झाडाच्या नुतनीकरणसाठी प्रोत्साहन राहाय्य योजना.

पीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 2000-2001 वर्षाकरिता अनुक्रमे 27.39 व 43.30

लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. तसेच मृद व नलसंधारण या योजनेअंतर्गत 66.46 लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची कामे

जिल्हयाचा कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 1998-99 मध्ये एकूण निव्वळ पिकारवालीन क्षेत्रापैकी फक्त 15.92 टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन 1998-99 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 50772 एवढी होती. पैकी, 37164 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनिराळ्या पिकारवालीन ओलिताचे क्षेत्र

सन 1998-99 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी वृण धान्ये 49.05 टक्के, कडधान्ये 20.35 टक्के, उस 0.42 टक्के, मिरगी व मसाल्याचे पदार्थ 5.73 टक्के, फळे व भाजीपाला 15.09 टक्के, कापूस 2.45 टक्के, गळीताची पिके 6.01 टक्के, ओलित करण्यांत आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र

जिल्हयामध्ये सन 1998-99 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 86586 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरीद्वारे 40982 हेक्टर आणि तळी व कालवे याद्वारे 45604 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यात आले.

5.4 सिंचन प्रकल्प

नागपूर जिल्हयातील पूर्ण झालेल्या सिंचन प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 247823 हेक्टर असून 2000-2001 या वर्षामध्ये ओलिताखाली आलेले एकूण क्षेत्र 58139 हेक्टर म्हणजेच 23.46 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधन

नागपूर जिल्हयामध्ये 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1093683 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1992 मध्ये 1060836 एवढी होती. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 58.39 टक्के, म्हशी, रेडे 8.63 टक्के, मेंढ्या, वकरे 31.60 टक्के, व इतर पशुधन 1.32 टक्के आढळून येते. 1992 ते 1997 वर्षाचे काळात पशुधनाची संख्या 3.10 टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर कुक्कुटांची संख्या 15.86 टक्क्यांनी वाढल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून

विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ.कि.मी. गाणे पशुधनाची घनता 111 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन

नागपूर जिल्ह्यामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. 2000-2001 या वर्षात नागपूर जिल्ह्यात 9012000 लिटर दुधाचे उत्पादन झाले असल्याचे आढळून येते. म्हणजेच प्रति दिन सरासरी 30000 लिटर दुध गोळा करण्यात येते.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय, 45 दवाखाने व 46 पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. हंगारशिवाय 1 फिरते पशुरोग निगंत्रण पथक 1 दक्षता पथक व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्ह्यामध्ये 176 कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. चिकित्सालय दवाखाने व मदत केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन 2000-2001 मध्ये 422754 एवढी आहे. तसेच 176 कृत्रिम गर्भधारणे केंद्रांमध्ये 57162 पशुंवर कृत्रिम गर्भधारणा करण्यात आली. आणि 1430142 जनावरांना विविध पशुवैद्यकीय संस्थाद्वारे लसी टोचण्यांत आल्या.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम

पशुधन विकासाकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील महत्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात. 1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र बांधणे 2) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थसहाय्य 3) मध्यवर्ती अंडी उबविण्याकरिता यंत्रे खरेदी व जिवासी व बिगर जिवासी इमारतीचे बांधकाम 4) आधारभूत ग्रामकेंद्राची / विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना 5) संकरीता कालवडी जोपासण्याकरिता सहाय्य 6) अनुसूचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बंदकांच्या पिलांचे गट वाटप इ. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरिता अ) दुग्ध उत्पादन / दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/ संघ महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य ब) भाकड-गाभण म्हशींची पुरवठा (वाहतूक व खाद्य अनुदानासह) क) देशी गायीचे वाटप ड) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्ष वयाच्या उच्च पेदारा भ्रमतेच्या पारड्यांना पुरवठा इ. योजना राबविण्यात येतात.

2000-2001 या वर्षात पशुसंवर्धन व दुग्ध विकास विभागाद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (गादिवासी व बिगर गादिवासींसाठी) अनुक्रमे 9.42 व 0.17 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

7. मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्योत्पादन

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण 12280 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 650 कि.मी. लांबीचे नदीचे पात्र देरील मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल आहे. जिल्ह्यामध्ये साधारणतः मरळ,कतना,मगर,कटवा,पोष्टी,कोलस,झिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 2000-2001 मध्ये मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात

आणलेल्या 12280 हेक्टर क्षेत्रापासून 7080 मे.टन भूजल मत्स्योत्पादन घेण्यात आले. त्याचे एकूण मूल्य 1780 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यव्यवसायासाठी 225 लाख मत्स्यबीजे पुरविण्यात आली. 1997 च्या पशुगणनेनुसार मारोमारी व्यवसायात गुंतलेलेल्यांची लोकराख्या 4591 इतकी असाव्याचे दिसून येते.

7.2 मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

1. मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना
2. अवरोध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन
3. मच्छीमार गुणक रत्ना प्रशिक्षण
4. मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. सन 2000-2001 मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण 25.06 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8. विद्युत

8.1 विद्युतीकरण

2001 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1562 वस्ती असलेली व 312 ओसाड अशी एकूण 1874 गावे आणि 23 शहरे आहेत. मार्च, 1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेव्हा पासून नागपूर जिल्ह्यामध्ये 100 टक्के विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप

जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च, 2001 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 62333 शेतीचे पंपाना वील पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर

2000-2001 मध्ये 1150159 हजार कि.वॅट तास विजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी 48.54 टक्के, व्यापारी कामासाठी व लघुशहरीसाठी 9.35 टक्के, औद्योगिक वापरासाठी 29.60 टक्के, सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी 2.39 टक्के, कृषीकामाकरिता 2.16 टक्के व इतर कामाकरिता 7.96 टक्के विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये 338460 विद्युत संवर्धने (कनेक्शन्स) दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 2000-2001 या वर्षात वीजेचा वापर 37.71 टक्के फट व संबंधनात 31.37 टक्के नी वाढ झालेली आहे.

8.4 विद्युत उत्पादन केंद्रे

नागपूर जिल्ह्यामध्ये खापरखेडी व कोराडी याठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. खाणकाम व उद्योग

9.1 खनिज उत्पादने

नागपूर जिल्हा खनिजाचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, मॅंगनीज, डोलोमाईट व चुंब्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. मॅंगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅंगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये 55 ते 58 टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुंब्याचे दगड सातनेर, पारशितनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. अशक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेतीचा राठी नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खनिजात पीगमेंट, फेल्सपार, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, अँटीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

9.2 उद्योग व कामगार

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून रारकी काढणे व गारांडया बांधणे, सुतगिरणी, लाफुड कटाई, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने व रासायनिक पदार्थ, फॅरोमॅंगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अवजारे व सूटे भाग, मूलभूत धातू व मिश्र धातू, रबर, प्लास्टिक वगैरे हे होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या 2000 मध्ये 1839 होती. व 1564 चालू कारखान्यामध्ये 50261 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकाराकरिता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकारा महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंगणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र 746.65 हेक्टर क्षेत्रात औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे.

9.4 बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणा-या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे.

कायमस्वरूपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. 11200 चौ.कि.मी. जागा दूरध्वनी केंद्रासाठी मंजूर केली असून या केंद्राची क्षमता 1400 लाईन्स एवढी आहे. ऑप्टिकल फायबर या नव नतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपक साठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही विस्तारीकरण होत आहे. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कंन्टेनर कॉर्पोरेशन मार्फत डेपो उभारण्यात आला असून निर्यात फोन सुरु करण्यात आले आहेत. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी 2 राष्ट्रीयकृत बँकांनी येथे शाखा उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे.

वरील विवेचनावरून असे दिसून की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्ह्यांतील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वतःचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत कांही ठळक फेरबदल करून अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजना 1 ऑक्टोबर, 1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किंमतीच्या 15 टक्के पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 टक्के व 22.5 टक्के पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 टक्के व्याजदराने असून पुढील 7 वर्षात परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

सन 2000-2001 मध्ये बीज भांडवल योजनेअंतर्गत टी.एस.पी. व ओ.टी.एस.पी. योजनेखाली 2.00 लाख रुपयाची तरतूद करण्यात आली असून या योजनेचा 8 लाभाध्यांना लाभ मिळालेला आहे.

10. वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकेरी, दूहेरी व नॅरोगेज लोहमार्गाची लांबी अनुक्रमे 99.39, 186.27 व 135.00 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना लोहमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाने विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून सर्व प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनाद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 रस्त्यांची लांबी

जिल्ह्यामध्ये मार्च 2001 पर्यंत 6916 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 2243 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यात आले.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च 2001 अखेर 543514 एवढी आहे. त्यात 86 टक्के मोटार सायकली व रफुटर, 8 टक्के मोटारी व जीप, 4 टक्के मालमोटारी व 2 टक्के इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात चालू वर्षी 7.76 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये

जिल्ह्यामध्ये मार्च 2001 अखेर 354 टपाल कार्यालये व 96 तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे 9 टपाल कार्यालये व 2 तार कार्यालये उपलब्ध आहेत. जिल्ह्यामध्ये दूरध्वनीची संख्या 182254 इतकी आहे. 1999-2000 च्या तुलनेत 2000-2001 17.56 टक्क्यांनी दूरध्वनीच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्ह्यामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 1177 आहे.

10.5 दूरदर्शन

जिल्ह्यामध्ये दूरचित्रवाणीची सोय उपलब्ध करण्यात आली असून काही दूरचित्रवाणीद्वारे ग्रामीण जनतेला ज्ञान मिळण्याचे दृष्टीने महाराष्ट्र शासनातर्फे ग्रामपंचायतींना अनुदान तत्वावर सामुहिक दूरदर्शन संच पुरविण्यात आलेत. 31 मार्च, 2001 अखेर चाटप केलेल्या दूरदर्शनची संख्या 690 इतकी आहे.

11. कामगार व रोजगार

11.1 जिल्ह्यात निरनिराळ्या उद्योगांमध्ये मार्च 2001 अखेर 221199 कामगार असून त्यापैकी 92598 शासकीय, 76962 निमशासकीय व 51639 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये 77 टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये 23 टक्के आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन 2000 मध्ये 42126 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरिता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी फक्त 1425 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात 58 टक्के अनुसूचित जाती-जमाती व 42 टक्के इतर वर्गाचे उमेदवार होते.

11.3 मजुरीचे दर

सन 2000-2001 या वर्षामध्ये कुशल कारागीर उदा. सुतार, लोहार, चाभार यांचे सरासरी मजुरीचे दर अनुक्रमे 70.00 रुपये, 60.00 रुपये व 40.00 रुपये प्रति दिवस

याप्रमाणे तर अकृशल कामगार उदा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारी सरासरी मजुरीचे दर 35.00 रुपये व 30.00 रुपये प्रति दिवस असल्याचे आढळते.

आर्थिक गणना

या संचालनालयामार्फत वर्ष 1998 मध्ये चौथी आर्थिक गणना घेण्यात आली असून सदर आर्थिक गणनेत बिगर शेती व निवडक शेती या उद्योगातील स्वकार्यरत व आस्थापना विषयक माहितीचा यात समावेश करण्यात आला आहे.

11.4 कृषी व बिगर कृषी आस्थापना

जिल्ह्यामध्ये कृषी व बिगर कृषी उद्योगांची संख्या 44663 आहे. यापैकी 27.74 टक्के आस्थापना ग्रामीण भागात तर केवळ 72.26 टक्के आस्थापना नागरी भागात कार्यरत आहेत, एकूण आस्थापनापैकी (143394) खाजगी तर (1397) आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व (9454) सार्वजनिक क्षेत्रात कार्यरत आहेत. एकूण आस्थापनेच्या 13.28 टक्के आस्थापनाचे मालक अनु.जातीचे तर केवळ 7.32 टक्के आस्थापनाचे मालक अनु.जमातीचे आहेत. एकूण आस्थापनापैकी 16.46 टक्के आस्थापना जागा निरहीत कार्यान्वित होत्या. तर केवळ 18.59 टक्के आस्थापनेमध्ये उपउत्पादनासाठी विजेचा वापर करण्यात येत होता.

11.5 कामगार

कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांमध्ये 485097 कामगार काम करीत होते. यापैकी 27.74 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 72.26 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारापैकी वेतनावर काम करणारे कामगार (339320) होते. जिल्ह्यातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 3 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 3 व 2 असे होते.

11.6 उद्योग गटानुसार वर्गीकरण

प्रत्येक उद्योग गटात किती कामगार काम करीत होते. याची गटवार माहिती या प्रकाशनातील तक्ता क्र. 5.12 मध्ये देण्यात आली आहे. एकूण 44663 आस्थापनापैकी सामुहीक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे (15300) आस्थापना होत्या व त्यामध्ये एकूण कामगारापैकी (122492) कामगार काम करीत होते. फिरकोळ व्यापार या उद्योग गटाचा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यामध्ये एकूण (12044) आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोनातून तिचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये (37699) कामगार काम करीत होते. वस्तुनिर्माण या उद्योग गटात (6470) आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये (89511) कामगार काम करीत होते. उर्वरित उद्योग गटातील (10849) आस्थापनांमध्ये (89618) कामगार गुंतलेले होते.

11.7 सहकार क्षेत्रातील आस्थापना

बिगर कृषी सहकार क्षेत्रात असणा-या एकूण 45169 आस्थापनापैकी (11723) आस्थापना ग्रामीण भागात तर (32110) आस्थापना नागरी भागात होत्या. एकूण आस्थापनापैकी केवळ (19,43टक्के) आस्थापना विजेवर चालणा-या होत्या. एकूण कामगारापैकी बिगर कृषी सहकारी क्षेत्रातील आस्थापनांमध्ये (467070) कामगार या क्षेत्रात काम करीत होते.

11.8 स्वकार्यरत उद्योग

या जिल्ह्यातील सर्व गट मिळून एकत्र या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या (141854) आहे. यापैकी ग्रामीण भागात (33180) व नागरी भागात (108674) उद्योग अस्तित्वात आहेत. स्वकार्यरत उद्योगातील व्यक्तींची / कामगारांची संख्या (145777) असून त्यापैकी ग्रामीण भागात (46425) तर नागरी भागात (99352) व्यक्ती कार्यरत आहेत.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था

नागपूर जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च 2001 अखेर 3924 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 1530 हजार आहे. 1999-2000 वर्षाच्या तुलनेत 2000-2001 वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत 0.54 टक्के घट व एकूण सभासदांच्या संख्येत 19.91 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च 2001 अखेर 1530 हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांनी संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांनी आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या 201971 म्हणजेच 13 टक्के आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमाफत 31 मार्च 2001 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 31762 शेतकरी सभासदांना 4936.46 लाख रुपये अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जांचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च 2001 अखेर कर्जांनी एकूण शकबाकी 4730.87 लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक मार्फत 2000-2001 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 51960.23 लाख रुपये अल्पमुदतीच्या कर्जांचे वाटप करण्यात आले. तसेच 31 मार्च 2001 अखेर अल्प मुदतीचे, मध्यम मुदतीचे व दीर्घ मुदतीच्या कर्जांनी शकबाकी 8756.15 लाख रुपये असल्याचे निदर्शनास येते.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 2000-2001 या वर्षात 269 आहे. त्यापैकी 56 टक्के शाखा ह्या एकट्या नागपूर

शहरामध्ये व 44 टक्के ह्या जिल्ह्यातील इतर भागामध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या 139 आहे. शिवाय 14 भूविकास बँकांच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या अंदाजे 7 इतकी येते.

14. बाजारभाव

14.1 धाऊक बाजार भाव

मार्च, 2001 ला संपणा-या वर्षाकरिता तांदुळ, गहू व ज्वारी यांचे सरासरी धाऊक बाजार भाव दर विंटल मागे अनु. 1010, 676 व 463 रुपये असल्याचे आढळते. मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 2000-2001 मध्ये तांदुळ, गहू व ज्वारीचे भावात अनुक्रमे 4.81 टक्के, 7.14 टक्के व 18.34 टक्के ने घट झाल्याचे आढळून येते.

2000-2001 वर्षात द्विदल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर विंटलमागे अनुक्रमे 1397 व 1366 रुपये असले होते. तेलबियामध्ये जतस, तीळ व सोयाबिन यांचे भाव अनुक्रमे 1561, 1690 व 920 रुपये होते. रोखीचे पिकामध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूस व संत्री ही महत्वाचे पिके होत. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शारानाने निर्धारित केलेले आहेत.

14.2 किरकोळ बाजारभाव

सन 2000 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या टिकाणाच्या महत्वाच्या जीवनावश्यक वस्तुच्या सरासरी किरकोळ किंमतीत मागील वर्षात तुलनेत वाढ झाल्याचे आढळते. यामध्ये विशेष अशी वाढ तांदुळ, ज्वारी, गुळ, साखर, उडीदडाळ, मसूरडाळ, बोकडाचे मांस, शुध्द तुप इ. वस्तुच्या किंमतीत 10 टक्क्यांपासून 50 टक्क्यांपर्यंत वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर गोंडेतेल, खोबरेलतेल, वनरपती तुप, इ. वस्तुच्या किंमतीत घट झाल्याचे निदर्शनास येते.

14.3 ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक

पायाभूत वर्ष 1982 बरोबर 100 धरून 2000-2001 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 469 व अन्नगट निर्देशांक 439 आहे. पानरुपारी, तंबाखू इ. 708, इंधन व दिनाबत्ती 437, मरबांधणी निर्देशांक 725, कापड बिछाने व पादत्राणे निर्देशांक 289 व संकीर्ण निर्देशांक 485 आहे. 1999-2000 च्या तुलनेत 2000-2001 मधील सर्वसाधारण निर्देशांकामध्ये 6.83 टक्के वाढ झालेली आढळते.

15. शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन 2000-2001 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2470 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 520, उच्च माध्यमिक शाळा 175, व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 99 आहेत.

15.2 2000-2001 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 9,54,665 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 47.14 टक्के, माध्यमिक शाळेमध्ये 23.61 टक्के, उच्च प्राथमिक शाळेमध्ये

17.09 टक्के, महाविद्यालयेंतून 8.55 टक्के व पूर्व प्राथमिक शाळेमधून 3.62 टक्के विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

15.3 याशिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये 21, विधी पदवी महाविद्यालये 2, वैद्यकीय महाविद्यालये 3, आयुर्वेदिक महाविद्यालये 2 व अभियांत्रिक महाविद्यालये 8 आहेत. याशिवाय औषध निर्माण पदवी व औषध निर्माण पदविका महाविद्यालये अनुक्रमे 2 व 3 आहेत. नागपूर जिल्ह्याकरिता दरलाख लोकसंख्येमागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या 126 येते.

16. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 वैद्यकीय सेवा

सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे जिल्हा परिषदातर्फे, नगरपालिकेतर्फे, तसेच धर्मादाय संस्थापतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यात सन 2000-2001 मध्ये 24 रुग्णालये, 124 दवाखाने, 48 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, 390 आरोग्य उपकेंद्रे व 23 प्रसूतिगृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 0.59 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 3 आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक वैद्यकीय संस्थातील खाटांची संख्या 125 येते. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरिता 152 आहे. तसेच उपचार केलेल्या शोंतररुग्णांची संख्या 518700 व बाह्यरुग्णांची संख्या 2263100 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण

नागपूर जिल्ह्यात सन 2000 या वर्षातील जन्म 70787 आणि मृत्यू 21988 नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूंची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाढते. तक्त्यातील प्राप्त माहितीवरून 2000 वर्षासाठी नागपूर जिल्हाकरिता दरहजारी जन्मचे प्रमाण 17.47 व मृत्यूचे प्रमाण 5.42 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.29 तसे आढळते. 1999-2000 च्या तुलनेत 2000-2001 वर्षी जन्माचे प्रमाणात वाढ झाली आहे.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31.3.2001 रोजी एकूण 75 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 2000-2001 मध्ये निर्विजीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या 27931 आहे. त्यापैकी 173 पुरुष नसबंदी व 27758 स्त्रियांची नसबंदी करण्यांत आली. शिवाय 22055 स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करित असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरिता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय मातापाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणीचा कार्यक्रम जिल्ह्यात ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी.पी.टी., पोलिओ, बी.सी.जी. गोवर, बी.टी. तसेच 10

वर्षे त 16 वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस टोचण्यात येते.

17. कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणासाठी महाराष्ट्र शासनातर्फे जिल्हास्तरावर निरनिराळ्या योजना राबविण्यात येतात. उदा. कृषी विभागांतर्गत 1) मागारावर्गीय नवबौध्द दारिद्र्य रेषेत्या तर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना 2) अनुसूचित जाती / नवबौध्द शेतकऱ्यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य (दूग्ध कार्यक्रम) 3) दूग्धक जनावरांना वैरणेसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य (केंद्र पुरस्कृत योजना) सहकार विभागांतर्गत 4) आदिबारी/अनुसूचित जाती व नवबौध्द यांना सहकारी साखर कारखान्यात भाग खरेदीसाठी अर्थसहाय्य, 5) जमीन सुधारणेकरिता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य देणे 6) शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनुजाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष रावलती, तसेच मागारावर्गीयांचे कल्याण कार्यक्रमांतर्गत 7) मुलांना शिष्यवृत्त्या देणे, आय.टी.आय त्या विद्यार्थ्यांना विद्यावैतल देणे, हरिजन तरत्यांनी सुधारणा व संजय गांधी स्वालंबन योजना, तसेच समाज कल्याण विभागांतर्गत देखील मागासवर्गीयांचे कल्याणासाठी बऱ्याच योजना राबविण्यात येतात.

17.2 विशेष घटक योजना

माननीय पंतप्रधानांच्या वीसगती कार्यक्रमांतर्गत बाब 7 मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक 18.6.82 च्या निर्णयाद्वारे ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून 70 याप्रमाणे जागपूर जिल्ह्यातून एकूण 490 अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतकऱ्यांची निवड करण्यात येते. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटुंबाजवळ 6 हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न 3600 रुपयाच्या आत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता 9650 रुपयाचे अनुदान तीन ते चार वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा सुधारित अजारे, बैलगाडी व बैलजोडी निविष्टा संच व लघुसिंचन याबाबीवर खर्च करण्याकरिता देण्यात येतात. सन 2000-2001 मध्ये 1972.58 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.3 सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना

जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखाली जीवन जगणा-या कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरिता सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना राबविण्याची केंद्र शाराजाचे धोरणानुसार वीर कलमी कार्यक्रमातील तिरा-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाचे ठरविले आहे. जागपूर जिल्ह्यातील दारिद्र्य रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना मार्च, 1982 ते जून 1982 या कालावधीमध्ये घेण्यात आली. या योजनेंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत

मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुळ उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 2000-2001 मध्ये 324.04 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.4 संजय गांधी स्वालंबन योजना

जिल्ह्यातील नेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरिता संजय गांधी स्वालंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी 2500 रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

18. इतर

18.1 जिल्हा परिषदा, नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च

2000-2001 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न 31422.26 लाख रुपये असून खर्च 30675.88 लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1 महानगरपालिका, 10 नगरपालिका व 1 कटक मंडळ नगरपालिकेची स्वनिर्मित उत्पादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमीनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 2000-2001 मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न 32407.66 लाख रुपये व खर्च 30020.12 लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्ह्यात 2000-2001 मध्ये एकूण 778 ग्रामपंचायती असून एकूण उत्पन्न 2061.79 लाख रुपये व खर्च 1221.95 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्ह्यात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 2000-2001 या वर्षात नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 20.20 कोटी रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या 226787 आहे.

नागपूर जिल्ह्यात 2000-2001 वर्षातील काय चित्रपटगृहांची संख्या 29, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 10, व सरकारमान्य व्हिडीओ केंद्राची संख्या 50 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 736.94 लाख रुपये आहे. ह्या व्यतिरिक्त विक्री कर, गाहनकर, नोंदणी फी, आयकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच निघुत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.4 वृत्तपत्रे व नियत कालिके

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च, 2001 यादिवशी 21 मराठी दैनिके, 15 हिंदी दैनिके, 5 इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण 138 साप्ताहिके, 8 पाक्षिके व 41 मासिके

मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्ह्यामध्ये 698 मुद्रणालये आहेत.

18.5 वाचनालये

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मुख्यालयी एक अ वगाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण 161 ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्ह्यातील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरिता शारानामार्फत व्यवस्थापनेकरिता अनुदान देण्यात येते.

18.6 पोलिस व गुन्हे

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 2000-2001 या वर्षात सुरक्षितेच्या दृष्टीने 59 पोलिस ठाणी, 121 आऊटपोस्ट, 42 लॉकअप्स व 13 सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन 2000-2001 मध्ये एकूण 25307 गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त प्रकरणे विशेष किंवा स्थानिक कायदाखालील दखलपात्र ठरविलेले गुन्हे 7998 इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 2000-2001 मध्ये 324.04 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.4 संजय गांधी स्वालंबन योजना

जिल्ह्यातील नेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरिता संजय गांधी स्वालंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी 2500 रुपयापर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यात येते. त्याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

18. इतर

18.1 जिल्हा परिषदा, नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च

2000-2001 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न 31422.26 लाख रुपये असून खर्च 30675.88 लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये 1 महानगरपालिका, 10 नगरपालिका व 1 कटक मंडळ नगरपालिकेची स्वनिर्मित उत्पादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमीनीवरील कर, नगरपालिकेच्या माळमत्तीतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 2000-2001 मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न 32407.66 लाख रुपये व खर्च 30020.12 लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्ह्यात 2000-2001 मध्ये एकूण 778 ग्रामपंचायती असून एकूण उत्पन्न 2061.79 लाख रुपये व खर्च 1221.95 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्ह्यात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 2000-2001 या वर्षात नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 20.20 लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या 226787 आहे.

नागपूर जिल्ह्यात 2000-2001 वर्षातील काय चित्रपटगृहांची संख्या 29, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 10, व सरकारमान्य व्हिडीओ केंद्राची संख्या 50 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 736.94 लाख रुपये आहे. हया व्यतिरिक्त विक्री कर, जाहजकर, नोंदणी फी, आयकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.4 वृत्तपत्रे व नियत कालिके

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 31 मार्च, 2001 यादिवशी 21 मराठी दैनिके, 15 हिंदी दैनिके, 5 इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण 138 साप्ताहिके, 8 पाक्षिके व 41 मासिके

मराठी,हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्ह्यामध्ये 698 मुद्रणालये आहेत.

18.5 वाचनालये

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मुख्यालयी एक अ वगांचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर एकूण 161 ग्रंथालये कार्यरत आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या संश्लेषकडून जिल्ह्यातील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविणी जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरिता शारानामार्फत व्यवस्थापनेकरिता अनुदान देण्यात येते.

18.6 पोलिस व गुन्हे

नागपूर जिल्ह्यामध्ये 2000-2001 या वर्षात सुरक्षितेच्या दृष्टीने 59 पोलिस ठाणी, 121 आऊटपोस्ट, 42 लॉकअप्स व 13 सबपोस्ट स्थापन केली आहेत. सन 2000-2001 मध्ये एकूण 25307 गुन्हे नोंदविण्यात आले. त्यापैकी सर्वात जास्त प्रकरणे विशेष किंवा स्थानिक कागदारावरील दखलपत्र ठरविलेले गुन्हे 7998 इतके नोंदविण्यात आले आहेत.

भाग - २

वर्ष

2000 - 2001

तक्ता क्रमांक 1.1
जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे, व लोकसंख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	वाढ	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घर चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		शहरे संख्या	आकडे हंगारात		लोकसंख्या		
					वस्ती असलेली	ओसाड		वापरातील निवास गृहे संख्या	कुटुंबे संख्या वस्ती असलेली	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9	उमरेड	एकूण	1088.74	135	137	55	1	26	27	146630	75608	71022
		ग्रामीण	1076.20	90	137	55	-	18	18	97057	50160	46897
		नागरी	12.54	3953	-	-	1	8	9	49573	25448	24125
10	नागपूर(आ)	एकूण	645.62	297	138	21	3	28	29	192196	101742	90454
		ग्रामीण	638.34	224	138	21	-	22	24	143242	75766	67476
		नागरी	7.26	6743	-	-	3	5	5	48954	25976	22978
11	हिंगणा	एकूण	782.94	244	113	41	3	24	24	191355	102398	88957
		ग्रामीण	778.56	148	113	41	-	20	20	115528	60762	54766
		नागरी	4.38	17352	-	-	3	4	4	75827	41636	34191
12	काटोल	एकूण	909.02	171	161	25	1	28	30	155648	80189	75459
		ग्रामीण	898.66	132	161	25	-	23	24	118231	60918	57313
		नागरी	10.36	3612	-	-	1	5	5	37417	19271	18146
13	नरखेड	एकूण	711.92	181	119	34	2	26	27	128675	66490	62185
		ग्रामीण	706.29	139	119	34	-	21	22	98407	50985	47422
		नागरी	5.63	5376	-	-	2	5	5	30268	15505	14763
14	कळमेघर	एकूण	503.73	227	84	22	2	19	20	114368	59414	54954
		ग्रामीण	487.54	185	84	22	-	16	16	90061	46839	43222
		नागरी	16.19	1501	-	-	2	3	4	24307	12575	11732
एकूण जिल्हा	एकूण	9892.00	410	1562	312	29	619	655	4051444	2095489	1955955	
	ग्रामीण	9527.34	152	1562	312	-	249	260	1444082	746015	698067	
	नागरी	364.66	7156	-	-	29	370	394	2607362	1349474	1257888	

टिप :- 1) आकडे पूर्णांकांत केल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

२) रकाना क्र.4.9 व 10 ची आकडेवारी 1991 च्या जनगणनेनुसार आहे उर्वरित आकडेवारी जनगणना २००१ नुसार आहे.

२) आकडेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार - 2001 जनगणना.

जिल्हा - नागपूर

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

(लोकसंख्येचे आकडे हजाराला)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर	2001	2051	-	2051	1059	-	1059	993	-	993
		1991	1625	-	1625	847	-	847	778	-	778
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	2001	222	143	79	116	74	41	107	69	38
		1991	187	115	72	98	60	38	89	55	34
		1981	225	169	56	116	87	29	108	81	27
		1971	181	142	39	93	73	20	88	69	19
		1961	149	117	32	76	60	16	73	57	16
		1951	134	99	35	68	50	18	66	49	17
3	पारसिवनी	2001	142	95	47	73	49	25	69	46	23
		1991	126	90	36	66	47	19	60	43	17
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	2001	152	115	37	77	58	17	75	57	18
		1991	128	97	31	66	50	16	62	47	15
		1981	293	264	29	152	137	15	141	127	14
		1971	214	194	20	110	99	11	104	95	9
		1961	175	163	12	89	83	6	86	80	6
		1951	147	137	10	74	69	5	73	68	5

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
5	मोवा	2001	136	136	-	70	70	-	67	67	-
		1991	108	108	-	55	55	-	52	52	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	2001	210	83	127	109	43	66	101	40	61
		1991	183	72	111	95	37	58	88	35	53
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	रुही	2001	126	126	-	64	64	-	62	62	-
		1991	108	108	-	55	55	-	53	53	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	2001	83	83	-	42	42	-	41	41	-
		1991	75	75	-	38	38	-	37	37	-
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
9	उमरेड	2001	147	97	50	76	50	25	71	47	24	
		1991	131	87	44	68	45	23	63	42	21	
		1981	284	250	34	144	126	17	140	123	16	
		1971	236	209	27	120	106	14	116	103	13	
		1961	192	166	23	97	85	12	95	84	11	
		1951	158	139	19	80	70	10	78	69	9	
10	नागपूर(प्रा)	2001	192	143	49	102	76	26	90	67	23	
		1991	134	112	22	71	59	12	63	53	10	
		1981	1551	247	1304	811	129	683	739	118	621	
		1971	1107	197	930	583	92	491	524	84	440	
		1961	828	138	90	436	70	366	392	68	324	
		1951	646	161	485	331	81	250	315	80	235	
11	हिंगणा	2001	191	116	76	102	61	42	89	55	34	
		1991	114	97	17	61	51	10	53	46	7	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	2001	156	118	37	80	61	19	75	57	18	
		1991	139	112	27	72	58	14	67	54	13	
		1981	237	190	47	122	97	24	115	92	23	
		1971	204	165	39	105	85	20	99	80	19	
		1961	168	138	30	86	70	16	82	67	15	
		1951	148	120	28	77	63	14	71	57	14	

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
13	नरखेड	2001	129	98	30	66	51	16	62	47	15	
		1991	129	102	27	67	53	14	62	49	13	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेघर	2001	114	90	24	59	47	13	55	43	12	
		1991	98	79	19	51	41	10	47	38	9	
		1981	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		2001	4051	1444	2607	2095	746	1349	1956	698	1258	
		1991	3287	1256	2031	1710	650	1061	1577	606	970	
		1981	2589	1120	1469	1345	577	768	1243	542	701	
		1971	1942	887	1055	1011	455	556	931	431	500	
		1961	1512	725	787	784	368	416	728	356	372	
		1951	1233	656	577	630	333	297	603	323	280	

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	नागपूर	2001	9446	938	26.22	-	26.22
		1991	7468	919	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
2	सावनेर	2001	339	922	18.72	24.35	9.72
		1991	306	908	-	-	-
		1981	195	931	23.84	18.56	43.01
		1971	157	946	21.58	21.55	21.69
		1961	110	961	10.56	17.69	10.42
		1951	96	971	-	-	-
3	पारसिवनी	2001	151	945	12.70	5.56	30.56
		1991	137	909	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
4	रामटेक	2001	133	974	18.75	18.56	19.35
		1991	174	939	-	-	-
		1981	116	928	36.78	36.07	43.68
		1971	84	945	22.40	18.94	70.44
		1961	75	966	19.19	19.18	19.24
		1951	63	986	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजासत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
5	सोबा	2001	224	957	25.93	25.93	-
		1991	113	945	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
6	कामठी	2001	535	927	14.75	15.28	14.41
		1991	402	926	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
7	कुशी	2001	154	969	16.67	16.67	-
		1991	130	964	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
8	भिवारपूर	2001	136	976	10.67	10.67	-
		1991	108	974	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
9	उमरेड	2001	135	934	12.21	11.49	13.69
		1991	133	926	-	-	-
		1981	113	972	20.30	20.34	9.78
		1971	94	967	22.80	8.69	41.42
		1961	77	979	21.42	13.5	61.39
		1951	63	975	-	-	-
10	नागपूर(ग्र)	2001	298	882	43.28	27.68	122.73
		1991	196	887	-	-	-
		1981	756	911	40.00	39.33	40.13
		1971	540	899	33.70	28.24	34.79
		1961	394	899	28.23	16.41	42.24
		1951	308	952	-	-	-
11	दिगणा	2001	244	873	67.54	19.59	347.06
		1991	163	869	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
12	काटोल	2001	171	938	12.23	5.36	37.04
		1991	172	931	-	-	-
		1981	147	943	16.37	14.25	21.11
		1971	126	943	21.13	21.16	25.42
		1961	175	953	13.17	13.76	10.62
		1951	93	922	-	-	-

तक्ता क्रमांक 1.2

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्येचे आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर ह. र. पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	दर दशवार्षिक		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
13	नरखेड	2001	181	939	-	-3.92	11.11
		1991	161	925	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
14	कळमेष्ठर	2001	227	932	16.33	13.92	26.32
		1991	181	922	-	-	-
		1981	-	-	-	-	-
		1971	-	-	-	-	-
		1961	-	-	-	-	-
		1951	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		2001	410	934	23.24	14.97	28.36
		1991	331	922	26.96	12.14	38.26
		1981	261	924	33.26	26.17	39.22
		1971	196	921	28.79	22.37	33.98
		1961	152	929	22.54	10.38	36.36
		1951	124	957	16.47	3.57	38.13

टिप - 1) आकडे पूर्णांकत दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

2) नवीन तालुक्यानुसार १९८१ ची लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवार्षिक वाढ देता येणार नाही.

3) जनगणना २००१ ची आकडेवारी केवळ अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार -- 1951, 1961, 1971, 1981, 1991, 2001 जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्र. 1:3

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गावे							
		200 पेक्षा कमी		200 ते 499		500 ते 999		1000 ते 1999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	25	18	27	94	42	296	20	279
3	पारशिवनी	16	15	37	131	28	190	19	245
4	रामटेक	25	30	44	160	44	307	21	295
5	मौदा	7	6	45	162	42	298	17	225
6	कामठी	5	7	17	60	29	209	15	209
7	कूही	18	15	61	210	50	330	21	281
8	भिवापूर	19	20	39	141	34	237	12	155
9	उमरेड	30	31	55	174	37	243	8	113
10	नागपूर(ग्रा)	37	28	46	149	40	285	19	256
11	हिंगणा	32	29	37	123	30	206	13	175
12	काटोल	41	34	51	176	44	294	25	326
13	नरखेड	32	26	35	118	36	263	21	287
14	कळमेश्वर	15	13	21	69	31	215	18	238
एकूण जिल्हा		302	272	515	1768	487	3375	229	3084

तक्ता क्र. 1.3

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वस्ती असलेली गावे									
		2000 ते 4999		5000 ते 9999		10000 व अधिक		एकूण			
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोकसंख्या	ओसाड गावे संख्या	
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	10	326	2	139	-	-	126	1151	6	
3	पारशिवनी	7	182	2	138	-	-	109	902	6	
4	रामटेक	4	129	1	52	-	-	139	973	15	
5	मोदा	10	305	1	81	-	-	122	1077	2	
6	कामठी	6	180	1	59	-	-	73	724	2	
7	कूही	3	90	2	154	-	-	155	1080	31	
8	भिवापूर	3	82	-	-	1	119	108	755	29	
9	ठमरेड	6	170	2	143	-	-	138	873	53	
10	नागपूर(प्रा)	7	224	1	61	1	122	151	1125	11	
11	हिंगणा	5	191	4	247	-	-	121	971	34	
12	काटोल	6	188	-	-	1	106	168	1123	20	
13	नरखेड	7	207	2	120	-	-	133	1022	21	
14	कळमेघर	5	140	2	111	-	-	92	787	13	
एकूण जिल्हा		79	2414	20	1305	3	346	1635	12562	243	

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अर्थाने राहून आहे.

२) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाही.

आधार - जनगणना 1991

तक्ता क्र. 1.4

2001 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या घटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या							
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999		20000 ते 49999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	1	9	3	43	1	27
3	पारशिवनी	-	-	1	8	1	17	1	22
4	रामटेक	1	2	2	12	-	-	1	23
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	3	43	-	-
7	कूही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेंड	-	-	-	-	-	-	1	50
10	नागपूर(प्रा)	-	-	1	9	1	12	1	28
11	हिंगणा	-	-	-	-	2	32	1	44
12	काटोल	-	-	-	-	-	-	1	37
13	नरखेड	-	-	1	9	-	-	1	21
14	कळमेश्वर	-	-	1	7	1	17	-	-
जिल्हा एकूण		1	2	7	54	11	164	8	252

तक्ता क्र. 1.4
2001 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर (लोकसंख्या हजाराल)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या					
		50000 ते 99999		100000 व अधिक		एकूण शहरे	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	नागपूर(श)	1	-	1	2051	1	2051
2	सावनेर	-	-	-	-	5	79
3	पारशिवनी	-	-	-	-	3	47
4	रामटेक	-	-	-	-	4	37
5	मोदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	1	84	-	-	4	127
7	वूही	-	-	-	-	-	-
8	भिव्यापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	1	50
10	नागपूर(प्रा)	-	-	-	-	3	49
11	हिंगणा	-	-	-	-	3	76
12	काटोल	-	-	-	-	1	37
13	नरखेड	-	-	-	-	2	30
14	कळमेघर	-	-	-	-	2	24
जिल्हा एकूण		1	84	1	2051	29	2607

आधार -- 2001 जनगणना प्रकाशन.(अस्थाई)

टिप :- १) आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आंकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	वाव	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ; घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	38	37	64	38	141	913	436
		एकूण	38	37	64	38	141	913	436
2	सावनेर	ग्रामीण	168	223	12	33	9	40	11
		नागरी	17	43	4	53	11	11	11
		एकूण	185	266	16	86	20	51	22
3	पारशिवनी	ग्रामीण	135	161	16	18	4	38	3
		नागरी	4	7	2	39	1	12	5
		एकूण	139	168	19	57	5	50	13
4	रामटेक	ग्रामीण	167	168	20	13	6	33	11
		नागरी	6	15	9	7	2	11	8
		एकूण	174	183	29	20	8	44	19
5	मौदा	ग्रामीण	190	246	8	-	6	28	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	190	246	8	-	6	28	3
6	कामठी	ग्रामीण	109	149	6	2	3	34	7
		नागरी	4	4	4	8	2	90	36
		एकूण	113	153	10	10	5	124	43
7	कुही	ग्रामीण	199	254	13	-	7	10	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	199	254	13	-	7	10	3
8	भिवापूर	ग्रामीण	143	193	6	1	7	7	3
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	143	193	6	1	7	7	3

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग						
			शेतकरी	शेतमजूर	पशुसंवर्धन, जंगलकाम, मच्छीमारी, शिकारी, फळबाग, मळे इ.	खाणकाम व दगड खाणकाम करणारे	वस्तू निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	घरगुती उद्योगा व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9	उमरेड	ग्रामीण	132	186	12	19	9	14	8
		नागरी	12	42	6	8	12	9	3
		एकूण	144	228	18	27	21	23	11
10	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	114	184	18	8	2	43	38
		नागरी	-	-	1	-	-	30	7
		एकूण	114	184	19	8	2	72	45
11	हिंगणा	ग्रामीण	122	185	7	2	6	47	11
		नागरी	-	-	-	-	-	31	4
		एकूण	122	185	7	2	6	78	15
12	काटोल	ग्रामीण	190	243	8	1	4	10	8
		नागरी	11	29	2	-	1	5	2
		एकूण	201	272	10	1	5	15	10
13	नरखेड	ग्रामीण	220	219	4	-	5	6	2
		नागरी	20	45	2	-	3	4	1
		एकूण	240	264	6	-	8	10	3
14	कळमेश्वर	ग्रामीण	135	152	7	6	11	24	8
		नागरी	10	17	2	-	2	10	1
		एकूण	145	168	9	6	13	34	9
जिल्हा एकूण	ग्रामीण	2024	2563	138	103	79	334	121	
	नागरी	123	239	96	153	174	1125	515	
	एकूण	2147	2802	234	256	253	1459	636	

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणा-यांचा वर्ग							
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळण-वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)	
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17	
1	नागपूर(श)	ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	1063	575	1245	4550	94	11604	16248	
		एकूण	1063	575	1245	4550	94	11604	16248	
		ग्रामीण	11	4	24	535	39	579	1153	
2	सावनेर	नागरी	23	10	38	221	12	489	722	
		एकूण	34	14	62	756	51	1068	1875	
3	पारशिवनी	ग्रामीण	8	5	20	413	33	457	903	
		नागरी	8	5	11	94	8	260	362	
		एकूण	16	10	31	508	41	717	1266	
		ग्रामीण	10	6	21	455	38	479	972	
4	रामटेक	नागरी	13	4	21	96	8	200	304	
		एकूण	23	10	42	552	46	679	1277	
5	मौदा	ग्रामीण	13	5	22	521	69	488	1078	
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	
		एकूण	13	5	22	521	69	488	1078	
		ग्रामीण	10	8	20	348	20	354	722	
6	कामठी	नागरी	46	28	109	331	16	759	1106	
		एकूण	56	36	129	679	36	1113	1828	
7	कुंही	ग्रामीण	11	2	25	524	40	513	1077	
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	
		एकूण	11	2	25	524	40	513	1077	
		ग्रामीण	9	2	17	388	22	346	756	
8	भिवापूर	नागरी	0	0	0	0	0	0	0	
		एकूण	9	2	17	388	22	346	756	

तक्ता क्र. 1.5(अ)

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वाव	काम करणा-यांचा वर्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाहतूक साठवण आणि दळण-वळण	इतर काम करणारे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमांतिक काम करणारे	एकूण काम न करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
9	उमरेड	ग्रामीण	8	4	17	409	30	434	873
		नागरी	19	5	21	137	18	282	437
		एकूण	27	9	38	546	48	716	1310
10	नागपूर(ग्रा)	ग्रामीण	20	11	52	490	24	611	1125
		नागरी	6	10	12	66	2	151	219
		एकूण	26	21	64	555	26	762	1343
11	हिंगणा	ग्रामीण	15	4	32	431	23	516	970
		नागरी	4	1	18	58	0	114	172
		एकूण	19	5	50	489	23	630	1142
12	काटोल	ग्रामीण	15	4	27	510	65	549	1124
		नागरी	13	4	19	86	2	186	274
		एकूण	28	8	46	596	67	735	1398
13	नरखेड	ग्रामीण	9	2	21	488	24	510	1022
		नागरी	10	2	12	99	12	161	272
		एकूण	19	4	33	587	36	671	1294
14	कळमेध्वर	ग्रामीण	7	3	15	368	37	383	788
		नागरी	7	2	9	60	13	118	191
		एकूण	14	5	24	427	50	501	978
जिल्हा एकूण	ग्रामीण	145	59	314	5880	463	6218	12562	
	नागरी	1212	647	1515	5799	185	14325	20309	
	एकूण	1357	706	1829	11679	648	20544	38513	

आधार -- 1991 जनगणना प्रकाशन.

टिप - आकडे पूर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

तक्ता क्रमांक : 1.5(ब)

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगाट क्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

बाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7
ग्रामीण	264 (75)	219 (92)	483 (82)	41 (12)	12 (5)	53 (9)
नागरी	45 (9)	16 (17)	61 (11)	156 (32)	25 (27)	181 (31)
एकूण	309 (37)	235 (71)	544 (47)	197 (24)	38 (11)	235 (20)

तक्ता क्रमांक - 1.5(ब) (पुढे चालू ...)

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगाट क्षेत्रनिहाय विभागणी.

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

बाब	तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	8	9	10	11	12	13
ग्रामीण	45 (13)	7 (3)	52 (9)	350 (100.00)	238 (100.00)	588 (100.00)
नागरी	285 (59)	52 (56)	337 (58)	487 (100.00)	93 (100.00)	580 (100.00)
एकूण	331 (40)	59 (18)	389 (33)	837 (100.00)	331 (100.00)	1168 (100.00)

टिप- कसातील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तींशी (पुरुष/स्त्रिया/एकूण) टक्केवारी दर्शवितात.

आधार : जनगणना प्रकाशन - 1991

तक्ता क्रमांक - 1.6 (अ)

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

बाब	सर्व वयोगट	0-14	15-19	20-24	25-29
1	2	3	4	5	6
एकूण	25888	9885	2599	2363	1917
ग्रामिण	11195	4397	1009	891	763
नागरी	14693	5488	1592	1472	1154

तक्ता क्रमांक - 1.6 (अ) (पुढे चालू...)

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

(आकडे शंभरात)

बाब	30-34	35 - 39	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्दि- शित
1	7	8	9	10	11	12
एकूण	1634	1529	2552	1656	1687	66
ग्रामिण	688	670	1158	776	821	24
नागरी	946	859	1394	880	866	42

आधार :- 1981 ची जनगणना

१) आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाही.

तक्ता क्रमांक - 1.6 (ब)

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा - नागपूर.

(आकडे शंभरात)

अ.क्र.	पुरुष/ स्त्रिया/ एकूण	वाव	सर्व धर्म	बोध्द	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शीख	इतर	धर्म अनिर्देशित
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	17104	2546	119	13067	72	1187	70	12	31
		ग्रामिण	6499	899	8	5460	5	105	6	2	14
		नागरी	10605	1647	111	7607	67	1082	64	10	17
2	स्त्रिया	एकूण	15767	2386	114	11999	68	1103	58	11	28
		ग्रामिण	6063	843	7	5094	5	96	4	1	13
		नागरी	9704	1543	107	6905	63	1007	54	10	15
3	एकूण	एकूण	32871	4932	233	25066	140	2290	128	23	59
		ग्रामिण	12562	1742	15	10554	10	201	10	3	27
		नागरी	20309	3190	218	14512	130	2089	118	20	32

टिप - आकडेवारी केवळ अस्थायी पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- १९९१ ची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर(अ)	एकूण	316	163	153	181	93	88	497	256	241
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		नागरी	316	163	153	181	93	88	497	256	241
2	सावनेर	एकूण	37	19	17	25	13	12	62	32	29
		ग्रामीण	22	11	10	16	8	7	38	19	17
		नागरी	15	8	7	8	5	5	24	13	12
3	पारशिवनी	एकूण	23	12	11	18	9	8	41	21	19
		ग्रामीण	15	8	7	15	8	7	30	16	14
		नागरी	9	4	4	3	1	1	12	5	5
4	रामटेक	एकूण	17	8	8	47	24	23	64	32	31
		ग्रामीण	12	6	6	42	21	21	54	27	27
		नागरी	5	2	2	5	2	2	10	4	4
5	मोदा	एकूण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		ग्रामीण	16	8	8	11	5	5	27	13	13
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	एकूण	42	22	21	9	5	4	51	27	25
		ग्रामीण	12	6	6	5	3	3	17	9	9
		नागरी	30	15	15	3	2	2	33	17	17
7	कुही	एकूण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		ग्रामीण	25	13	12	5	3	3	30	16	15
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	एकूण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		ग्रामीण	17	9	9	14	7	7	31	16	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	एकूण	25	13	12	30	15	15	55	28	27
		ग्रामीण	19	10	9	20	10	10	39	20	19
		नागरी	6	3	3	9	5	5	15	8	8

तक्ता क्रमांक - 1.7

1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसुचित जाती व जमातीची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

(आकडे हजारत)

अ. क्र.	तहसील	बाव	अनुसुचित जाती			अनुसुचित जमाती			एकूण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10	नागपूर(प्रा)	एकूण	28	14	13	21	11	10	49	25	23
		ग्रामीण	21	11	10	19	10	9	40	21	19
		नागरी	6	3	3	2	1	1	8	4	4
11	हिंणगा	एकूण	15	8	7	26	14	13	41	22	20
		ग्रामीण	12	6	6	25	13	12	37	19	18
		नागरी	3	2	2	1	1	1	4	3	3
12	काटोल	एकूण	23	12	11	34	17	16	57	29	27
		ग्रामीण	19	10	9	31	16	15	50	26	24
		नागरी	4	2	2	3	2	1	7	4	3
13	नरखेड	एकूण	21	11	10	25	13	12	46	24	22
		ग्रामीण	17	9	8	22	11	10	39	20	18
		नागरी	4	2	2	3	1	1	7	3	3
14	कळमेश्वर	एकूण	15	8	7	13	7	6	28	15	13
		ग्रामीण	13	7	6	11	5	5	24	12	11
		नागरी	2	1	1	3	1	1	5	2	2
जिल्हा एकूण	एकूण	619	320	299	458	236	222	1077	556	521	
	ग्रामीण	220	114	106	236	121	114	456	235	220	
	नागरी	399	206	193	222	115	107	621	321	300	

टिप - 1) आकडेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

2) आकडे पूर्णांकित दिल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार -- 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 1.8

भिंती/ छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्री नुसार घरांचे वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	एकूण संख्या	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या
1	2	3	4	5
एक : एकूण जनगणना घरे		773170	313700	459470
1	भिंतीची सामुग्री: गवत, पाने वेळू व बांबू	66255	32540	33715
2	माती	252645	190635	62010
3	कच्च्या विटा	76870	21250	55620
4	लाकूड	20770	2180	18590
5	पक्क्या विटा	304385	60820	243565
6	गॅल्वनाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	3760	830	2930
7	दगड	3090	1180	1910
8	सिमेंट कॉक्रीट	44365	3955	40410
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री	1030	310	720
दोन		छपरांसाठी वापरलेली सामुग्री		
1	गवत, पाने, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	52820	33740	19080
2	कौले, तक्ती दगड, कंकर	445105	234815	210290
3	पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	37925	7035	30890
4	अॅस्बेस्टॉस सिमेंटचे पत्रे	22270	3715	18555
5	विटा व चुना	10395	3530	6865
6	दगड	1260	375	885
7	प्रचलित सिमेंट कॉक्रीट	160215	13230	146985
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	43180	17260	25920

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पदील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- 1991 ची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 1.9

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामिण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक) एकूण कुटुंबे	244165	366630	610795
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	210155	233800	443955
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	20995	119420	140415
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	13015	13410	26425
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	36315	46910	83225
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	26800	22055	48855
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	5975	22595	28570
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	3540	2260	5800
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	116790	175575	292365
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	99505	102965	202470
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	10525	65780	76305
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	6760	6830	13590
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	76930	111495	188425
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	70360	81315	151675
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	4145	26540	30685
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	2425	3730	6155
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे			
	एक) एकूण कुटुंबे	14130	32650	46780
	दोन) घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ) स्वतःची घरे असलेली	13490	27465	40955
	ब) भाड्याच्या घरात राहणारी	350	4595	4945
	क) बेघर कुटुंबे	--	--	--
	ड) इतर	290	590	880

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- जनगणना प्रकाशन 1991

तक्ता क्रमांक - 1.10

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुरुवातीची रिकामी असलेली घरे	जनगणना घरांचा वापर			इतर वापरासह स्तंभ 6 व 7 मध्ये निर्देशित केलेल्या व्यतिरिक्त रहाणे	हॉटेल, धर्मशाळां, पर्यटन- घरे, इत्यादी
				रहाणे	दुकान आणि रहाणे	यंत्रशाळा (कुटीर- उद्योगासह) आणि रहाणे		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एकूण	773170	51885	570675	9595	20930	7230	23175
2	ग्रामीण	3137700	17110	266225	3210	8905	4440	425
3	नागरी	459470	34775	344450	6385	12025	2790	925

तक्ता क्रमांक - 1.10 (पुढे चालू)

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	उपहार गृहे सोडून दुकाने	व्यवसायाची घरे आणि कार्यालये	कारखाने, यंत्रशाळा, छपरे इत्यादी	रेस्टॉरंट, मिठाईची दुकाने, आणि उपहारगृहे	करमणूक पंचायत घरे- सांस्कृतिक केंद्र इ. पुजा स्थाने सोडून	पुजास्थान (देवळे, चर्च, मशिद, गुरुद्वारा) वगैरे	इतर
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	एकूण	23175	6900	17040	2495	1040	6160	54695
2	ग्रामीण	3495	1715	3875	525	340	3440	39995
3	नागरी	19680	5185	13165	1970	700	2720	14700

टिप :- आक डेवारी केवळ अस्थायी व पढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

आधार :- जनगणना प्रकाशन 1991

तक्ता क्र. 1.11

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारत)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 1999-2000*		वर्ष - 2000-2001 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
1	कृषि	12453763	11856122	9467105	9012789
2	वन संवर्धन आणि ओडके पाडणे	1022869	1003913	1103736	1083282
3	मासेमारी	208116	167561	219090	176397
4	खाण व दगड खाणकाम	4492375	3489450	4626263	3593450
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	18177123	16517045	15416194	13865918
5	नोदणीकृत उद्योग	12610091	9959104	13848420	10937102
6	अनोदणीकृत उद्योग	7211457	5797045	9423600	7575313
7	बांधकाम	9730630	9336993	10748733	10313916
8	बीज, जायु (गॅस) पाणीपूरवठा	4149632	2764940	1641709	1093889
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	33701810	27858082	35662461	29920220
9	रेल्वे	1310664	1015117	1406688	1086276
10	परिवहन, साठवणूक व गोदामे	4502697	3497819	4833863	3755075
11	दळणवळण	3002040	2504027	3541544	2954028
12	व्यापार, हॉटेल्स व उपहारगृहे	15467747	15021566	17726439	17215105
13	बँका व विमा उद्योग	13452644	12642795	14929181	13951534
14	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घराची मालकी व व्यवसाय सेवा	6572412	5587032	7211822	6130579
15	सार्वजनिक प्रशासन	7515272	6497088	7867647	6801722
16	इतर सेवा	8849940	8492331	10170397	9759428
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	60673414	55257774	67687580	61653748
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	112552347	99632901	118766234	105439886
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	28516	25242	29531	26217
	एकूण राज्य उत्पन्न	2414103618	2131510848	2582718737	2278933831
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	25601	22604	26888	23726
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी	4.66	4.67	4.60	4.63

टिप:- 1) अंदाज अस्थाई स्वरूपाचे आहे.

आधार :- संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, (राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

* अस्थाई @ प्रारंभिक

तक्ता क्र. 1.12

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किंमतीनुसार

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	क्षेत्र	वर्ष - 1999-2000*		वर्ष - 2000-2001 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
1	कृषि	7294050	6925908	6552690	6221968
2	वन संवर्धन आणि रांडके पाडणे	575538	565593	514320	505432
3	मासेमारी	142301	117181	144963	119372
4	खाण व दगड खाणकाम	2922641	2194640	3167988	2378866
	एकूण - प्राथमिक क्षेत्र	10934530	9803322	10379961	9225638
5	नोदणीकृत उद्योग	8806439	6732190	9377848	7169009
6	अनोदणीकृत उद्योग	6122011	5082084	6335245	6259097
7	बांधकाम	6287609	5969514	6946011	6594610
8	बीज, वायु (गॅस) पाणीपुरवठा	2587528	1803548	1655697	1154045
	एकूण - द्वितीय क्षेत्र	23803587	19587336	24314801	20176761
9	रेल्वे	1197221	990188	1349429	1127455
10	परिवहन, साठवणूक व गोदामे	2753739	2071642	2806543	2111367
11	दळणवळण	2842214	2472137	3315477	2883779
12	व्यापार, हॉटेल्स व उपहारगृहे	10533988	10183102	11243908	10869372
13	बँका व विमा उद्योग	8806683	8175031	9162494	8440794
14	स्थावर मालमत्ता, राहत्या घराची मालकी व व्यवसाय सेवा	3697777	3094830	3851432	3223433
15	सार्वजनिक प्रशासन	4475038	3853285	4411444	3798529
16	इतर सेवा	5284228	5032702	5831265	5553700
	एकूण - तृतीय क्षेत्र	39590888	35872917	41971992	38008429
	एकूण जिल्हा उत्पन्न	74329005	65263575	76666754	67410828
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	18832	16535	19063	16762
	एकूण राज्य उत्पन्न	1626799033	1422174033	1670747652	1457335930
	दरडोई जिल्हा उत्पन्न (रुपये)	17252	15082	17394	15772
	एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी	4.57	4.59	4.59	4.63

टिप - 1) अंदाज अस्थायी स्वरूपाचे आहे.

आधार :- संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, (राष्ट्रीय उत्पन्न शाखा) मुंबई.

* अस्थायी @ प्रारंभिक

तक्ता क्र.२.१
निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - २००० (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जानेवारी २०००			फेब्रुवारी २०००			मार्च २०००		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	नागपूर(श)	११.३	-	०.०	१७.६	-	०.०	१८.२	२	९.९
२	सावनेर	१३.७	-	०.०	१६.२	-	०.०	१७.४	४	३६.८
३	पारशिवनी	१४.९	२	१७.६	२०.०	-	०.०	१७.३	२	२०.२
४	रामटेक	१४.६	१	३.०	२१.२	-	०.०	१८.८	२	९.०
५	मोहा	१४.६	-	०.०	२१.२	-	०.०	१७.८	४	३२.४
६	कामठी	१४.३	१	२.५	६.६	-	०.०	२१.०	४	१७.८
७	कुही	१२.१	-	०.०	१७.२	-	०.०	१४.७	२	५.८
८	भिवापूर	१२.१	-	०.०	१७.२	-	०.०	१४.७	३	४३.८
९	उमरेड	१२.१	-	०.०	१७.२	-	०.०	१४.७	३	२७.२
१०	नागपूर(ग्रा)	१४.३	-	०.०	६.६	-	०.०	२१.०	३	१०.९
११	हिंगणा	१४.३	-	०.०	६.६	-	०.०	२१.०	४	२४.०
१२	काटोल	१४.७	-	०.०	१७.६	-	०.०	१३.९	३	१९.३
१३	नरखेड	१४.७	२	७९.०	१३.०	-	०.०	१३.९	१	४.२
१४	कळमेघर	१३.७	-	०.०	१६.२	-	०.०	१७.४	४	१२.८

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - २००० (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		एप्रिल २०००			मे २०००			जून २०००		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१	नागपूर(श)	१६.३	४	५२.०	२०.४	१	७.०	२०४.५	१४	२५३.९
२	सावनेर	११.९	३	४२.६	१४.४	१	३.२	१७२.२	१५	३२६.६
३	पारशिवनी	९.९	१	३५.६	११.७	१	३.५	१५९.१	१६	१९६.८
४	रामटेक	१५.३	१	२८.०	१३.३	०	०.०	२०१.१	१५	१२५.७
५	मोदा	१५.३	२	२०.८	१३.३	०	०.०	२०१.१	१६	२९५.८
६	कामठी	२१.८	३	४३.८	१४.७	१	२५.४	१६५.६	१६	१७३.०
७	कुही	१३.२	३	७.८	१४.३	१	१.८	१९२.२	१५	२९४.८
८	भिवापूर	१३.२	३	४८.८	१४.३	४	५२.३	१९२.२	१२	१६७.२
९	उमरेड	१३.२	४	३३.४	१४.३	०	०.०	१९२.२	१६	२१४.३
१०	नागपूर(ग्रा)	२१.८	२	२२.२	१४.७	०	०.०	१६५.६	१७	१९७.४
११	हिंगणा	२१.८	२	१६.०	१४.७	०	०.०	१६५.६	१६	१८५.८
१२	काटोल	१२.९	१	१७.४	१६.४	०	०.०	१७०.४	१३	३१३.६
१३	नरखेड	१२.९	२	२९.६	१६.४	०	०.०	१७०.४	१३	१८८.२
१४	कळमेघर	११.९	४	६०.५	१४.४	०	०.०	१७२.२	१५	२७०.०

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - २००० (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		जुलै २०००			ऑगस्ट २०००			सप्टेंबर २०००		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
१	नागपूर(श)	३६८.३	१४	४६६.९	२३८.४	१६	१४५.८	१८६.९	४	७५.६
२	सावनेर	३०५.१	१२	३००.२	२३१.३	१०	१३४.८	२०५.५	५	२३.४
३	पारशिवनी	३४३.४	१४	३८३.०	२४९.०	१३	१५२.८	१७४.७	६	७.३
४	रामटेक	३७२.९	१४	३२०.७	२९७.३	१३	२२०.६	१९७.७	६	४७.३
५	मोदा	३७२.९	२३	५५४.३	२९७.३	१९	२८०.६	१९७.७	७	२२.७
६	कामठी	३४१.३	१५	३७९.५	२७१.५	१५	२००.९	२१२.६	६	१०९.२
७	कुंही	३९३.२	१६	६४०.६	३२४.१	१८	२७९.१	२१९.९	११	८७.६
८	भिवापूर	३९३.२	१६	७०४.६	३२४.१	१५	२९२.१	२१९.९	६	५३.२
९	उमरेड	३९३.२	१६	७४९.६	३२४.१	१५	२८५.२	२१९.९	५	१०१.३
१०	नागपूर(ग्रा)	३४१.३	१५	३८५.२	२७१.५	१८	१६७.५	२१२.६	१०	८१.१
११	हिंगणा	३४१.३	१४	२८०.६	२७१.५	१९	२३४.०	२१२.६	६	४४.२
१२	काटोल	२८५.६	९	२५५.६	२२५.५	९	१९२.९	१७८.६	३	७५.०
१३	नरखेड	२८५.६	१२	१८६.८	२२५.५	११	११७.७	१७८.६	५	४४.९
१४	कळमेघर	३०५.१	१२	२५६.२	२३१.३	१२	१५८.५	२०५.५	७	९६.९

तक्ता क्रमांक २.१ पढे सुरु

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- २००० (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	महिना व वर्ष								
		ऑक्टोबर २०००			नोव्हेंबर २०००			डिसेंबर २०००		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८
१	नागपूर(श)	५१.५	०	०.०	१६.५	-	-	११.९	-	-
२	सावनेर	४६.२	१	१.२	१६.१	-	-	१०.२	-	-
३	पारशिवनी	४९.१	०	०.०	१०.६	-	-	७.२	-	-
४	रामटेक	४९.७	०	०.०	१४.१	-	-	७.३	-	-
५	मोदा	४९.७	०	०.०	१४.१	-	-	७.३	-	-
६	कामठी	४९.७	०	०.०	३.४	-	-	२३.८	-	-
७	कुंही	५१.७	०	०.०	१५.४	-	-	६.३	-	-
८	भिवापूर	५१.७	०	०.०	१५.४	-	-	६.३	-	-
९	उमरेड	५१.७	०	०.०	१५.४	-	-	६.३	-	-
१०	नागपूर(ग्रा)	४९.७	०	०.०	३.४	-	-	२३.८	-	-
११	हिंणणा	४९.७	१	८.०	३.४	-	-	२३.८	-	-
१२	काटोल	४३.७	१	३२.२	१६.४	-	-	८.४	-	-
१३	नरखेड	४३.७	०	०.०	१६.४	-	-	८.४	-	-
१४	कळमेश्वर	४६.२	१	६.२	१६.१	-	-	१०.२	-	-

तक्ता क्रमांक २.१ पठे सुरु

तक्ता क्र.२.१

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - २००० (पर्जन्य मि.मि.)

अ. क्र.	तहसील/ केंद्र	एकूण २०००		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	39	40	41
1	नागपूर(श)	1161.8	55	1011.1
2	सावनेर	1060.2	51	868.8
3	पारशिवनी	1066.9	55	816.8
4	गमटेक	1223.3	52	754.3
5	मोदा	1222.3	71	1206.6
6	कामठी	1146.3	61	952.1
7	कुही	1274.3	66	1317.5
8	भिवानपूर	1274.3	59	1362.0
9	उमरेड	1274.3	59	1411.0
10	नागपूर(ग्रा)	1146.3	65	864.3
11	हिंगणा	1146.3	62	992.6
12	काटोल	1004.1	39	906.0
13	नरखेड	999.5	46	650.4
14	कळमेधर	1060.2	55	861.1

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 2.2

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान (1998)

जिल्हा- नागपूर

अ.क्र.	महिना	केंद्र : नागपूर विमानतळ		केंद्र : नागपूर शहर	
		कमाल	किमान	कमाल	किमान
1	2	3	4	5	6
1	जानेवारी	31.2	9.0	29.4	12.0
2	फेब्रुवारी	34.0	11.1	32.5	13.3
3	मार्च	39.3	13.0	38.2	15.7
4	एप्रिल	42.8	17.3	42.6	21.2
5	मे	46.8	23.0	45.9	24.7
6	जून	45.8	22.6	43.9	23.0
7	जुलै	36.6	23.3	35.5	23.6
8	ऑगस्ट	34.4	23.4	33.1	23.2
9	सप्टेंबर	34.3	21.7	32.9	22.0
10	ऑक्टोबर	34.2	16.4	32.9	18.2
11	नोव्हेंबर	33.5	9.6	32.4	12.4
12	डिसेंबर	31.6	6.6	29.6	9.6
वार्षिक सरासरी		46.8	6.6	45.9	9.6

आधार :- विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 96-97,98-99

क्षेत्र "00" हेक्टर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेततीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडित जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण			
					बिगर शेतती वापरा- खालील जमिन	पडीत/ लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण (6+7)	लागवडी लायक पण वापरात नसलेली जमिन	कायम गुरे घरण व चरणाची जमिन	कसलेल्या जमिनीत समविष्ट नसलेली झाडे/झुडपे फळबागा या खालील जमिन	एकूण [9+10+11]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर	96-97	209	-	72	12	84	49	29	-	78
		98-99	209	-	63	10	73	65	14	-	79
2	सावनेर	96-97	619	-	108	44	152	32	12	-	44
		98-99	619	-	69	26	95	86	12	-	98
3	पारसिकनी	96-97	787	273	29	62	91	33	30	5	68
		98-99	787	269	32	33	65	41	25	7	73
4	रावडेक	96-97	1143	614	87	15	102	52	16	25	93
		98-99	1143	548	104	29	133	92	37	10	139
5	सोता	96-97	613	10	65	8	73	1	3	10	14
		98-99	613	10	41	36	77	13	5	14	32
6	कामती	96-97	424	24	50	11	61	6	20	16	42
		98-99	424	15	55	15	70	10	26	16	52
7	दुर्गा	96-97	829	16	93	15	108	-	23	-	23
		98-99	829	86	83	14	97	32	13	6	51

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर क्षेत्र "00" हेक्टर

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शांतोला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडित जमिनीव्यतिरीक्त लागवड न झालेली एकूण			
					बिगर शेती वापरा- खालील जमिन	पडीत/ लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण (6+7)	लागवडी लायक पण वापरात नसलेली जमिन	कायम गुरे चरण व चरणाची जमिन	कंसलेल्या जमिनीत समविष्ट नसलेली झाडे/झुडणे फळबागा या खालील जमिन	एकूण [9+10+11]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	भिजापूर	96-97	702	108	28	13	41	13	45	9	67
		98-99	702	108	35	22	57	26	42	10	78
9	उमरेड	96-97	979	246	60	7	67	33	135	21	189
		98-99	979	146	53	22	75	54	127	24	205
10	नागपूर(ग्रा)	96-97	620	37	64	25	89	42	29	-	71
		98-99	620	17	67	52	119	43	31	8	82
11	हिंगणा	96-97	786	97	47	65	112	67	95	10	172
		98-99	786	27	26	69	95	46	97	42	185
12	काटोल	96-97	842	86	50	2	52	35	22	-	57
		98-99	842	66	20	7	27	34	26	-	60
13	नरखेड	96-97	768	45	53	8	61	13	61	6	80
		98-99	768	36	38	-	59	53	61	7	121
14	कळनेधर	96-97	543	33	60	50	110	36	31	-	67
		98-99	543	3	48	43	91	42	52	-	94
एकूण जिल्हा		96-97	9864	1589	866	337	1203	412	551	102	1065
		98-99	9864	1332	734	378	1112	637	568	144	1349

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर, 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर									
अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	पडोत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापक्षा अधिक	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	लागवडी-लायक क्षेत्र [9+11+15+16]
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर	96-97	5	21	26	22	6	28	97
		98-99	8	44	52	26	5	31	143
2	साबनेर	96-97	2	6	8	415	182	597	455
		98-99	14	20	34	401	152	553	521
3	पारसिवनी	96-97	16	10	26	327	75	402	391
		98-99	17	34	51	340	42	382	439
4	रामटेक	96-97	35	53	88	245	31	276	409
		98-99	2	5	7	304	19	323	413
5	मोदा	96-97	2	7	9	506	48	554	526
		98-99	13	48	61	484	82	566	572
6	कामती	96-97	1	5	6	291	50	341	319
		98-99	12	18	30	294	53	347	350
7	कुशी	96-97	37	45	82	602	110	712	684
		98-99	16	46	62	548	60	608	648

तक्ता क्रमांक 3.1
जमिनीचा वापर 96-97,98-99

जिल्हा - नारायण		क्षेत्र "00" हेक्टर							
अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	पडीत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापक्षा अधिक	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	लागवडी-लायक क्षेत्र [9+11+15+16]
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड				
1.	2.	3.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
8	भिजापूर	96-97	35	50	85	401	85	486	508
		98-99	2	5	7	421	45	466	464
9	उमरेड	96-97	3	3	6	472	189	661	532
		98-99	13	64	77	472	92	564	627
10	नागपूर(सा)	96-97	39	31	70	354	77	431	465
		98-99	40	36	76	369	39	408	496
11	हिंगणा	96-97	64	60	124	280	79	359	481
		98-99	16	60	76	363	29	392	527
12	काटोल	96-97	32	12	44	604	71	674	682
		98-99	34	149	183	635	70	705	852
13	नरखेड	96-97	74	60	134	449	160	609	602
		98-99	9	12	21	467	60	527	548
14	कळमेधर	96-97	4	14	18	316	169	485	370
		98-99	31	75	106	315	42	357	463
एकूण जिल्हा		96-97	347	377	724	5283	1332	6615	6521
		98-99	227	616	843	5439	790	6229	7063

टिप:- 1) आकडे शमरात घेतल्याने स्तंभ 16 ते 18 चे आकडेवारी तक्ता क्र.3.2 साी जुळेलच असे नाही.

2) सन 1996-97 ची माहिती स्थायी असून 1998-99 ची माहिती अस्थायी आ हे.

आधार- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे (जिल्हा ऋतु व पीक अहवाल.)

संख्या क्र. 3.2

तहसिलवार निर्गनराज्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर(श)	96-97	120	404	756	0	756	0	40	0	0
		98-99	165	604	580	0	580	0	11	0	0
2	सावनेर	96-97	102	3100	8131	0	8131	1	5	0	0
		98-99	108	3103	13722	0	13722	2	5	0	0
3	पारशिवनी	96-97	2751	5177	3626	0	3626	0	0	0	0
		98-99	2636	1572	4901	17	4918	0	21	0	0
4	रामटेक	96-97	5851	4015	2045	1217	3262	0	264	0	0
		98-99	10584	3622	1485	1075	2560	0	237	0	0
5	माँदा	96-97	12373	13273	29	542	571	0	0	0	0
		98-99	7255	10977	0	0	0	0	0	0	0
6	कामती	96-97	930	3788	939	35	974	0	50	0	0
		98-99	1213	2310	1012	66	1078	0	56	0	0
7	कूही	96-97	8686	7531	51	8330	8381	0	0	0	0
		98-99	7817	8810	158	5128	5286	0	0	0	0
8	मिवापूर	96-97	2865	4491	8	6173	6181	0	0	0	0
		98-99	1190	2010	158	7854	8012	0	0	0	0

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वार	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	उमरेड	96-97	1900	6930	1624	3479	5103	0	0	0	0
		98-99	1730	6850	1571	3427	4998	0	0	0	0
10	नागपूर(ग्रा)	96-97	11	2625	5604	221	5825	0	0	0	0
		98-99	42	2848	7974	33	8007	0	0	0	0
11	हिंगणा	96-97	87	1681	8250	0	8250	0	0	0	0
		98-99	18	2968	6945	0	6945	0	0	0	0
12	काटोल	96-97	254	2508	11244	0	11244	44	30	0	0
		98-99	187	2688	16532	0	16532	31	28	0	0
13	नरखेड	96-97	107	0	10658	0	10658	63	41	0	0
		98-99	97	3334	15576	0	15576	79	42	0	0
14	कळमेखर	96-97	21	2162	8980	0	8980	0	0	0	0
		98-99	22	2184	7794	0	7794	2	0	0	0
जिल्हा एकूण		96-97	36058	57685	61945	19997	81942	108	430	0	0
		98-99	33064	53880	78408	17600	96008	114	400	0	0

तक्ता क्र. 3.2

नहसिलवार निरीक्षणव्ययनिकाजालील क्षेत्र 96-97, 98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	राळा	सावा	बाजली	इतर तृण पान्ये	एकूण तृण धान्ये	हरभरा	तुर	मूग	उडीद	कुळीथ
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नागपूर(श)	96-97	0	0	0	0	1320	97	107	13	0	0
		98-99	0	0	0	175	1535	87	102	22	1	0
2	सावनेर	96-97	0	0	0	0	11339	2066	5296	218	573	30
		98-99	0	0	0	47	16987	2358	9336	226	27	258
3	पारशिवनी	96-97	0	0	0	9	11563	2288	6735	292	148	175
		98-99	0	0	0	14	9161	2409	7201	216	51	172
4	रामटेक	96-97	0	0	0	0	13392	2382	1567	108	60	8
		98-99	0	0	0	0	17003	1458	1608	120	46	4
5	सोदा	96-97	0	0	0	0	26217	3127	640	37	47	0
		98-99	0	0	0	0	18232	1171	3152	33	17	0
6	कामठी	96-97	0	0	0	0	5742	2348	1851	122	0	0
		98-99	0	0	0	0	4657	1799	1595	20	0	0
7	कही	96-97	0	0	0	0	24598	2432	3622	249	389	0
		98-99	0	0	0	0	21913	3568	2971	173	211	0
8	भिवारपूर	96-97	0	0	0	0	13537	2262	2109	217	223	301
		98-99	0	0	0	37	11249	2406	539	150	386	0

तबला क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालास क्षेत्र 96-97 98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	राळा	सावा	बादली	इतर पण धान्य	एकूण तृण धान्य	हरभरा	तुर	मूग	उडीद	कुळीय
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
9	उमरेड	96-97	0	0	0	0	13933	4716	2451	145	200	0
		98-99	0	0	0	0	13578	5367	3259	157	112	0
10	नागपूर(रा)	96-97	0	0	0	0	8461	611	7218	360	122	37
		98-99	0	0	0	0	10897	2641	2423	476	14	0
11	हिंगणा	96-97	0	0	0	0	10018	2585	7748	232	200	12
		98-99	0	0	0	0	9931	1432	2863	161	28	717
12	काटोल	96-97	0	0	0	3	14083	2464	2523	1648	710	1110
		98-99	0	0	0	0	19466	3280	5860	2019	119	3157
13	नरखेड	96-97	0	0	0	5	10874	2770	6689	1029	867	1637
		98-99	0	0	0	1	19129	4650	2934	1462	158	1726
14	कळमेजर	96-97	0	0	0	0	11163	1209	2693	351	507	724
		98-99	0	0	0	0	10002	1329	2334	183	112	823
जिल्हा एकूण		96-97	0	0	0	17	176240	31357	51249	4421	4046	4034
		98-99	0	0	0	274	183740	33955	46177	5418	1282	6857

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराल्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	मठ	बबली	वाटणा	इतर फड धान्ये	एकूण फड धान्ये	एकूण अन्नधान्ये 17+27	ऊस	निरची	इतर मसाल्या चे पदार्थ	एकूण मसाल्या चे पदार्थ 30+31
1	2	3	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	नागापूर(स)	96-97	0	1	2	1	221	1541	0	0	31	31
		98-99	0	0	6	117	335	1870	0	25	1	26
2	सावनेर	96-97	0	7	14	226	8430	19769	30	0	399	399
		98-99	160	58	16	295	12734	29721	31	318	93	411
3	पारशिवनी	96-97	20	97	84	81	9920	21483	185	0	1248	1248
		98-99	88	39	75	596	10847	20008	94	639	178	817
4	रामटेक	96-97	10	36	158	266	4595	17987	3	0	763	763
		98-99	150	10	0	216	3612	20615	146	627	12	639
5	मोदा	96-97	0	10	188	133	4182	30399	764	0	3482	3482
		98-99	19	0	0	256	4648	22880	275	2222	1085	3307
6	कामती	96-97	4	50	124	109	4608	10350	511	0	2400	2400
		98-99	128	25	92	702	4361	9018	81	1790	163	1953
7	कूडी	96-97	0	0	380	798	7870	32468	90	0	9723	9723
		98-99	0	18	361	582	7884	29797	27	10851	243	11094
8	मिवापूर	96-97	306	0	124	1239	5781	20318	0	0	3819	3819
		98-99	0	92	192	982	4747	15996	0	3275	598	3873

तबला क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	मठ	चवली	वाटाणा	इतर कड धान्ये	एकूण कड धान्ये	एकूण अन्नधान्ये 17+27	ऊस	मिरची	इतर मसाल्या चे पदार्थ	एकूण मसाल्या चे पदार्थ 30+31
1	2	3	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
9	उमरेड	96-97	37	0	172	481	8202	22135	0	0	2870	2870
		98-99	0	0	229	532	9656	23234	0	3080	123	3203
10	नागपूर(गा)	96-97	21	0	1	5	8375	16836	2	0	369	369
		98-99	28	0	8	107	5697	16594	4	253	230	483
11	हिंगणा	96-97	21	26	0	7	10831	20849	0	0	194	194
		98-99	27	65	0	189	5482	15413	0	162	37	199
12	काटोल	96-97	164	325	65	62	8471	22554	4	0	470	470
		98-99	110	186	40	1801	16572	36038	2	269	88	357
13	नरखेड	96-97	100	30	79	106	13307	24181	0	0	414	414
		98-99	111	21	87	40	11189	30318	4	278	111	389
14	कळमेघर	96-97	59	0	19	50	5612	16775	21	0	488	488
		98-99	106	134	0	385	5406	15408	16	421	145	566
जिल्हा एकूण		96-97	742	582	1410	3564	101405	277645	1610	0	26670	26670
		98-99	927	648	1106	6800	103170	286910	680	24210	3107	27317

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	क्र. 33	क्र. 34	क्र. 35	एकूण फळे	वर्ष 37	टपाटे 38	एकूण भाजी-पाला 39	संकीर्ण खाद्य पिके 40	एकूण खाद्य पिके 28+29+32+36+39+40 41	कापूस 42	अन्य 43
1	नागपूर(श)	96-97	0	0	0	103	0	0	190	0	1865	33	0
		98-99	1	2	2	114	5	6	111	0	2121	34	0
2	सावनेर	96-97	0	0	0	1798	0	0	1784	0	23780	12580	0
		98-99	0	12	7	3572	7	25	1098	0	34833	10011	0
3	पारशिवनी	96-97	0	0	0	938	0	0	1601	0	25455	3075	0
		98-99	0	20	88	1083	8	17	1276	0	23278	3306	0
4	रामटेक	96-97	0	0	0	684	0	0	852	0	20289	498	0
		98-99	0	14	0	774	0	0	400	0	22574	663	0
5	मोदा	96-97	0	0	0	235	0	0	2142	0	37022	7	0
		98-99	0	5	0	2363	0	0	0	0	28825	6	0
6	कामती	96-97	0	0	0	550	0	0	3015	0	16826	640	0
		98-99	0	10	0	3152	14	0	961	0	15165	484	0
7	कूही	96-97	0	0	0	233	0	0	982	0	43496	0	0
		98-99	0	11	0	1027	22	0	22	48	42015	21	16
8	भिव्यापूर	96-97	0	0	0	137	0	0	346	0	24620	641	0
		98-99	0	0	7	749	93	38	476	0	21094	2159	0

तक्का क्र. 3.2

तहसिलदार निरनिराल्या पिकाखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिलदार	वर्ष	क्रमा	अंबा	पेरू	एकूण फळे	कंद	टपाटे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके 28+29+32+36+39+40	कापूस	अंबळी
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
9	उमरंड	96-97	0	0	0	315	0	0	718	0	26038	6230	0
		98-99	2	7	18	1264	73	52	839	43	28583	6921	0
10	नागपूर(पा)	96-97	0	0	0	32	0	0	2053	0	19292	8655	0
		98-99	0	15	17	1156	22	99	1504	0	19741	8007	0
11	हिंगण्णा	96-97	0	0	0	1576	0	0	791	0	23410	10639	0
		98-99	0	14	7	2022	19	95	683	0	18317	14560	0
12	काटोल	96-97	0	0	0	4050	0	0	1323	0	28401	4131	0
		98-99	0	16	4	4962	92	76	859	0	42218	4822	55
13	नरखेड	96-97	0	0	0	5066	0	0	1153	0	30814	4979	0
		98-99	0	1	3	6728	182	74	256	1	37696	4706	10
14	कळमेश्वर	96-97	0	0	0	2704	0	0	2113	0	22101	8028	0
		98-99	0	1	10	3913	102	62	164	0	20067	3893	0
जिल्हा एकूण		96-97	0	0	0	18421	0	0	19063	0	343409	60136	0
		98-99	3	128	163	32879	639	544	8649	92	356527	59593	81

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलदार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	मूडमूग	तिळ	करंद	सुवंफुल	जवस	कारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 46 ते 52
1	2	3	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
1	नागपूर(स)	96-97	0	33	0	3	0	11	168	0	641	823
		98-99	1	35	0	1	0	0	120	0	811	932
2	सावनेर	96-97	11	12591	2956	147	0	10	92	0	20022	23227
		98-99	0	10011	2991	150	0	0	97	0	7096	10334
3	पाराशिवनी	96-97	5	3080	64	196	23	301	1087	0	10005	11676
		98-99	5	3311	152	298	0	521	1533	0	9063	11567
4	रामटेक	96-97	66	564	2	469	0	22	1556	0	4648	6697
		98-99	93	756	27	0	0	171	1289	1	7440	8927
5	मोदा	96-97	0	7	2	118	12	1493	672	0	16035	18332
		98-99	32	38	3	0	0	0	2018	0	25699	27720
6	कामठी	96-97	0	640	11	116	32	190	1909	0	14267	16525
		98-99	1	485	0	2	0	27	2239	0	16653	18921
7	कूही	96-97	14	14	0	76	0	23	5645	0	21889	27633
		98-99	0	37	0	0	0	42	6063	0	12663	18768
8	मिवापूर	96-97	0	641	0	111	3	45	4742	0	18396	23297
		98-99	0	2159	0	0	2	189	7255	0	15883	23329

तक्का क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूईमूग	तिळ	करडई	सूर्यफल	जवस	काळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 46 ते 52
1	2	3	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53
9	उमरेड	96-97	0	6230	0	360	17	37	2901	0	30497	33812
		98-99	0	6921	0	145	12	270	2154	0	18336	20917
10	नागपूर(घा)	96-97	0	8655	23	335	3	21	1275	0	13425	15082
		98-99	0	8007	7	84	0	13	957	0	11847	12908
11	हिंगणा	96-97	12	10651	170	60	0	5	0	0	1342	1577
		98-99	0	14560	0	1	0	0	98	0	6002	6101
12	काटोल	96-97	71	4202	6695	198	0	64	51	0	27804	34812
		98-99	0	4877	8963	143	3	12	67	0	14166	23354
13	नरखेड	96-97	131	5110	5716	126	7	52	91	0	18976	24968
		98-99	74	4790	3039	124	0	40	146	0	6843	10192
14	काळमेकाड	96-97	2	8030	1545	146	2	50	128	0	16500	18371
		98-99	363	4256	1120	123	0	32	139	0	9984	11398
जिल्हा एकूण		96-97	312	60448	17184	2461	99	2324	20317	0	214447	256832
		98-99	569	60243	16302	1071	17	1317	24175	1	162486	205368

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलद्वार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

स. क्र.	तहसिल	वर्ष	इतर अंतर्गत व मादक पदार्थ	एकूण आंबी व मादक पदार्थ	इतर चांगी पिके	एकूण चाना-ची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके 45+53+55+57+58	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकपक्षा अधिक वेळ लागवडी-खालील क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	54	55	56	57	58	59	60	61	62
1	नागपूर(श)	96-97	0	0	14	14	68	938	2803	619	2184
		98-99	0	0	12	12	12	991	3112	510	2602
2	सावनेर	96-97	0	0	95	95	3	35916	59696	18215	41481
		98-99	102	102	4	4	29	20480	55313	15211	40102
3	मारशिवनी	96-97	0	0	2	2	0	14758	40213	7510	32703
		98-99	0	0	7	7	27	14912	38190	4202	33988
4	रामटेक	96-97	1	1	0	0	25	7287	27576	3066	24510
		98-99	1	1	0	0	12	9696	32270	1900	30370
5	मौदा	96-97	0	0	0	0	1	18340	55362	4760	50602
		98-99	0	0	0	0	15	27773	56603	8176	48427
6	कामती	96-97	0	0	8	8	123	17296	34122	5002	29120
		98-99	0	0	3	3	14	19423	34588	5249	29339
7	कडो	96-97	0	0	22	22	16	27685	71181	11031	60150
		98-99	0	0	2	2	32	18839	60852	6015	54837
8	मिवापूर	96-97	0	0	0	0	0	23938	48558	8451	40107
		98-99	0	0	0	0	0	25488	46582	4511	42071

तक्ता क्र. 3.2

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र 96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	दल आणि व मादक पदार्थ	एकूण मीठणी व मादक पदार्थ	दलर चांगी मिके	एकूण चाण्यांची मिके	संकीर्ण अखाल मिके	एकूण अखाद्य पिके 45+53+55+57+58	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	एकापक्षा अधिक वला लागवडी-खालील क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
1	2	3	54	55	56	57	58	59	60	61	62
9	उमरेड	96-97	0	0	0	0	3	40045	66083	18856	47227
		98-99	0	0	0	0	48	27886	56469	9233	47236
10	नागपूर(घा)	96-97	0	0	0	0	123	23860	43152	7742	35410
		98-99	0	0	128	128	0	21043	40784	3916	36868
11	हिंगणा	96-97	0	0	0	0	219	12447	35857	7878	27979
		98-99	0	0	38	38	240	20939	39256	2938	36318
12	काटोल	96-97	0	0	2	2	16	39032	67433	7075	60358
		98-99	1	1	7	7	8	28247	70465	6947	63518
13	नरखेड	96-97	0	0	15	15	4	30097	60911	16049	44862
		98-99	1	1	5	5	14	15002	52698	6026	46672
14	कळमेळार	96-97	0	0	7	7	17	26425	48526	16947	31579
		98-99	0	0	40	40	0	15694	35761	4235	31526
जिल्हा एकूण		96-97	1	1	165	165	618	318064	661473	133201	528272
		98-99	105	105	246	246	451	266413	622940	79069	543874

टिप:- 1) सन 96-97 ची माहिती स्थायी असून 98-99 ची माहिती अस्थायी आहे.

आधार :- 1) कृषी आयुक्तालय,पुणे (जिल्हा तहसिल व पीक अहवाल)

2) जिल्हा निरीक्षक,धुमी अधिलेख,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.3

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2000-2001

1] दर हेक्टरी उत्पादन - किलो मध्ये

2] एकूण उत्पादन - "00" मे. टन मध्ये

अ.क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00मे. टन)	अ.क्र.	पिकाचे नांव	दर हेक्टरी उत्पादन (किलो)	एकूण उत्पादन (00.मे. टन)
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	992	374	17	जवस	250	17
2	गहू	1031	334	18	भुईमूग	626	67
3	ज्वारी	805	462	19	मोहरी	—	—
4	बाजरी	—	—	20	तीळ	333	2
5	बाली	—	—	21	एरंडी	1000	1
6	मका	1000	5	22	ऊस	79	712
7	नाचणी	—	—	23	नारळ	उ.ना.	उ.ना.
8	इतर धान्ये	—	—	24	कापूस सरकी विरहित	151	631
9	एकूण धान्ये	918	1175	25	ताग	200	1
10	हरभरा	483	129	26	मेस्टा[अंबाडी]	—	—
11	तूर	619	302	27	तंबाखू	1000	1
12	ऊडीद	500	13	28	एकूण औषधी व अंमली पदार्थ	1000	1
13	मूग	407	11	29	सूठ [आले]	933	28
14	मसूर	—	—	30	मिरची [लाल]	186	33
15	इतर कडधान्ये	367	29	31	हळद	941	95
16	एकूण कडधान्ये	546	484	32	बटाटे	3990	4

टिप - 1) ऊसाचे उत्पादन डेस्ड केनच्या स्वरूपात आहे.

2) मेस्टा एकूण उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी = 180 कि.ग्रॅ.

3) कापसाचे उत्पादन "00" गासडीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी = 170 कि.ग्रॅ.

आधार - कृषि आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक 3.4

विविध साधनांचे ओलिताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र

वर्ष 96-97 व 98-99

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र - हेक्टरमध्ये

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पृष्ठभागीय	विहिरी				
1	नागपूर(श)	96-97	-	720	720	1039	2803	37.07
		98-99	-	338	338	1579	3112	50.73
2	सावनेर	96-97	1447	5810	7252	9712	59696	16.27
		98-99	1925	2687	4612	14559	55313	26.32
3	पारशिवनी	96-97	6516	2282	8798	12614	40213	31.37
		98-99	1813	1513	3326	8522	38190	22.31
4	रामटेक	96-97	6198	3315	9513	10443	27576	37.87
		98-99	5124	2189	7313	25078	32270	77.71
5	मोदा	96-97	22187	3776	25963	30293	55362	54.72
		98-99	22424	238	22662	36545	56603	64.56
6	कामठी	96-97	3076	5276	8352	12248	34122	35.89
		98-99	1617	3242	4859	10273	34588	29.7
7	कुही	96-97	5462	5468	10930	12811	71181	18.00
		98-99	5710	2993	8703	17385	60852	28.57
8	भिवापूर	96-97	1165	1145	2310	3113	48558	6.41
		98-99	1814	872	2686	4230	46582	9.08

तक्ता क्रमांक 3.4

विविध साधनांचे ओलिताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र

वर्ष 96-97 व 98-99

जिल्हा - नागपूर			क्षेत्र - हेक्टरमध्ये					
अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडी खालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पृष्ठभागीय	विहिरी				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	उमरड	96-97	4243	495	4738	7735	66083	11.7
		98-99	2670	1822	4492	9592	56469	16.98
10	नागपूर (ग्रा)	96-97	276	6314	6590	7620	43152	17.66
		98-99	107	4380	4487	8497	40784	20.83
11	हिंणगा	96-97	1376	2980	4356	5964	35857	16.63
		98-99	518	2005	2523	6384	39256	16.26
12	काटोल	96-97	1250	6240	7490	10498	67433	15.57
		98-99	167	5821	5988	11588	70465	16.44
13	नरखंड	96-97		6432	6432	8432	60911	13.84
		98-99		6952	6952	13144	52698	24.94
14	कळमेश्वर	96-97	498	6292	6790	9720	48526	20.03
		98-99	1715	5930	7645	8750	35761	24.26
	एकूण	96-97	53694	56545	110239	142242	661473	21.5
		98-99	45604	40982	86586	176136	622943	28.27

टोप:- सन 1996-97 ची माहिती स्थायी असून 1998-99 ची माहिती अस्थायी आहे.

आधार:- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे. (जिल्हा-त्रहू व पिके अहवाल.)

2) जिल्हा निरीक्षक, भुमी अभिलेख, नागपूर.

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर(श)	96-97	97	396	-	-	-	-
		98-99	115	475	155	-	455	-
2	सावनेर	96-97	1	2837	-	-	-	-
		98-99	108	3103	422	-	422	2
3	पारशिवनी	96-97	2672	4291	-	-	-	-
		98-99	3136	2553	112	18	130	-
4	रामटेक	96-97	3939	3601	-	-	-	-
		98-99	11501	1701	152	74	226	-
5	मोदा	96-97	9776	11870	-	-	-	-
		98-99	18786	10977	-	-	-	-
6	कामठी	96-97	913	3651	-	-	-	-
		98-99	875	2230	151	2	153	-
7	कुही	96-97	3520	3771	-	-	-	-
		98-99	3219	4108	158	1253	1411	-
8	भिवापूर	96-97	663	1409	-	-	-	-
		98-99	707	1949	-	12	12	-

तक्ता क्र. 3.5

निरनिरच्छ्या पिकां खातिल ओलीतारे क्षेत्र वर्ष-१६-१७ व १८-१९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9
9	उमरेड	96-97	789	4915	-	-	-	-
		98-99	989	3729	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	96-97	1	2584	-	-	-	-
		98-99	-	2276	964	17	981	3
11	हिंगणा	96-97	-	1681	-	-	-	-
		98-99	-	1748	-	-	-	-
12	काटोल	96-97	-	2419	-	-	-	-
		98-99	107	2385	-	-	-	31
13	नरखेड	96-97	-	-	-	-	-	-
		98-99	-	3254	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	96-97	-	2162	-	-	-	-
		98-99	-	2052	468	-	468	-
जिल्हा एकूण		96-97	22371	45587	-	-	-	-
		98-99	39543	42520	2582	1376	3958	36

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तेहसील	वर्ष	मका	जाचणी	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये	हरभरा	तुर	वाटाणा	इतर कडधान्ये
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर(श)	96-97	27	-	-	520	59	-	2	-
		98-99	37	-	-	782	136	15	4	14
2	सावनेर	96-97	-	-	-	2838	1640	-	14	38
		98-99	5	-	1	3641	2070	2002	17	642
3	पारशिवनी	96-97	-	-	-	6963	281	-	9	-
		98-99	21	-	13	5853	312	45	17	102
4	रामटेक	96-97	-	-	-	7540	29	-	-	-
		98-99	184	-	-	13612	125	405	140	8988
5	सांदा	96-97	-	-	-	21646	171	-	9	23
		98-99	-	-	-	29763	171	-	9	47
6	कामठी	96-97	9	-	-	4573	350	-	41	1
		98-99	45	-	-	3303	1632	1139	65	65
7	कुही	96-97	-	-	-	7291	489	-	-	-
		98-99	-	-	-	8738	1357	1499	35	79
8	भिवापूर	96-97	-	-	-	2072	159	-	2	1
		98-99	-	-	-	2668	185	551	62	2

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये	हरभरा	तुर	वाटाणा	इतर कडधान्ये
1	2	3	10	11	12	13	14	15	16	17
9	उमरेड	96-97	-	-	-	5704	591	-	-	-
		98-99	-	-	-	4718	714	1721	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	96-97	-	-	-	2585	501	-	-	-
		98-99	3	-	-	3263	503	1863	-	27
11	हिंगणा	96-97	-	-	-	1681	503	-	-	-
		98-99	-	-	-	1748	625	958	-	42
12	काटोल	96-97	-	-	-	2419	1426	1	40	3
		98-99	28	-	-	2551	1499	1196	40	340
13	नरखेड	96-97	-	-	-	-	1500	12	56	14
		98-99	3	-	-	3237	1612	1017	74	31
14	कळमेश्वर	96-97	-	-	-	2162	1206	-	16	-
		98-99	-	-	-	2520	968	588	-	101
जिल्हा एकूण		96-97	36	-	-	67994	8905	13	189	80
		98-99	326	-	14	86397	11909	12999	463	10480

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - सांगपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्यपिके	एकूण खाद्यपिके
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24	25
1	नागपूर(श)	96-97	61	581	-	21	105	194	-	901
		98-99	169	551	-	26	112	36	-	1125
2	सावनर	96-97	1692	4530	30	302	2795	1785	-	9442
		98-99	4731	8372	31	410	1723	986	38	11560
3	पारशिवनी	96-97	290	7253	185	522	1938	1603	-	11501
		98-99	476	6329	130	403	217	488	-	7567
4	रामटेक	96-97	29	7569	3	330	1652	853	-	10407
		98-99	9658	23270	130	286	640	232	-	24558
5	मौदा	96-97	203	21849	764	2435	235	2144	-	27427
		98-99	227	29990	175	2306	209	1159	208	34047
6	कामठी	96-97	392	4965	511	2400	545	3016	-	11437
		98-99	2901	6204	181	925	473	382	239	8404
7	कुही	96-97	489	7780	90	3436	229	989	-	12524
		98-99	2970	11708	67	3877	228	312	48	16240
8	भिवानूर	96-97	162	2234	-	303	137	348	-	3022
		98-99	800	3468	-	277	132	212	78	4167

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्यपिके	एकूण खाद्यपिके
1	2	3	18	19	20	21	22	23	24	25
9	उमरेड	96-97	591	6295	-	371	311	716	-	7693
		98-99	2435	7153	-	179	322	315	-	7969
10	नागपूर(ग्रा)	96-97	501	3086	2	264	2031	2077	-	7460
		98-99	2393	5656	4	319	1137	812	-	7928
11	हिंगणा	96-97	503	2184	-	100	2448	786	-	5518
		98-99	1625	3373	-	50	1632	219	280	5554
12	काटोल	96-97	1470	3889	4	329	5036	987	-	10245
		98-99	3075	5626	7	357	4027	985	-	11002
13	नरखेड	96-97	1582	1582	-	385	5075	1157	-	8199
		98-99	2734	5971	5	427	5351	932	217	12903
14	कळमंघर	96-97	1222	3384	21	488	3705	2103	-	9701
		98-99	1657	4177	16	247	2799	512	95	7846
जिल्हा एकूण		96-97	9187	77181	1610	11686	26242	18758	-	135477
		98-99	35851	122248	746	10089	19002	7582	1203	160870

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताने क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भूईमूग	जवस/सुर्यफूल	करडई	इतर गळीताची पिके
1	2	3	26	27	28	29	30	31	32
1	नागपूर(श)	96-97	5	-	5	1	11	-	46
		98-99	33	1	34	-	111	-	301
2	सावनेर	96-97	-	-	-	231	-	-	320
		98-99	1160	12	1172	1073	94	3	653
3	पारशिवनी	96-97	152	-	152	3	301	-	655
		98-99	164	12	176	52	297	-	393
4	रामटेक	96-97	-	-	-	1	5	-	40
		98-99	175	-	175	56	209	-	59
5	मोदा	96-97	-	-	-	2	1206	-	1657
		98-99	-	-	-	3	1244	-	1250
6	कामठी	96-97	-	-	-	11	156	-	521
		98-99	646	1	647	15	298	1	905
7	कुही	96-97	-	-	-	-	13	-	245
		98-99	21	16	37	-	725	17	312
8	भिवापूर	96-97	-	-	-	-	-	-	91
		98-99	3	-	3	-	60	-	-

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	कापूस	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस/सुर्यफूल	करडई	इतर गळीताची पिके
1	2	3	26	27	28	29	30	31	32
9	उमरेड	96-97	2	-	2	-	37	-	-
		98-99	590	-	590	-	216	-	760
10	नागपूर(ग्रा)	96-97	33	-	33	-	-	-	4
		98-99	130	-	130	18	367	1	43
11	हिंगणा	96-97	58	-	58	170	-	-	-
		98-99	655	13	668	52	-	-	110
12	काटोल	96-97	4	-	4	180	43	-	8
		98-99	12	55	67	292	99	9	110
13	नरखेड	96-97	184	-	184	19	11	-	-
		98-99	206	-	206	1	20	1	-
14	कळमेघर	96-97	-	-	-	2	-	-	-
		98-99	518	-	518	361	-	-	-
जिल्हा एकूण		96-97	438	-	438	620	1783	-	3263
		98-99	4313	110	4423	1923	3740	32	4896

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-९६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण गळीताची पिके	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40
1	नागपूर(श)	96-97	58	-	-	-	7	68	138	1039
		98-99	412	-	-	-	8	-	454	1579
2	सावनेर	96-97	263	-	-	-	3	4	270	9712
		98-99	1823	-	-	-	4	-	2999	14559
3	प्रारशिवनी	96-97	959	-	-	-	2	-	1113	12614
		98-99	742	-	-	-	3	34	955	8522
4	रामटेक	96-97	10	-	1	1	-	25	36	10443
		98-99	324	-	1	1	-	20	520	25078
5	मोदा	96-97	1865	-	-	-	-	1	2866	30293
		98-99	2497	-	-	-	-	1	2498	36544
6	कामठी	96-97	688	-	-	-	-	123	811	12248
		98-99	1219	-	-	-	3	-	1869	10273
7	कुही	96-97	258	-	-	-	13	16	287	12811
		98-99	1054	-	-	-	3	51	1145	17385
8	भिवापूर	96-97	91	-	-	-	-	-	91	3113
		98-99	60	-	-	-	-	-	63	4230

तक्ता क्र. 3.5

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे क्षेत्र वर्ष-१६-९७ व ९८-९९

जिल्हा - नागपूर

(क्षेत्र हेक्टर मध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण मळीताची पिके	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलिता खालील एकूण क्षेत्र
1	2	3	33	34	35	36	37	38	39	40
9	उमरड	96-97	37	-	-	-	-	3	42	7735
		98-99	976	-	-	-	-	57	1623	9592
10	नागपूर(प्रा)	96-97	4	-	-	-	-	123	160	7620
		98-99	429	-	-	-	-	10	569	8497
11	हिंगणा	96-97	170	-	-	-	-	218	446	5964
		98-99	162	-	-	-	-	-	830	6384
12	काटोल	96-97	231	-	-	-	2	16	253	10498
		98-99	510	-	2	2	7	-	586	11588
13	नरखेड	96-97	30	-	-	-	15	4	233	8432
		98-99	22	-	-	-	5	8	241	13144
14	कळमेधर	96-97	2	-	-	-	-	17	19	9720
		98-99	361	-	-	-	6	19	904	8750
जिल्हा एकूण		96-97	5666	-	1	1	42	618	6765	142242
		98-99	10591	-	3	3	39	200	15256	176126

टीप-1) सन 1996-97 ची माहिती स्थायी असून 1998-99 ची माहिती अस्थायी आहे.

आधार- 1) कृषी आयुक्तालय, पुणे. 2) जिल्हा निरीक्षक, भूमि अभिलेख, नागपूर. (जिल्हा ऋतु व पीक अहवाल.)

तक्ता क्र. 3.6(अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी वर्ष -96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	सिंचन विहिरीची एकूण संख्या	बापरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले		बापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरीची संख्या
				डिझेल पंप	विजेचे पंप		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर(श)	96-97	378	4	288	75	-
		98-99	1368	4	-	75	-
2	सावनेर	96-97	3971	-	3918	514	-
		98-99	4015	-	3918	514	410
3	पारशिवनी	96-97	1325	202	986	338	-
		98-99	915	137	725	234	367
4	रामटेक	96-97	1670	180	1570	320	771
		98-99	1570	187	548	320	471
5	मौदा	96-97	2431	-	-	136	-
		98-99	1470	-	-	136	-
6	कामती	96-97	1995	30	1070	413	1977
		98-99	2004	21	1081	356	1585
7	कुही	96-97	2880	295	2320	483	-
		98-99	3374	231	2400	354	372
8	भिवापूर	96-97	780	320	1066	253	-
		98-99	922	320	994	253	647
9	उमरेड	96-97	1963	395	415	359	512
		98-99	2017	451	875	490	452

तक्ता क्र. 3.6(अ)

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी वर्ष -96-97,98-99

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	सिंचन विहिरीची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरीची संख्या
				डिझेल पंप	विजेचे पंप		
1	2	3	4	5	6	7	8
10	नागपूर(प्रा)	96-97	1396	35	827	254	244
		98-99	1825	37	1316	396	598
11	हिंगणा	96-97	2373	17	2771	505	26
		98-99	2373	17	2067	505	145
12	काटोल	96-97	10832	-	7148	2162	-
		98-99	10326	13	7912	1697	389
13	नरखेड	96-97	11227	9	7917	1485	-
		98-99	11326	49	7594	1217	570
14	कळमेश्वर	96-97	6166	-	5490	1776	447
		98-99	7267	53	6214	2179	447
	जिल्हा एकूण	96-97	49387	1487	35786	9073	3977
		98-99	50772	1520	35644	8726	6454

टिप :- १९९६-९७ चे आकडे सुधारित आहेत. १९९८-९९ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- १) कृषी आयुक्तालय,पुणे.

२) जिल्हा ऋतू पिढे अहवाल,जिल्हाधिकारी कार्यालय,नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.6 (ब)

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेला हातपंप व विद्युत पंप

जिल्हा- नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ. क्र.	तहसील	यशस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युतपंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युतपंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर(श)	--	--	--	2783	572
2	सावनेर	81	81	--	235	17
3	पारशिवनी	59	59	--	276	14
4	रामटेक	70	69	--	619	18
5	मौदा	10	7	--	418	18
6	कामठी	24	20	--	442	21
7	कुही	36	19	--	520	28
8	भिवापूर	32	16	--	257	24
9	उमरेड	52	50	--	260	16
10	नागपूर (ग्रा)	38	38	--	502	20
11	हिंगणा	20	20	--	447	6
12	काटोल	26	26	--	325	13
13	नरखेड	28	28	--	328	10
14	कळमेश्वर	43	43	--	250	22
जिल्हा एकूण		519	476	--	7662	799

टिप:-१)रकाना क्र.६ व ७ मधील आकडेवारी संचित असून रकाना क्र.३ ते ५ मधील आकडेवारी २०००-२००१ करिता विलेनी आहे.

२) टंचाईग्रस्त गावामध्ये यथे पातळीवर घेण्यात आलेल्या विहीरींवरील हातपंपांची व कुपनलिकांची संख्येत मागील वर्षाच्या तुलनेत वाढलेली आहे.

आधार - वरिष्ठ भूवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण यंत्रणा, नागपूर.

२) उपअभियंता, भूजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर.

३) कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा, महानगरपालिका, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 3.7

लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 2000-2001

अ. क्र.	तहसिल	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या				उपयोगात असलेली कामे			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनर	525	4	-	529	525	4	-	529
3	पारशिवनी	461	3	-	464	461	3	-	464
4	रामटेक	428	7	-	435	428	7	-	435
5	मौवा	269	1	-	270	269	1	-	270
6	कामठी	179	-	-	179	179	-	-	179
7	कुही	556	2	-	558	556	2	-	558
8	मिन्नापूर	411	6	-	417	411	6	-	417
9	उमरेड	363	10	-	373	363	10	-	373
10	नागपूर (ग्रा)	215	2	-	217	215	2	-	217
11	हिंगणा	264	5	-	269	264	2	-	266
12	काटोल	731	4	-	735	731	4	-	735
13	नरखेड	671	2	-	673	671	2	-	673
14	कळमेश्वर	385	2	-	387	385	2	-	387
जिल्हा एकूण		5458	48	-	5506	5458	45	-	5503

तक्ता क्र.3.7 पुढे सुरु

तक्ता क्रमांक 3.7

लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष :- 2000-2001

अ. क्र.	तहसिल	वापरातील कामाचे तामक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी /सहकार	एकूण
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	1193	1503	-	2696	1193	316	-	1509
3	पारशिवनी	1670	1008	-	2678	1670	107	-	1777
4	रामटेक	7588	1901	-	9489	7588	448	-	8036
5	मौवा	1602	194	-	1796	1602	149	-	1751
6	कामठी	744	-	-	744	744	-	-	744
7	कुही	5574	941	-	6515	5574	917	-	6491
8	भिवापूर	3497	2895	-	6392	3497	2836	-	6333
9	उमरेड	2909	4321	-	7230	2909	1967	-	4876
10	नागपूर (ग्रा)	1266	384	-	1650	1266	213	-	1479
11	हिंगणा	1701	1867	-	3568	1701	336	-	2037
12	काटोल	3629	1418	-	5047	3629	124	-	3753
13	नरखेड	1678	672	-	2350	1678	58	-	1736
14	कळमेश्वर	1676	773	-	2449	1676	159	-	1835
जिल्हा एकूण		34727	17877	-	52604	34727	7630	-	42357

आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर

2) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, नागपूर.

2) कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परीषद १ व २ नागपूर.

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	वाव.	मोठे प्रकल्प (1)	(1)	मध्यम प्रकल्प (2)	(3)
1	प्रकल्पाचे नांव	पंच प्रकल्प	रामटेक	वेणा	कान्होलीबारा
2	प्रकल्पाचे स्थान	नवगांवखेरी	रामटेक	व्याहाडपेठ	कान्होलीबारा
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1975	1914	1968	1978
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	29419	29.12	97.66	288.09
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी.)	44.50	22.19	18.18	21.10
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी.)	44.50	22.19	18.18	21.10
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा	उजवा	उजवा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी.)	48.46/32.85	पंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट केले आहे	10.00	20.46
	ब) पूर्ण लांबी	48.46/32.85	पंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट केले	10.00	20.46
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	180	103	23.567	21.52
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	58.94	13.19	13.27	9.71
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	188150		2500	9424
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	126913	पंच प्रकल्पा अंतर्गत समाविष्ट आहे	2000	6025
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	101200		1214	3369
11	सध्या 2000-2001 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही	निरक			
	ब) हंगामी	48029		218	949

पुढे सुरू

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(4)	(5)	(6)	(7)
1	प्रकल्पाचे नाव	पादराबोडी	मकरधोकडा	चंद्रभागा	उमरीनाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	कळमणा		डोरली	उमरी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1974	1971
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	42.46	169.45	118.37	41.66
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	15.24	19.01	20.13	21.11
5	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	19.30	-/25.38	9.00	/8.00
	ब) पूर्ण लांबी	19.30	-/25.38	9.00	/8.00
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	13.865	21.359	8.885	5.70
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	5.39	5.60	2.52	1.92
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1361	5182	3974	2469
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	1030	3256	3181	1902
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	862	2695	2226	963
11	सध्या 2000-2001 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही				
	ब) हंगामी	1426	3384	222*	291

पुढे सुरू

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा :- नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(8)	(9)	(10)	(11)
1	प्रकल्पाचे नाव	केसरनाला	मोरधाम	कोलारनदी	खेकरानाला
2	प्रकल्पाचे स्थान	तंलकामठी	लिंगा	जुनेवाणी	राजेगाव
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1973	1979	1983	1985
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	66.08	74.05	1481.43	1034.62
4	धरण				
	अ) मंजूर झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	19.32	16.54	30.155	21.50
5	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	6.00	5.94	4.59	23.70
	ब) पूर्ण लांबी	6.00	5.94	4.59	23.70
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	4.30	5.44	35.380	26.134
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	0.65	2.18	9.77	1.83
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1052	1713	10255	4837
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	967	1413	9288	3546
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर अंलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	607	960	5944	2610
11	सध्या 2000-2001 मध्ये अंलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही				
	ब) हंगामी	67	203	1722	233

पुढे सुरू

तक्ता क्र. 3.8

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे

जिल्हा : नागपूर

जून २००१ अखेरची

अ. क्र.	वाव	मध्यम प्रकल्प			
		(12)	(13)	(14)	(15)
1	2				
1	प्रकल्पाचे नाव	पेंढरीनाला	जामनदी	हिवरानाला	सायकी-मकर
2	प्रकल्पाचे स्थान	पेंढरी	रिधोरा	इंदापूर	सायकी
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	काम बंद	1996-97	अनु.अप्राप्त	1995-96
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	933.99	6518.89	--	2684.70
4	घरणा				
	अ) मंनूर झालेली उंची (मी)	20.89	24.00	--	15.245
	ब) पूर्ण झालेली उंची (मी)	--	24.00	--	15.245
5	कालवा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा
	अ) एकूण लांबी (कि.मी)	2.32	39.00	--	22.41
	ब) पूर्ण लांबी	निरंक	27.00	--	22.41
6	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	7.62	28.05	--	14.74
7	31.06.2001 रोजी पत्यक्ष साठ (द.ल.घ.मी.)	--	23.11	--	2.49
8	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	2713	10674	--	3519
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	2034	8430	--	2543
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	1530	6247	--	2320
11	सध्या 2000-2001 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)				
	अ) बारमाही	निरंक	निरंक	--	--
	ब) हंगामी	निरंक	413.0	--	982

टिप:- १) जामनदी व सायकी प्रकल्पावर मुख्य कालवा व वितरण प्रणालीत खर्च झाला आहे. त्यामुळे त्यात वाढ दिसून येते

२) रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे पंच प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतर्भूत आहे.

आधार : १) कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग नागपूर

तक्ता क्रमांक :- 3.9

बहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिता खाली असलेली बहित धारण जमिन आणि ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र व बहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार बहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0.02 हेक्टर खालील	237	1	1	0	0	0	238	1
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	11040	3495	366	116	35	12	11441	3623
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	29273	22935	897	695	49	36	30219	23666
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	69936	102566	2091	3089	78	114	72105	105769
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	36736	88704	1488	3624	58	141	38282	92469
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	20775	71788	888	3069	36	122	21699	74979
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	13656	60753	662	2932	23	101	14341	63786
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	15888	95844	804	4848	57	364	16749	101056
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	5576	47485	324	2764	12	102	5912	50351
10	10.0-20.0 हेक्टर	3801	48362	264	3430	37	531	4102	52323
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	311	8443	30	796	24	1243	365	10482
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		207229	550376	7815	25363	409	2766	215453	578505

तक्ता क्रमांक :- 3.9 (पुढे चालू)

वहिल धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहिल धारण जमीन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहिल धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	पूर्णपणे ओलिताखालील		पूर्णपणे जिराईत धारण		अंशतः ओलिताखालील धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	एकूण क्षेत्रफळ	ओलिता खालील क्षेत्र
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	19	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	2697	876	8054	2275	445	168	109
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	4869	3459	22197	16370	2871	2200	1213
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	5984	7976	53082	71858	12382	17670	8021
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	1904	4208	27384	58833	8646	19753	7901
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	1463	4491	14359	43537	5786	18579	6471
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	420	1673	9124	34552	4732	19077	7253
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	333	1672	10327	52234	6026	32766	10329
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	106	705	3384	23578	2408	18308	5874
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	48	396	2226	21800	1796	19034	5401
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	142	2555	227	4785	1441
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		17846	25456	150298	327592	45319	152340	54013

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहित धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमीन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	ओलिताखालील क्षेत्र		संपूर्ण मालकीचे व कसलेले		संपूर्ण भाडेपट्टीचे धारण	
		संख्या	निव्वळ ओलिता खालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	18	19	20	21	22	23
1	0.02 हेक्टरखालील	22	0	238	1	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	3142	985	11441	3623	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	7740	4692	30215	23663	4	3
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	18366	15997	72066	105715	17	23
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	10550	12109	38244	92371	0	0
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	7249	10965	21637	74763	15	56
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	5152	8926	14293	63588	10	46
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	6359	12001	16715	100860	0	0
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	2514	6579	5892	50190	0	0
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	1844	5797	4084	52062	5	94
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	227	1441	359	10308	0	0
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		63165	79492	215184	577144	51	222

तक्ता क्रमांक :- 3.9

वहिल धारण जमिनीची संख्या त्याचे क्षेत्रफळ,ओलीताखालील असलेली वहिल धारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहिल धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष - 1990-91

(क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण इतरामार्फत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे / इतरामार्फत कसलेले		अंशतः भाडेपट्टीचे आणि कसलेले धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतरां मार्फत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	24	25	26	27	28	29	30
1	0.02 हेक्टरखालील	0	0	0	0	0	0	0
2	0.02 - 0.05 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
3	0.05 - 1.0 हेक्टर	0	0	0	0	0	0	0
4	1.0 - 2.0 हेक्टर	0	0	22	16	10	5	31
5	2.0 - 3.0 हेक्टर	7	15	31	47	17	19	83
6	3.0 - 4.0 हेक्टर	9	32	38	58	25	45	128
7	4.0 - 5.0 हेक्टर	10	42	28	66	16	28	110
8	5.0 - 7.5 हेक्टर	5	34	29	65	92	5	162
9	7.5 - 10.0 हेक्टर	0	0	20	94	67	0	161
10	10.0 - 20.0 हेक्टर	0	0	13	85	62	20	167
11	20.0 हेक्टर पेक्षा जास्त	0	0	6	87	0	87	174
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		31	123	187	518	289	209	1016

आधार - महाराष्ट्र शासनाच्या कृषी विभागाने 90-91 मध्ये घेतलेल्या कृषी गणनेतील सांख्यिकी तपस्ते

तक्ता क्रमांक- 3.10

कृषिविषयक अवजारे पशु गणना

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1997

अ.क्र.	तहसील	नागरांची संख्या		बैल गाड्यांची संख्या	ऊसाचे चरक		ओलितासाठी		ट्रॅक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बैल मदती ने चाल- णारे	तेलावर चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्युत शक्ती वर चाल- णारी	इतर शक्ती वर चाल- णारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर(श)	181	56	162	-	-	46	48	11	1	-
2	सावनेर	4659	2144	5068	-	-	168	3126	102	3	1
3	पारशिवनी	3612	684	3267	-	11	285	767	54	2	7
4	रामटेक	1030	55	1759	-	-	151	146	62	-	-
5	मोदा	6117	1601	4585	9	91	639	1363	312	2	-
6	कामती	665	16	2739	-	-	82	1819	57	-	-
7	कुही	8442	376	6355	7	-	858	3224	114	-	-
8	भिवापूर	7004	732	4748	27	-	890	879	31	4	2
9	उमरेड	6139	1610	5173	-	-	1264	1290	120	6	-
10	नागपूर(ग्रा)	1525	906	2503	1	-	202	2026	47	1	-
11	हिंगणा	989	579	3449	-	-	91	2511	35	-	-
12	काटोल	2653	1911	3091	13	-	226	4576	80	6	-
13	नरखेड	3024	1097	7740	18	39	79	12714	271	1	11
14	कळमेश्वर	1603	184	33	-	-	3	2788	81	-	-
जिल्हा एकूण		47643	11951	50672	75	141	4984	37277	1377	26	21

आधार - पशु गणना 1997 ची आकडेवारी

टिप:- पशुगणना १९९७ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

तक्ता क्रमांक- 3.11(अ)

दुष्काळ व टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष -2000-2001

अ. क्र.	तहसील	एकूण गावे संख्या	बाब								
			(अ) दुष्काळ व तीव्र टंचाई								
			ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये		मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधि नियमा खाली दिलेली तगाई रुपये
पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी	7	8	9	10	11	12				
1	नागपूर(श)	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनर	137	125	-	125	-	-	4	30	-	-
3	पारशिवनी	120	113	-	113	-	-	9	420	-	-
4	रामटंक	157	143	-	143	-	-	2	136	-	-
5	मोवा	124	121	-	121	-	-	4	304	-	-
6	कामठी	78	39	-	39	-	-	1	15	-	-
7	कुही	186	184	-	184	-	-	15	679	-	-
8	भिवापूर	137	116	-	116	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	192	55	-	55	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(प्रा)	161	139	-	139	-	-	13	265	-	-
11	हिंगणा	156	141	-	141	-	-	11	298	-	-
12	काटोल	189	172	-	172	-	-	16	151	-	-
13	नरखेड	154	131	-	131	-	-	5	173	-	-
14	कळमेश्वर	108	103	-	103	-	-	4	225	-	-
जिल्हा एकूण		1953	1582	-	1582	-	-	84	2696	-	-

तक्ता क्रमांक- 3.11(ब)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष -2000-2001

अ. क्र.	तहसील	एकूण गावे संख्या	बाब								
			(ब) अवर्षण व प्रवण								
			ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधिनियमा खाली दिलेली तगाई रुपये	
पिक न येणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर(रा)	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मोदा	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	1953	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक- 3.11(क)

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ. क्र.	तहसील	एकूण गावे संख्या	बाब								
			(क) पूरपरिस्थिती								
			ग्रस्त गावे संख्या	गस्त कुटुंबे संख्या	जमीन, महसूल पूर्ण सुट वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये		मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांच्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमीन अधि नियमाखाली दिलेली तगाई रुपये
7	8	9	10	11	12						
1	नागपूर(श)	54	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	120	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	124	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	78	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	137	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरड	192	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	161	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	156	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	189	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	154	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेखर	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		1953	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप:-१) या तक्त्यात दर्शविलेली गावे सेटलमेंटचे असल्याने १९९१ च्या जनगणनेनुसार आधारावर गावांची संख्या जुळणार नाही.

आधार :- मा.जिल्हाधिकारी (महसूल शाखा),नागपूर

तक्ता क्रमांक- 3.12

टंचाईच्या पूर्वतिहासानुसार फौजे व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ. क्र.	तहसिल	मंडळाचे नाव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
1	नागपूर(श)	1) नागपूर (श) 2) पारडी	29 25	निरंक निरंक
2	सावनर	1) सावनर 2) खापा 3) केळवद	45 47 45	43 47 35
3	पारशिवनी	1) पारशिवनी 2) नवेगाव 3) कन्हान	27 62 31	24 60 29
4	रामटेक	1) रामटेक 2) नगरधन 3) देवलापार	59 33 65	55 25 63
5	मौदा	1) मौदा 2) निमखडा 3) खात	41 33 50	38 33 50
6	कामठी	1) कामठी 2) बडोदा	39 39	22 17
7	कुही	1) कुही 2) तितूर 3) माढळ 4) वेलतूर	50 38 43 55	49 38 43 54
8	भिवापूर	1) भिवापूर 2) नांद 3) कारगांव	54 38 45	45 32 39

तक्ता क्रमांक- 3.12

टंचाईच्या पुर्वतिहासालुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ. क्र.	तहसिल	मंडळाचे नाव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5
9	उमरेड	1) उमरेड 2) सिरसी 3) बेला 4) पाचगांव	45 40 55 52	6 22 9 18
10	नागपूर (ग्रा)	1) नागपूर (ग्रा) 2) बोरी 3) वाडी	48 61 52	36 51 52
11	हिंगणा	1) हिंगणा 2) काम्होलीबारा 3) गुमगाव	42 59 55	27 59 55
12	काटोल	1) काटोल 2) येनवा 3) कोढाळी 4) मेटपांजरा	48 42 54 45	43 39 50 40
13	नरखेड	1) नरखेड 2) सावरगांव 3) जलालखेडा 4) पारडसिंगा	31 30 51 42	26 20 48 37
14	कळमेश्वर	1) कळमेश्वर 2) धापेवाडा 3) मोहपा	39 33 36	37 33 33
जिल्हा एकूण		44	1953	1582

टिप:- १) या तक्त्यात दर्शविलेली गावे सेटलमेंटचे असल्याने १९९१ च्या जनगणनेच्या आधारावर गावांची संख्या जुळणार नाही.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल शाखा), नागपूर

जिल्हा - नागपूर

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

अ. क्र.	तहसील	विदेशी / संकरित गार्ड व बैल				
		अडीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी करता. ठेवलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामा-करिता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशी साठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले बैल	एकूण 3 ते 6
1	2	3	4	5	6	7
1	नागपूर(श)	26	6	21	-	53
2	सावनेर	24	12	463	20	519
3	पारशिवनी	18	14	251	24	307
4	रामटेक	28	39	199	1	267
5	मोदा	41	29	632	18	720
6	कामठी	12	14	203	19	248
7	कुही	17	11	209	5	242
8	भिवापूर	22	48	426	45	541
9	उमरेड	49	96	422	35	602
10	नागपूर(ग्रा)	29	11	201	41	282
11	हिंगणा	46	10	382	2	440
12	कांदोल	27	60	712	36	835
13	नरखेड	20	2	286	15	323
14	कळमेश्वर	51	29	390	24	494
जिल्हा एकूण		410	381	4797	285	5873

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	विदेशी /संकरित गाई व बैल					
		अडीच वर्षावरील बैल				विदेशी संकरित अडीच वर्षा पर्यंतची वासरे	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल
		दुभत्या	एकदाही न व्यायलल्या व आटलेल्या	इतर	एकूण गाई (8+9+10)		
1	2	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	807	210	--	1017	727	1797
2	सावनेर	1962	2064	118	4144	4315	8978
3	पारशिवनी	719	668	33	1420	1614	3342
4	रामटैक	706	666	14	1386	1483	3136
5	मोदा	1254	1060	68	2382	2575	5677
6	कामठी	560	423	25	1008	1352	2608
7	कुही	535	659	23	1217	1285	2744
8	भिवापूर	60	467	12	539	690	1770
9	उमरंड	916	641	65	1622	1682	3906
10	नागपूर(ग्रा)	919	660	42	1621	1563	3466
11	हिंगणा	1315	1272	25	2612	2001	5053
12	काटोल	2527	1856	66	4449	3482	8766
13	नरखंड	1395	1281	17	2693	2634	5650
14	कळमेघर	1360	1674	48	3082	2944	6520
जिल्हा एकूण		15035	13601	556	29192	28347	63413

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षावरील बैल					तीन वर्षावरील गाई	
		केवळ पैदाशी करिता टंवलंलें वळ / बैल	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलंलें बैल	केवळ कामा करिता उपयोगात आणलंलें बैल	इतर बैल	एकूण तीन वर्षावरील बैल 14+15+16+17	दुभत्या गाई	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलंल्या गाई
1	2	14	15	16	17	18	19	20
1	नागपूर(श)	67	26	935	116	1144	3249	1830
2	सावनेर	108	50	16181	100	16439	5258	8858
3	पारशिवनी	144	188	14096	646	15074	4316	7766
4	रामटेक	270	296	15992	111	16669	5561	10043
5	मोदा	241	100	17345	252	17938	3550	4491
6	कामठी	161	365	11292	329	12147	3388	5353
7	कुही	97	109	22630	137	22973	3244	6447
8	भिवापूर	230	816	17928	677	19651	3738	7340
9	उमरेंड	390	536	19701	355	20982	6069	9280
10	नागपूर(ग्रा)	2602	1559	13531	1629	19321	9572	9726
11	हिंगणा	325	254	12203	102	12884	3792	7485
12	काटोल	155	268	15090	162	15675	7464	10049
13	नरखेड	84	60	16716	125	16985	7638	11248
14	कळमेश्वर	161	202	11587	151	12101	3794	7178
जिल्हा एकूण		5035	4829	205227	4892	219983	70633	107094

तक्ता क्र.४.१ पुढे चालु

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल		देशी गाई व बैल		
		तीन वर्षावरील गाई		तीन वर्ष व त्या खालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी/ संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
		इतर	एकूण गाई			
1	2	21	22	23	24	25
1	नागपूर(श)	12	5091	3831	10066	11863
2	सावनेर	633	14749	14338	45526	54504
3	पारशिवनी	202	12284	11450	38808	42150
4	रामटेक	179	15783	17000	49452	52588
5	मांदा	119	8160	9322	35420	41097
6	कामठी	294	9035	8766	29948	32556
7	कुही	352	10043	9869	42885	45629
8	भिवापूर	156	11234	9627	40512	42282
9	उमरड	147	15496	14899	51377	55283
10	नागपूर(ग्रा)	141	19439	22832	61592	65058
11	हिंगणा	464	11741	9393	34018	39071
12	काटोल	146	17659	15790	49124	57890
13	नरखंड	277	19163	17202	53350	59000
14	कळमेश्वर	198	11170	9887	33158	39678
जिल्हा एकूण		3320	181047	174206	575236	638649

तक्ता क्र. 4.1 पुढे चालू

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलदार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रंडे						
		तीन वर्षावरील रंडे					तीन वर्षावरील म्हशी	
		केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामा साठी ठेवलेले	इतर	एकूण रंडे (26+27+28+29)	दुभत्या म्हशी	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1	नागपूर (श)	100	4	6	12	122	3948	1581
2	सावनेर	90	11	9	6	116	1148	1207
3	पारशिवनी	121	11	17	9	158	1124	1215
4	रामटेक	194	31	115	36	376	1842	1807
5	मौदा	127	3	12	13	155	2431	2386
6	कामठी	164	58	52	28	302	1715	1490
7	कुही	117	4	1	3	125	1121	1433
8	भिवापूर	65	18	7	4	94	713	1003
9	उमरेड	243	7	5	2	257	1906	1797
10	नागपूर (ग्रा)	1144	694	598	283	2719	5330	3435
11	हिंगणा	109	--	115	--	224	1669	1732
12	काटोल	221	30	4	9	264	2430	1833
13	नरखंड	78	--	2	2	82	2226	2241
14	कळमेश्वर	117	5	17	--	139	1227	1558
जिल्हा एकूण		2890	876	960	407	5133	28830	24718

तक्ता क्र. ४.१ पुढे चालू

तक्ता क्र. 4.1
तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेडे				एकूण गोजातीय (25+36)
		तीन वर्षावरील म्हशी				
		इतर	एकूण म्हशी	रेडके तीन वर्ष व त्या खालील	एकूण म्हशी व रेडे (30+34+35)	
1	2	33	34	35	36	37
1	नागपूर(श)	2	5531	1831	7484	19347
2	सावनेर	98	2453	1719	4288	58792
3	पारशिंदनी	13	2352	1395	3905	46055
4	रामटेक	14	3663	2819	6858	59446
5	मोदा	22	4839	3886	8880	49977
6	कामठी	187	3392	2215	5909	38465
7	कुही	1	2555	1942	4622	50251
8	भिखापूर	35	1751	949	2794	45076
9	उमरेड	54	3757	2002	6016	61299
10	नागपूर(ग्रा)	78	8843	7044	18606	83664
11	हिंगणा	164	3565	1682	5471	44542
12	काटोल	93	4356	3004	7624	65514
13	नरखंड	48	4515	2712	7309	66309
14	कळमेघर	44	2829	1600	4568	44246
जिल्हा एकूण		853	54401	34800	94334	732983

तक्ता क्र. ४.१ पुढे चालू.

तक्ता क्र. 4.1

तहसिलवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेनुसार)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	मेंढया	बक-या	घोडे व शिगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन 37+38+3 9+40+41	एकूण कोंबडया	एकूण कुक्कुट पक्षी
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	नागपूर(श)	496	20947	59	2425	43274	60419	60512
2	सावनेर	1236	30019	7	1782	91836	22399	22421
3	पारशिवनी	278	22041	3	949	69326	21918	21922
4	रामटेक	6	24077	-	540	84069	40881	41341
5	मोदा	8	21131	1	199	71316	35156	35082
6	कामठी	405	26386	6	2110	67372	22597	22654
7	कुही	669	22492	124	574	74110	48226	53309
8	भिवापूर	539	15234	35	113	60997	33898	34013
9	उमरेड	2335	21028	9	865	85536	71829	71988
10	नागपूर(ग्रा)	41	32783	20	774	117282	72932	72935
11	हिंगणा	2928	20569	64	851	68954	32365	32371
12	काटोल	495	30450	12	1101	97572	20884	22701
13	नरखेड	1791	22313	93	1048	91554	30167	30256
14	कळमेश्वर	3741	21150	189	1159	70485	172355	172464
जिल्हा एकूण		14968	330620	622	14490	1093683	686026	693969

आधार :- पशुगणना १९९७

टिप :- पशुगणना १९९७ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरुपाची आहे

तक्ता क्र.4.2

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या २०००-२००१

जिल्हा : नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालय	पशुवैद्यकीय दवाखाने		पशुवैद्यकीय प्रथम पचार केंद्रे	शुशुभ्र अन्वेषण प्रयोगशाळा		फिरती पशुशुभ्र नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके तपासणी नाक
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर		राज्य पातळीवरील	विभागीय पातळीवरील			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर(श)	1	1	1	5	--	1	1	--	--
2	सावनेर	--	--	3	3	--	--	--	--	1
3	पारशिवनी	--	--	3	4	--	--	--	--	--
4	रामटेक	--	--	5	4	--	--	--	1	--
5	मोवा	--	--	4	1	--	--	--	--	--
6	कामठी	--	--	3	1	--	--	--	--	--
7	कही	--	--	3	5	--	--	--	--	--
8	भिवापूर	--	--	2	5	--	--	--	--	--
9	उमरेड	--	--	5	3	--	--	--	--	--
10	नागपूर(ग्रा)	--	--	2	3	--	--	--	--	--
11	हिगणा	--	--	2	3	--	--	--	--	--
12	काटोल	--	--	5	3	--	--	--	1	--
13	नरखेड	--	--	3	6	--	--	--	--	--
14	कळमेधर	--	--	3	--	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		1	1	44	46	--	1	1	2	1

तक्ता क्र.4.2

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या २०००-२००१

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्र	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्र	आधारभूत ग्राम केंद्र	कृत्रिम रेतन केंद्र			पशु पेदास केंद्र	सधन कुक्कुट घरे	मेव पेदास केंद्र	शेळी पेदास केंद्र
						जिल्हा परिषदा खालील	आधारभूत ग्राम केंद्रा खालील	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रा खालील				
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	नागपूर(श)	--	1	1	1	1	3	5	1	1	--	--
2	सावनेर	--	--	--	--	6	1	8	--	--	--	--
3	पारशिवनी	--	--	--	--	7	--	3	--	--	--	--
4	रामटेक	--	1	--	--	9	--	5	--	--	--	--
5	मोवा	--	--	--	--	5	--	6	--	--	--	--
6	कामठी	--	--	--	--	4	2	1	--	--	--	--
7	कही	--	--	--	--	8	1	4	--	--	--	--
8	भिवापूर	--	--	--	--	7	--	5	--	--	--	--
9	उमरेड	--	1	--	--	8	2	5	--	--	--	--
10	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	5	7	--	--	--	--	--
11	हिंगणा	--	1	--	--	5	--	6	--	--	--	--
12	काटोल	--	2	--	--	8	--	12	--	--	--	--
13	नरखेड	--	--	--	--	9	--	7	--	--	--	--
14	कळमेश्वर	--	--	--	--	3	2	6	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		--	6	1	1	85	18	73	1	1	--	--

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

तक्ता क्र. 4.3

रोगाच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्यूची संख्या

जिल्हा- नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ.क्र.	संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यू
1	2	3	4
एकूण पशुधनाची मृत्यू संख्या			
1	गाई, म्हशी, बैल		
	अ) घटसर्प	74	74
	ब) लाळया (पायलाग)	--	--
	क) फ-या	16	16
	ड) फासी	--	--
	इ) सरा	--	--
	फ) देवी	--	--
	ग) इतर	--	--
	एकूण	90	90
2	मेंढया व बक-या		
	अ) फ-या	--	--
	ब) न्युमोनिया	--	--
	क) लाळया (पायलाग)	--	--
	ड) देवी	--	--
	इ) इतर	--	--
	एकूण	--	--
3	कोबडया		
	अ) राणीखेत (मानमोडी)	--	--
	ब) देवी	--	--
	क) बुळकांडी	--	--
	ड) इतर	--	--
	एकूण	--	--

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

2) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जि.प.नागपूर

(90)

तक्ता क्र. 4.3(अ)
विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य

जिल्हा-नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ. क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	खर्चीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-6 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1.	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर(श)	29849	941	589	245	151	577077
2	सावनेर	19316	3051	4694	1355	1167	45701
3	पारशिवनी	23925	3216	4650	1015	837	46278
4	रामटेक	39048	3474	4361	2180	1847	119058
5	मोदा	23734	2969	4621	1504	1115	42984
6	कामठी	25677	2562	3220	800	696	46417
7	कुही	23012	2896	5069	1108	948	73196
8	भिवापूर	20962	2403	1929	1177	394	44961
9	उमरेड	48694	2556	3292	1549	1145	89302
10	नागपूर(ग्रा)	29564	2990	5273	1552	1167	69567
11	हिंगणा	19569	2168	2273	1424	1088	54234
12	क्राटोल	68457	5243	10115	3411	2807	106309
13	नरखंड	34937	3638	4442	1329	1259	61261
14	कळमेघर	16010	1950	2634	851	822	53797
जिल्हा एकूण		422754	40057	57162	19500	15443	1430142

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

२) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्र. 4.4

मान्यताप्राप्त पशुधन आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या

जिल्हा - नागपूर

वर्ष 2000-2001

अ. क्र.	तहसील	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व रेडे	मेंढया	शळ्या / बक-या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर (श)	2	--	--	7062	82157	--	--	89219
2	सावनेर	4	351	11	--	1507	--	--	1869
3	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	--	--
4	रामटेक	1	--	--	--	2698	--	--	2698
5	मौदा	--	--	--	--	60	--	--	60
6	कामठी	1	--	--	--	2769	--	--	2769
7	कुही	--	--	--	--	--	--	--	--
8	भिवापूर	--	--	--	--	--	--	--	--
9	उमरेड	2	--	--	--	1067	--	--	1067
10	नागपूर (ग्रा)	--	--	--	--	--	--	--	--
11	हिंगणा	--	--	--	--	--	--	--	--
12	काटोल	2	--	--	--	1768	144	--	1912
13	नरखेड	3	--	--	--	258	147	--	405
14	कळमेवार	2	--	--	--	--	--	--	--
जिल्हा एकूण		17	351	11	7062	92284	291	--	99999

आधार :- 1) जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर

तक्ता क्र. 4.5

जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

(वन क्षेत्र चौ. कि. मी.)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	--	--	191	191
2	वन विभाग	1542	706	306	2574
जिल्हा एकूण		1542	706	517	2765

आधार :- मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर

टिप :-1) स्तंभ क्र. 3 मधील वनविभागाखालील राखीव क्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित केलेल्या वनक्षेत्राचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

तक्ता क्र. 4.6

जिल्हयातील मुख्य व गौण वनउत्पादने

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (रु. हजारात)
1	2	3	4	5
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	1854.83	1273.00	122908
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	42574.13	5701.96	15761
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	--	--	--
3A	फाटे (नग)	399434	544824	31823
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	1156550	1450657	6754
	ब) गवत इत्यादी (किंवल)	45	45	71
	क) विडी पाने (स्टॅ.बॅग)	64722	64722	53452
	ड) डिक (किंवल)	8	8	40
5	इतर:			
	1) आपटा पान	--	--	--
	2) मोहाची फुले (किंवल)	--	--	--
	3) खाणी व खनिजे	--	--	--
	4) हिरडा (किंवल)	--	--	--
	5) आंबा	--	--	--
	6) सिताफळ	11	11	16
	7) लाख (किंवल)	--	--	--
	8) इतर	--	--	--
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	--	--	60333
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	--	--	230825

टिप :- संदर्भ वर्षात ६वी, ७ वी व ८ वी थिनीगचे (विरळण) कामे तसेच वादळाने पडलेली झाडे व वीज संकलन घटक अंतर्गत संपलल प्लॉट मधून इमारती माल काढण्यात आल्यामुळे वाढ दिसून येते.

आधार:- 1) उप वनसंरक्षक, नागपूर

2) विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ, नागपूर

तक्ता क्रमांक 4.7

जिल्हयातील भुजल मत्स्यव्यवसाय 2000-2001

जिल्हा - नागपूर							
अ. क्र.	तहसील	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी, सरोवर व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र) (हेक्टर)	मत्स्य व्यवसाया-खाली आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भुजल मत्स्य उत्पादन (मे.टन.)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रुपये लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर(श)	--	864	864	300	95.00	10
2	सावनेर	--	819	819	670	165.80	15
3	पारशिवनी	--	1832	1832	848	220.52	32
4	रामटेक	--	1729	1729	1060	269.68	37
5	मौवा	--	230	230	234	66.16	10
6	कामठी	--	256	256	344	87.56	11
7	कुही	--	550	550	528	130.72	12
8	भिवापूर	--	776	776	250	58.16	10
9	उमरेंड	--	3241	3241	1436	335.60	35
10	नागपूर (ग्रा)	--	222	222	250	65.00	12
11	हिंगणा	--	578	578	210	51.80	8
12	काटोल	--	583	583	558	135.92	10
13	नरखेड	--	237	237	201	49.24	11
14	कळमेश्वर	--	363	363	191.00	48.84	12
जिल्हा एकूण		650	12280	12280	7080	1780.00	225

आधार :- जिल्हा मत्स्य व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पीक भाजीपाला व फळांची लागवड	011	3	1	2	57	28	29
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकीत्सालय वगळून)	014	15	2	9	438	228	210
3	मटन मासे फळभाज्या,तेल इ. उत्पादन	151	42	8	33	695	621	74
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	11	1	10	1132	1094	38
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	69	8	45	305	300	5
6	इतर खाद्यान्न उत्पादन	154	43	5	37	2281	2081	200
7	मादक पेयाचे उत्पादन	155	38	2	31	750	710	40
8	तेबाखूच्या वस्तूचे उत्पादन	160	1	0	1	103	102	1
9	सुत कातणे, विणने व कापड तयार करणे	171	31	3	26	10700	10221	479
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	5	3	2	33	33	0
11	परिधान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर घेऊन	181	2	1	1	49	15	34
12	चामडे रंगविणे,तयार करणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	2	0	1	18	18	0
13	पादत्राणे तयार करणे.	192	2	0	2	15	12	3
14	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	591	149	378	1526	1526	0
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	18	2	14	690	663	27
16	कागद व कागदापासुतची इतर उत्पादने	210	55	2	45	1098	1053	45
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	8	0	8	362	359	3
18	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	49	3	43	1786	1733	53
19	कोक ओकन वस्तूंचे उत्पादन	231	15	1	12	121	117	4
20	शुध्द पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	1	0	1	5	5	0
21	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	37	4	31	713	695	18
22	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	83	6	63	1959	1627	332
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	1	0	1	4	4	0
24	रबरापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	251	27	2	21	1976	1959	17
25	प्लॅस्टिक वस्तूंचे उत्पादन	252	51	3	40	1920	1860	60
26	काच काचपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	261	7	2	5	289	261	28

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रमितींची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
1	पाक शाळापाला व फळांची लागवड	011	18	0	0
2	कृषी व पशुसंवर्धन सेवा (पशु चिकीत्सालय वगळून)	014	53	4	195
3	मटन मासे फळभाज्या, तेल इ. उत्पादन	151	178	1	8
4	दुधापासून निर्मित पदार्थांचे उत्पादन	152	379	0	0
5	कडधान्यापासून निर्मित उत्पादन	153	80	16	67
6	इतर खाद्यपदार्थ उत्पादन	154	606	1	15
7	मादक पेयांचे उत्पादन	155	220	5	54
8	तंबाखूच्या वस्तूंचे उत्पादन	160	31	0	0
9	सूत कातणे, विणणे व कापड तयार करणे	171	3522	2	66
10	इतर वस्त्र निर्मिती	172	11	0	0
11	परिश्रान करण्यासाठी वस्त्रांची निर्मिती कर वगळून	181	15	0	0
12	चामडें रंगविणे, तयार करणे. चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	191	6	1	8
13	पादत्राण तयार करणे	192	4	0	0
14	लाकूड कापायची गिरणी इ.	201	413	64	226
15	लाकडापासून निर्मित उत्पादने	202	211	2	23
16	कागद व कागदापासूनची इतर उत्पादने	210	337	8	129
17	प्रकाशित करणे (संबंधित व्यवसाय)	221	119	0	0
18	मुद्रणालय व छापखाने संबंधित व्यवसाय	222	529	3	18
19	कोक ओव्हन वस्तूंचे उत्पादन	231	35	2	16
20	शुध्द पेट्रोलियम निर्मित उत्पादने	232	1	0	0
21	मूळ रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	241	193	2	17
22	इतर रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन	242	580	14	406
23	मानव निर्मित वस्त्रांचे उत्पादन	243	1	0	0
24	खरापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	251	605	4	84
25	प्लास्टिक वस्तूंचे उत्पादन	252	629	8	112
26	काच काचपासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	261	85	0	0

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	269	108	21	76	2767	1993	774
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	83	12	64	3558	3528	30
29	मूळ मुल्यवान तसेच अ-लोह धातूचे उत्पादन	272	34	4	24	928	915	13
30	धातूचे सांचे बनविणे	273	30	5	21	2241	2224	17
31	बांधकामाशी निगडित धातूची उत्पादन, टाक्या, वाफेवर चालणारी विद्युत्निर्मिती यंत्र	281	43	3	32	1323	1309	14
32	धातूच्या इतर वस्तूंचे उत्पादन	289	58	3	49	1145	1133	12
33	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्रांचे उत्पादन	291	4	0	4	89	86	3
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्रांची निर्मिती	292	26	2	21	717	710	7
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	2	0	2	34	34	0
36	कायलयीन, लेखा विषयक व संगणिकीय यंत्रांची निर्मिती	300	1	0	1	12	8	4
37	विजेची मोटार, जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	18	1	14	251	247	4
38	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूंची निर्मिती	312	2	0	0	0	0	0
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	5	2	3	154	151	3
40	अॅक्युमलेटर, प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	4	0	4	28	28	0
41	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	7	2	4	43	16	27
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	6	1	2	41	37	4
43	इलेक्ट्रॉनिक क्लॉक, टयुब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	1	0	1	78	53	25
44	टेलिविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	1	0	1	123	80	43

तक्ता क्रमांक 5.1
कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
27	अधातू खनिजांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	269	705	11	403
28	मूळ लोखंड व स्टीलचे उत्पादन	271	1154	7	156
29	मूळ मुल्यवान तसेच अ-लोह धातूचे उत्पादन	272	270	6	71
30	धातूचे सांचे बनविणे	273	669	4	342
31	बांधकामाशी निगडित धातूची उत्पादन, टाक्या, वाफेवर चालणारी विद्युत्निर्मिती यंत्र	281	399	8	95
32	धातूच्या इतर वस्तूंचे उत्पादन	289	347	6	52
33	सर्वसाधारण उपयोगाच्या यंत्राचे उत्पादन	291	27	0	0
34	विशिष्ट उपयोगाच्या यंत्राची निर्मिती	292	218	3	61
35	घरगुती वापराच्या उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	293	10	0	0
36	कायालयीन, लेखा विषयक व संगणकीय यंत्राची निर्मिती	300	3	0	0
37	विजेची मोटार, जनरेटर व ट्रान्सफार्मरची निर्मिती	311	76	3	26
38	विजेचे वितरण व नियंत्रणासंबंधीच्या वस्तूंची निर्मिती	312	0	2	18
39	इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे	313	47	0	0
40	अंक्युमलेटर, प्रायमरी सेल्स व प्रायमरी बॅटरीजचे उत्पादन	314	8	0	0
41	विजेचे दिवे व उपकरणांचे उत्पादन	315	13	1	6
42	विजेच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	319	12	3	32
43	इलेक्ट्रॉनिक व्हाल्व, ट्युब व इतर उपकरणांचे उत्पादन	321	23	0	0
44	टेलिविजन व रेडियो ट्रान्समीटर तसेच लाईन टेलीफोनी व लाईन टेलीग्राफी संबंधी उपकरणांचे उत्पादन	322	34	0	0

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील		
			नोदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9
45	चिकीत्सासंबंधी उपकरणे व यंत्राची निर्मिती (डोळ्यासंबंधी उपकरणे वगळता)	331	1	1	0	0	0	0
46	घडयाळाचे उत्पादन	333	1	1	0	0	0	0
47	मोटर वाहनांचे उत्पादन	341	1	1	0	0	0	0
48	मोटर वाहनांच्या सांगाड्यांचे उत्पादन	342	5	0	5	590	584	6
49	मोटर वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	1	0	1	22	22	0
50	रेल्वे व ट्राम्वेसाठी इंजिन व रोलिंग	352	1	0	1	11	11	0
51	स्टॉकचे उत्पादन	359	2	0	2	17	17	0
52	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	12	0	10	680	675	5
53	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	6	1	5	228	193	35
54	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	4	1	3	3147	3089	58
55	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	7	0	7	223	223	0
56	पाण्याचे संकलन, शुध्दीकरण व वितरण	410	5	0	3	152	150	2
57	यांत्रिक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	50	0	46	1969	1923	46
58	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची किरकोळ विक्री	505	89	5	73	439	438	1
59	फी अथवा ठेक्याने घाऊक विक्री	511	1	1	0	0	0	0
60	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	6	0	6	127	125	2
61	नवीन वस्तूची विशिष्ट दुकानात किरकोळ विक्री	523	2	0	2	15	13	2
62	घरगुती व वैयक्तिक वस्तूची दुरुस्ती	526	1	0	1	52	51	1
63	परिवहनसंबंधी, व्यवसाय, ट्रॅक्टर एजन्सीचा व्यवसाय	630	4	0	3	32	32	0
जिल्हा एकूण		--	1839	275	1353	50261	47423	2838

तक्ता क्रमांक 5.1

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	संकेतांक	काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	संख्या	
				प्रपञ्च न पाठविणारे घालू कारखाने	स्तंभ 11 मधील कारखान्यातील कामगार
1	2	3	10	11	12
45	चिकीत्सासंबंधी उपकरण व यंत्रांची निर्मिती (डोळ्यासंबंधी उपकरणे वगळता)	331	0	0	0
46	घडयाळाचे उत्पादन	333	0	0	0
47	मोटार वाहनांचे उत्पादन	341	0	0	0
48	मोटार वाहनांच्या सांगाड्यांचे उत्पादन	342	178	0	0
49	मोटार वाहनांसाठी सुट्याभागाचे उत्पादन	343	7	0	0
50	रेल्वे व ट्राम्बेसाठी इंजिन व रोलिंग	352	3	0	0
51	स्टॉकचे उत्पादन	359	5	0	0
52	लाकडी सामानांचे उत्पादन	361	207	2	16
53	इतरत्र वर्गीकरण न झालेले उत्पादन	369	69	0	0
54	विजेचे उत्पादन, संकलन व वाटप	401	1149	0	0
55	गॅसचे निर्मिती व वितरण	402	70	0	0
56	पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	410	55	2	22
57	यांत्रिक वाहनांची देखभाल दुरुस्ती	502	602	4	997
58	वाहनांकरिता लागणा-या इंधनाची फिरकोळ विक्री	505	156	11	51
59	फौ अथवा ठेक्याने घाऊक विक्री	511	0	0	0
60	अकृषी उपउत्पादनाची घाऊक विक्री	514	39	0	0
61	नवीन वस्तूची विशिष्ट दुकानात फिरकोळ विक्री	523	4	0	0
62	घरगुती व वैयक्तीक वस्तूची दुरुस्ती	526	16	0	0
63	परिवहनसंबंधी व्यवसाय, ट्रकला एजन्सीचा व्यवसाय	630	10	1	22
जिल्हा एकूण		--	15446	211	3814

आधार - औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारव्याच्या व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारा पेक्षा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	1	9	0	0	7	261	7	420	0	0
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयांचे उत्पादन	108	559	19	251	33	1115	10	746	8	2129
3	16 तंबाखू संबंधीत पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0	1	103
4	17 वस्त्र निर्मिती	2	14	6	82	1	33	5	345	11	3176
5	18 परिधान, करावयाच्या कपड्यांचे उत्पादन, फेर नयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	1	49	0	0	0	0
6	19 चामडे रंगविणे व नयारकरण चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	2	11	2	30	0	0	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	443	1734	7	96	6	217	1	50	1	368
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	8	67	24	317	17	473	3	248	1	122
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	14	87	17	235	14	444	3	199	5	661
10	23 भाजलेला दगडी, कोळसा, शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	9	64	6	78	0	0	0	0	0	0
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	42	234	34	467	20	574	9	666	6	1158
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	19	112	25	321	18	493	5	312	4	1326
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	23	156	23	300	22	690	15	1023	9	1290
14	27 मूळ धातूंचे उत्पादन	25	171	30	423	44	1296	12	791	13	3147
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	33	242	38	474	16	455	2	159	6	1285
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	10	70	7	87	9	316	1	51	3	377
17	30 कार्यालयीन लेखाधिकारक व संगणिकीय यंत्राची निर्मिती	0	0	1	12	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कार्यान्वयाचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	0	0	0	0	15	690
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	1	507	0	0	0	0	179	5307
3	16 तंबाखू संबंधित पदार्थांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	103
4	17 वस्त्र निर्मिती	2	1356	3	5793	0	0	30	10799
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्यांचे उत्पादन, फर तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	1	49
6	19 चामड रंगविणे व तयारकरणे चामडयांच्या वस्तूंची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	4	41
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	458	2465
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	53	1227
9	22 ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	1	540	0	0	0	0	54	2166
10	23 भाजलेला दगडा कोळसा, शुध्द पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	0	0	0	0	0	0	15	142
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन.	0	0	0	0	0	0	111	3099
12	25 रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	2	1528	0	0	0	0	73	4092
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	92	3459
14	27 मूळ धानूंचे उत्पादन	2	1468	0	0	0	0	126	7296
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	0	0	95	2615
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	30	901
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व संगणकीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	12

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कार्यान्वयाचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारा पेक्षा कमी कामगार		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	16	105	13	168	5	151	1	64	1	111
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	1	78	1	123
20	34 मोटार बहान, टेलर यांचे उत्पादने.	1	7	2	26	1	22	0	0	2	557
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	1	7	2	21	0	0	0	0	0	0
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	5	32	5	57	4	37	0	0	3	748
23	40 वीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	4	30	0	0	2	92	0	0	2	225
24	41 पाण्याचे सकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	2	22	1	21	2	131	0	0
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री दख्खेभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकाळ विक्री	86	463	14	185	25	822	5	276	3	780
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाइनांव्यतिरिक्त)	1	9	2	26	3	92	0	0	0	0
27	52 किरकाळ विक्री (यांत्रिक वाहन वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	2	15	0	0	0	0	1	52	0	0
28	63 परिवहनाशी संबंधित ट्रेडरल एजन्सीचा व्ययसाय	2	18	1	14	1	22	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		857	4216	280	3692	250	7725	83	5611	80	17686

तक्ता क्रमांक 5.2

चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण वर्ष (2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 हून अधिक कामगार		एकूण कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (द्वारक वगैरे व झालेले)	0	0	0	0	0	0	36	599
19	32 रेडीमा, टि.सी.आण दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	2	201
20	34 भाटार वहान, टेलर यांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	6	612
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	3	28
22	36 लाकडी सामान उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	17	924
23	40 वॉल, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचे पुरवठा	0	0	2	3023	0	0	10	3370
24	41 पाण्याचे सफाई, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	5	174
25	50 यांत्रिक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	1	930	0	0	0	0	134	3456
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	6	127
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहन वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वापराची वस्तु	0	0	0	0	0	0	3	67
28	63 परिवहनाशी संबंधित ट्रेडिंग एजेंसीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	4	54
जिल्हा एकूण		9	6329	5	8816	0	0	1564	54075

आधार - संचालक, औद्योगिक सुरक्षी व आरोग्य संचालनालय, मुंबई.

टिप- "अ"- कारखान्यांची संख्या "ब"- कामगारांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लिखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	01 शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	0	0	2	79	1	64	6	295
2	15 खाद्य पदार्थ व मादक पेयाचे उत्पादन	0	0	2	252	7	57	17	220
3	16 तवाखुच्या पदार्थाचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
4	17 वस्त्र निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
5	18 परिधान करावयाच्या कपड्याचे उत्पादन, फरे तयार करणे व रंगविणे	0	0	0	0	0	0	0	0
6	19 चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामड्यांच्या वस्तूची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
7	20 लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	5	17
8	21 कागद व कागदापासून निर्मित वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
9	22 छनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छपाई द्विरुक्ती	0	0	0	0	1	14	0	0
10	23 भाजलेला दगडी कोळसा, शुद्ध पेट्रॉलचे उत्पादने व आण्विक नळण	0	0	0	0	0	0	0	0
11	24 रसायने व त्यावर आधारित उत्पादन	0	0	0	0	0	0	1	6
12	25 रबर व प्लॉस्टीकची उत्पादने	0	0	0	0	0	0	0	0
13	26 इतर अधातू खनिज वस्तूचे उत्पादन	0	0	0	0	1	19	2	47
14	27 मुळ धातूचे उत्पादन	0	0	0	0	1	13	2	37
15	28 धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूची निर्मिती (यंत्रे व उपकरणे वगळून)	0	0	0	0	1	11	0	0
16	29 यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		अनुल्लिखित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व सर्गाणत्रीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	0	0
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	0	0	0	0	0	0
20	34 मोटार वहान, ट्रॅक्टर यांचे उत्पादने.	0	0	0	0	0	0	0	0
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	0	0	0	0
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	0	0	0	0	1	7
23	40 वीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	0	0	0	0	0	0
24	41 पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	0	0	0	0
25	50 यात्रीक वाहनांची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	0	0	0	0	0	0	1	3
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यात्रीक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	0	0	0	0	0	0
27	52 किरकोळ विक्री (यात्रीक वाहने यगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	0	0	0	0
28	63 परिवहनाशी संबंधित ट्रॅक्टर एजेन्सीचा व्यवसाय	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		0	0	4	331	12	178	35	632

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष २०००)

जिल्हा - भागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		१८१ ते २४० दिवस		२४१ ते ३०० दिवस		३०० हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१	२	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१	०१ शेतकी शिकारी व त्यासंबंधी उद्योग	०	०	०	०	२	५७	११	४९५
२	१५ खाद्य पदार्थांचे मादक पेयाचे उत्पादन	२०	१९४	४०	१०८१	७०	३३५९	१५६	५१६३
३	१६ लक्षाखुच्या पदार्थांचे उत्पादन	०	०	०	०	१	१०३	१	१०३
४	१७ वस्त्र निर्मिती	०	०	६	१२९०	२२	९४४३	२८	१०७३३
५	१८ परिधान करावयाच्या कपड्यांचे उत्पादन, फारे तयार करणे व रंगविणे	०	०	०	०	१	४९	१	४९
६	१९ चामडे रंगविणे व तयारकरणे चामड्यांच्या वस्तूंची निर्मिती	१	३	०	०	२	३०	३	३३
७	२० लाकूड व लाकडापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	४०	१३७	२६१	१०३७	८६	१०२५	३९२	२२१६
८	२१ कागद व कागादापासून निर्मित वस्तूंचे उत्पादन	०	०	११	२५१	३४	८४७	४५	१०९८
९	२२ ध्वनी मुद्रितांचे प्रकाशन, छापीं द्विरुक्ती	२	१५	२०	१३००	२८	८१९	५१	२१४८
१०	२३ भाजलेला दगडी कोळसा, शुद्ध पेट्रोलचे उत्पादने व आण्विक जळण	०	०	६	६१	७	६५	१३	१२६
११	२४ रसायने व त्यावर आधारित उत्पादने	६	३८३	२९	७१३	५९	१५७४	९५	२६७६
१२	२५ रबर व प्लॅस्टीकची उत्पादने	३	५१	६	५०	५२	३७९५	६१	३८९६
१३	२६ इतर अधातू खनिज वस्तूंचे उत्पादन	१६	११९८	२३	५६६	३९	१२२६	८१	३०५६
१४	२७ मूळ धातूंचे उत्पादन	१	६	२२	८४१	८३	५८३०	१०९	६७२७
१५	२८ धातूच्या फॅब्रिकेटेड वस्तूंची निर्मिती (घने व उपकरणे वगळून)	१	११	१५	३६७	६४	२०७९	८१	२४६८
१६	२९ घंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन इतरत्र वर्गीकरण न झालेले	०	०	५	३७	२२	८०३	२७	८४०

तक्ता क्रमांक 5.3

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण (वर्ष 2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अधिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
17	30 कार्यालयीन लेखाविषयक व सर्वांगीय यंत्राची निर्मिती	0	0	0	0	1	12	1	12
18	31 विजेचे यंत्रे व उपकरणांची निर्मिती (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	0	0	3	34	24	483	27	517
19	32 रेडीयो, टि. वी. आणि दळणवळण साधनांची व उपकरणांची निर्मिती	0	0	1	123	1	78	2	201
20	34 मोटार वहान, ट्रॅक्टर यांचे उत्पादन.	0	0	0	0	6	612	6	612
21	35 परिवहनाच्या इतर उपकरणांचे उत्पादन	0	0	0	0	3	28	3	28
22	36 लाकडी सामाने उत्पादन (इतरत्र वर्गीकरण न झालेले)	1	10	1	8	12	883	15	908
23	40 घीज, गॅस, वाफ व गरम पाण्याचा पुरवठा	0	0	3	114	7	3256	10	3370
24	41 पाण्याचे संकलन, शुद्धीकरण व वितरण	0	0	0	0	3	152	3	152
25	50 यांत्रिक वाहनाची विक्री देखभाल व दुरुस्ती वाहनांच्या इंधनाचे किरकोळ विक्री	0	0	17	603	101	1802	119	2408
26	51 घाऊक व दलाली व्यापार (यांत्रिक वाहनांव्यतिरिक्त)	0	0	2	60	4	67	6	127
27	52 किरकोळ विक्री (यांत्रिक वाहने वगळता) घरगुती व वैयक्तिक वस्तूंची दुरुस्ती	0	0	0	0	3	67	3	67
28	63 परिवहनाशी संबंधित ट्रॅक्टर एजन्सीचा व्यवसाय	0	0	1	9	2	23	3	32
जिल्हा एकूण		91	2008	472	8545	739	38567	1353	50261

टिप- "अ"- कारखान्यांची संख्या "ब"- रोजगार

आधार - संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रु हजारा)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7	
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	904520	465861	2291	3177	88054
2	22	पेचे, लंबाखु पदार्थांचे उत्पादन	70480	129872	891	1237	10911
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	690487	-501402	5436	6134	174705
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	19890929	2417399	2919	4002	74603
5	26	कापडी वस्तूंचे उत्पादन (पादत्रानाशिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	1503	1819	11	190	108
6	27	लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	61189	-3349	338	420	9123
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबधीत उद्योग	125251	77068	1318	1801	64054
8	30	रबर, प्लॉस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	190095	138872	945	1381	34885
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम, कोळश्याचे पदार्थ वगळून).	557121	290846	2547	3338	78245

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रु हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1.	2	3	4	5	6	7	
10	32	अधातू खनिज व पदार्थांचे उत्पादन	69886	154449	1582	1853	24590
11	33	मूलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	9660725	36033195	5730	7845	160610
12	34	धातूंच्या वस्तूंच्या सुटे भागांचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	409705	405464	1231	1677	45497
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	317533	93324	665	1095	25371
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	61173	99417	97	144	1478
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	23365	49423	325	456	28460
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	22018	3790	105	168	3422
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	6040	80726	581	740	28757
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पार्श्वद्वारे वाटप	473894	56495	22	50	1217
19	97	दुरुस्ती व सेवा	1096	4575	63	74	2050
20	-	इतर	3223944	2726667	11680	17360	293548
जिल्हा बरीज			36760954	42724511	38777	53142	1149688

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबीच्या आकडेवारी 1996 - 97 या वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रु हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य वृद्धी
1	2		8	9	10	11
1	20 ते 21	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	183148	5391098	6333355	847439
2	22	पेये, तंबाखू पदार्थांचे उत्पादन	24763	551805	711229	147294
3	23	सुती कापडाचे उत्पादन	285608	985107	1239682	215561
4	24	कृत्रीम कापडाचे उत्पादन	249932	9808730	12386924	1831944
5	26	कापडी वस्तूंचे उत्पादन (पादत्रांनांशिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	649	20529	21887	1183
6	27	लाकडी वस्तू, फर्निचरचे उत्पादन	16989	110591	101331	-11852
7	28	कागद व कागदाच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबधीत उद्योग	112690	296056	456412	145411
8	30	रबर, प्लॅस्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	75170	960469	1171541	195338
9	31	रसायन व रसायनाच्या पदार्थांचे उत्पादन (पेट्रोलियम, कोळशाचे पदार्थ वगळून)	159164	1809461	2162664	301044

तक्ता क्रमांक 5.4

उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींच्या आकडेवारी 1996 - 97 चा वर्षाकरिता (वार्षिक उद्योग पाहणी)

जिल्हा - नागपूर

(रु हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी संख्या	मूल्य घट्टी
1	2		8	9	10	11
10	32	अधातू खनिज व पदार्थांचे उत्पादन	40330	182478	259157	67365
11	33	मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	502149	11495638	14374490	1533560
12	34	धातूंच्या वस्तूंच्या सुटे भागांचे उत्पादन (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	92929	813012	1069152	197032
13	35	यंत्रसामुग्री, यांत्रिक अवजारे, सुटेभागांचे उत्पादन (विद्युत सामुग्री वगळून)	102503	1438337	1080570	-394808
14	36	विद्युत यंत्रसामुग्री, साधने उपकरणे, पुरवठा व सुटे भागांचे उत्पादन	4453	178205	233320	53809
15	37	परिवहन सामुग्री, सुटे भागांचे उत्पादन	43277	64454	97810	31452
16	38	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	12373	105482	123636	16258
17	39	सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	46557	29133	76946	46557
18	41	गॅस आणि कोळसा उत्पादन आणि पाईपद्वारे वाटप	4759	105243	184131	50840
19	97	दुरुस्ती व सेवा	3279	1567	7554	5859
20	--	इतर	665060	11098030	12993881	1515994
जिल्हा बेरीज			2625782	45445425	55085672	6797280

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार विनियम केंद्र ताल आकडेवारी वर्ष 2000

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	बाब	वर्ष 2000
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिक्त्या जागांची संख्या	2365
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	249
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	42126
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांची संख्या	288544
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	1425
	अ. खाजगी क्षेत्र	87
	ब. सार्वजनिक क्षेत्र एकूण	1338
	क. एकूण	1425
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ. अनु.जाती/ अनु.जमाती	825
	ब. इतर	600
	क. एकूण	1425
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय	
	1. व्यावसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	1980
	ब) नोकरी दिलेले	36
	2. प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2065
	ब) नोकरी दिलेले	204
	3. लेखनिक व तत्संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	2385
	ब) नोकरी दिलेले	70
	4. विक्री कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	--
	ब) नोकरी दिलेले	--
	5. शेतकरी, मत्स्य व्यवसाय शिकारी व संबंधित कामगार	
	अ) नोंदणी केलेले	130
	ब) नोकरी दिलेले	--

तक्ता क्रमांक 5.5

रोजगार विनियम केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 2000

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	बाब	वर्ष 2000
7 (पुढे चालू)	6. खाण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	55 --
	7. वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	1150 11
	8. क्राफ्टस्मन, उत्पादन प्रक्रीया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	185 15
	9. सेवा, खेळ व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	20110 265
	10. इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	14066 824
	11. एकूण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	42126 1425

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.6

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	परिमाण	वर्ष 2000-200
1	2	3	4
1	<p>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र</p> <p>1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या</p> <p>2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा</p> <p>3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरी विषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या</p>	<p>संख्या</p> <p>संख्या</p> <p>संख्या</p>	<p>403</p> <p>6</p> <p>4552</p>
2	<p>विश्व विद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</p> <p>1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या</p> <p>2) सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा</p> <p>3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीविषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी दिलेल्यांची संख्या</p>	<p>संख्या</p> <p>संख्या</p> <p>संख्या</p>	<p>201</p> <p>13</p> <p>2</p>

आधार - उप-प्रादेशिक सेवायोजन कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.7

जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2000)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वाव	शासकीय	जिल्हापरिषद	नगरपरिषद
1	2	3	4	5
1	वर्ग - अ	1412	175	2
2	वर्ग - व	4754	1350	193
3	वर्ग - क	21891	7571	938
4	वर्ग - ड	9925	1151	1060
5	एकूण वर्ग - अ ते ड	37982	10247	2193
6	इतर (इतर वर्ग)	3227	4254	317
7	एकूण - अ ते इ	41209	14501	2510

टिप - "इ" इतर यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील आकस्मिक खर्चातील रोजगार दिले जाणारे गेजंदारीवरील, अंशकालीन, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक 5.8

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च 2001 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	0	31	2588	343	--	2931
2	खाणकाम	10	9	--	11315	--	11315
3	वस्तूनिर्माण	20 ते 39	304	9654	7214	28550	45418
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 49	11	--	7705	--	7705
5	बांधकाम	50	56	5562	2951	181	8694
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	60 ते 69	93	--	601	2371	2972
7	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळणे	70 ते 75	24	36147	5277	85	41509
8	वित्त पुरवठा, विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	80 ते 83	212	--	8066	3026	11092
9	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	90 ते 99	742	38647	33490	17426	89563
10	इतर (दुरुस्ती सेवा)	98 ते 99	--	--	--	--	--
	जिल्हा एकूण		1482	92598	76962	51639	221199

आधार - उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक १.९

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा :- नागपूर

(३१ मार्च २००१ अखेर)

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-00	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-01	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
2	खाजगी विद्युत कंपनी	31-03-61	1897	12	--	--	1	644	1	644
	जिल्हा- एकूण	31-03-91	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-00	1897	23	1878	1256	23	2031	1901	3287
		31-03-01	1878	23	1878	1256	23	2031	1901	3287

टिप :- १) ३१ मार्च १९६१ नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यात अस्तित्वात नाही.

२) ३१ मार्च १९८७ अखेरपर्यंत जिल्ह्यातील गावांचे व शहरांचे संपूर्णपणे विद्युतीकरण

करण्यात आले, यात प्रकल्पग्रस्त गावांचा समावेश नाही.

आधार- अधीक्षक अभियंता, नागपूर (ग्रामीण)(प्र) विभाग, म.रा.वि. मंडळ, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.10

विजेची वापर 2000-2001 या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

(हजार किल्लेवट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शन्स - ची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्तीसाठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	थर्मल	558280 (48.54)	107511 (9.35)	340396 (29.60)	27533 (2.39)	24834 (2.16)	91605 (7.96)	1150159	338460
2	हायड्रो	--	--	--	--	--	--	--	--
3	इतर	--	--	--	--	--	--	--	--
	एकूण	558280 (48.54)	107511 (9.35)	340396 (29.60)	27533 (2.39)	24834 (2.16)	91605 (7.96)	1150159	338460

टिप- 1) कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शवितात.

२) काही कारखाने बंद झाल्यामुळे विजेचा औद्योगिक वापर मागिल वर्षाचे तुलनेत कमी झाल्याचे दिसून येते.

आधार- 1) मुख्य अभियंता, नागपूर झोन, म.रा.वि.म.विद्युत भवन, काटोल रोड, नागपूर

2) मुख्य अभियंता, नागपूर शहर, परिमंडळ, म.रा.वि.मं, नागपूर

तक्ता क्रमांक 5.11
(आर्थिक गणना - 1998)
कृषी व बिगर कृषी उद्योग

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	नाव	* कृषी उद्योग			बिगर कृषी उद्योग			कृषी व बिगर कृषी एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	उद्योगांची संख्या									
	अ. स्वकार्यरत उद्योग**	7869	1833	9702	25311	106841	132152	33180	108674	141854
	ब. आस्थापना***	668	162	830	11723	32110	43833	12391	32272	44663
	क. एकूण	8537	1995	10532	37034	138951	175985	45571	140946	186517
2	मालकीच्या प्रकारानुसार उद्योग									
	अ. सहकारी	3	1	4	445	948	1393	448	949	1397
	ब. सार्वजनिक	3	9	12	6003	3439	9442	6006	3448	9454
	क. खाजगी	8531	1823	10354	30586	102454	133040	39117	104277	143394
3	मालकाचा विशेष सामाजिक गट (एकूण सस्थेची टक्केवारी)									
	अ. अनुसूचित जाती	9.16	6.55	8.70	9.5	15.04	13.61	9.44	14.89	13.28
	ब. अनुसूचित जमाती	8.53	8.62	8.54	6.79	7.38	7.23	7.11	7.41	7.32
4	जागविरहीत कार्यान्वीत असलेल्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	24.65	18.33	23.53	8.80	18.42	15.95	11.77	18.42	16.46
5	शक्तीवर चालणा-या उद्योगांची एकूण संस्थेशी टक्केवारी	7.89	3.16	7.06	20.30	19.12	19.43	17.97	18.85	18.59
6	सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या									
	अ. एकूण कामगार	14756	3271	18027	119810	347260	467070	134566	350531	485097
	ब. वेतनावर काम करणारे कामगार	2193	610	2803	85948	250569	336517	88141	251179	339320
	क. वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	14.86	18.65	15.55	71.74	72.16	72.05	65.50	71.66	69.95
	ड कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	2	3	3	2	3

टीप :- *कृषी उत्पादन बऱ्याच वेळां कृषी संबंधित उद्योग.

** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

*** ज्या उद्योगात कमीतकमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक: 5.12

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणाऱ्या कामगारांची संख्या
(आर्थिक गणना-1998)

(कृषी व विगर कृषी उद्योग)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	8537	14756	1833	3271	10370	18027
2	खनिज उत्पादन व खाणकाम	63	6614	14	178	77	6792
3	वस्तुनिर्माण	6546	46852	14012	64682	20558	111534
4	बीज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	99	528	144	6399	243	6927
5	बांधकाम	628	1360	1513	4592	2141	5952
6	घाऊक व्यापार	174	796	3195	8176	3369	8972
7	किरकोळ व्यापार	12737	19447	42431	74465	55168	93912
8	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1678	3633	4147	13772	5825	17405
9	वाहतूक	676	1504	9498	28332	10174	29836
10	साठवण आणि गोदाम विषयक	82	256	1043	2471	1125	2727
11	दळणवळण	252	711	1003	4221	1255	4932
12	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	1200	3111	4978	24446	6178	27557
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	12899	34998	24856	115514	37755	150512
14	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	--	--	7	12	7	12
15	सर्व प्रमुख उद्योग गट (एकूण)	45571	134566	108674	350531	154245	485097

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1998)

तक्ता क्रमांक : 5.13

महत्वाध्या उद्योगगटांनुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या
(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा-नागपूर

अ.क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	668	162	830
2	खाणकाम व दगडकाम	1	59	11	70
3	वस्तुनिर्माण	2 व 3	1601	4869	6470
4	वीज, गॅस व पाणी पुरवठा	4	98	136	234
5	बांधकाम	5	48	495	543
6	घाऊक व्यापार	6	43	1380	1423
7	किरकोळ व्यापार	6	1743	10301	12044
8	उपहारगृह व हॉटेल्स	6	571	1856	2427
9	वाहतूक	7	289	993	1282
10	साठवण व गोंदाम विषयक	7	46	495	541
11	दळणवळण	7	221	500	721
12	अर्थपुरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	555	2221	2776
13	सामूहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	6449	8851	15300
14	इतर	10	-	2	2
एकूण			12391	32272	44663

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक : 5.14

महत्वाच्या उद्योगगटानुसार कृषी व निमर कृषी अस्थापनेतील कामगारांची संख्या
(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापनेवरील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	कृषी	0	2193	610	2803
2	खाणकाम व दगडकाम	1	6602	172	6774
3	वस्तुनिर्माण	2 व 3	39553	49958	89511
4	बीज, गॅस व पाणी पुरवठा	4	527	6387	6914
5	बांधकाम	5	664	3420	4084
6	घाऊक व्यापार	6	626	5877	6503
7	किरकोळ व्यापार	6	4715	32984	37699
8	उपहारगृहे व हॉटेल्स	6	1911	10437	12348
9	वाहतूक	7	1031	19564	20595
10	साठवण व गोदाम विषयक	7	217	1870	2087
11	दळणवळण	7	673	3601	4274
12	अर्थपूरवठा संस्था, विमा मालमत्ता व धंदे विषयक	8	2285	20945	23230
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	9	27144	95348	122492
14	इतर	10	0	6	6
एकूण			88141	251179	339320

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक : 5.15

बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व उद्योगगट एकत्र)
(आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5
1	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	445	948	1393
2	विजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संस्थांशी टक्केवारी	5.62	3.8	4.38
3	सहकारी औद्योगिक आस्थापनात सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार	अ. एकूण कामगार 6735	10898	17633
	ब. प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	15	11	13

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मंबई

तक्ता क्रमांक 5.16

उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार	आस्थापना	रोजगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1	कृषी	3	8	1	1	4	9
2	खाणकाम व दगडकाम	0	0	1	40	1	40
3	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा	29	4875	31	488	60	5363
4	बीजबत्ती गॅस व पाणी	0	0	0	0	0	0
5	बांधकाम	0	0	14	66	14	66
6	घाऊक व्यापार	0	0	10	159	10	159
7	किरकोळ व्यापार	58	163	57	295	115	458
8	उपहार गृहे व हॉटेल्स	5	13	18	127	23	140
9	वाहतूक	0	0	3	664	3	664
10	साठवणूक व वखार	1	2	8	22	9	24
11	दळणवळण	0	0	0	0	0	0
12	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता, धंदे	115	630	310	3762	425	4392
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	237	1052	496	5275	733	6327
14	इतर सेवा	0	0	0	0	0	0
15	गैर कृषी	445	6735	948	10898	1393	17633
एकूण प्रमुख उद्योग गट		448	6743	949	10899	1397	17642

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998.)

तक्ता क्रमांक 5.17 (अ)

वस्तुनिर्माण व दुरुस्तीसेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-
यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	राजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	4636	6120	8042	10418	12678	16538
2	3	205	615	650	1950	855	2565
3	4	51	204	243	972	294	1176
4	5	19	95	68	340	87	435
5	6-9	26	185	122	864	148	1049
6	10 व अधिक	8	80	18	180	26	260
सर्व आकारमान गट		4945	7299	9143	14724	14088	22023

- आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.17 (ब)

वस्तुनिर्माण व वुरुस्तीसेवा या उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	471	883	1318	2517	1789	3400
2	3	181	543	1060	3180	1241	3723
3	4	64	256	793	3172	857	3428
4	5	59	295	456	2280	515	2575
5	6-9	156	1163	691	4769	847	5932
6	10-19	390	5112	325	4082	715	9194
7	20-49	173	5029	143	3939	316	8968
8	50-199	84	7494	57	5048	141	12542
9	200-499	12	3510	18	5188	30	8698
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	11	15268	8	15783	19	31051
सर्व आकारमान गट		1601	39553	4869	49958	6470	89511

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.18 (अ)

घाऊक व किरकोळ व्यापारांमधील स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	10676	13087	32660	39362	43336	52449
2	3	340	1020	906	2718	1246	3738
3	4	72	288	268	1072	340	1360
4	5	20	100	73	365	93	465
5	6-9	16	107	36	242	52	349
6	10 व अधिक	1	300	2	21	3	321
सर्व आकारमान गट		11125	14902	33945	43780	45070	58682

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.18 (ब)

घाऊक व किरकोळ व्यापारउद्योग गटातील अस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	राजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1.	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	1262	2255	5411	10507	6673	12762
2	3	307	921	3341	10023	3648	10944
3	4	98	392	1485	5940	1583	6332
4	5	39	195	583	2915	622	3110
5	6-9	47	321	613	4279	660	4600
6	10-19	18	233	192	2372	210	2605
7	20-49	11	322	46	1266	57	1588
8	50-199	3	416	8	654	11	1070
9	200-499	1	286	2	905	3	1191
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	--	--	--	--	--	--
सर्व आकारमान गट		1786	5341	11681	38861	13467	44202

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.19 (अ)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या
(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	राजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	6328	7366	15417	17903	21745	25269
2	3	78	234	361	1083	439	1317
3	4	20	80	138	552	138	632
4	5	6	30	46	230	52	260
5	6-9	15	113	27	185	42	298
6	10 व अधिक	3	31	16	213	19	244
सर्व आकारमान गट		6450	7854	16005	20166	22455	28020

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.19 (ब)

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	1-2	3797	6678	3581	6543	7378	13221
2	3	760	2280	1594	4782	2354	7062
3	4	546	2184	768	3072	1314	5256
4	5	371	1855	450	2250	821	4105
5	6-9	587	4203	837	5998	1424	10201
6	10-19	280	3512	758	10236	1038	13748
7	20-49	79	2194	542	16014	621	18208
8	50-199	24	1896	268	22856	292	24752
9	200-499	3	822	42	13382	45	14204
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	2	1520	11	10215	13	11735
सर्व आकारमान गट		6449	27144	8851	95348	15300	122492

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.20 (अ)

सर्व उद्योग गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	रोजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	31431	39971	72882	86375	104313	126346
2	3	1287	3861	2259	6777	3546	10638
3	4	269	1076	779	3116	1048	4192
4	5	84	420	228	1140	312	1560
5	6-9	94	656	212	1469	306	2125
6	10 व अधिक	15	441	42	475	57	916
सर्व आकारमान गट		33180	46425	76402	99352	109582	145777

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्रमांक 5.20 (ब)

सर्व उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

(आर्थिक गणना 1998)

जिल्हा नागपूर

अ.क्र.	राजगारांचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	6884	12273	12705	23988	19589	36261
2	3	1802	5406	7362	22086	9164	27492
3	4	916	3664	3934	15736	4850	19400
4	5	597	2985	2047	10235	2644	13220
5	6-9	950	6796	2898	20340	3848	27136
6	10-19	791	10148	1795	23521	2586	33669
7	20-49	293	8402	1011	29339	1304	37741
8	50-199	124	11394	408	34955	532	46349
9	200-499	19	5415	82	25896	101	31311
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	15	21658	30	45083	45	66741
सर्व आकारमान गट		12391	88141	32272	251179	44663	339320

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना 1998)

तक्ता क्र. 6.1

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था (31 मार्च 2001 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकुण)	
1.1	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1
1.2	प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	580
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	-
1.4	लॅम्पस सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	13
1.5	धान्य बँका	-
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार द्यावा)	-
2.0	विगर कृषी पतसंस्था (एकुण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी संस्था	
	अ) नागरी बँका	19
	ब) कर्मचारी पतसंस्था	349
2.2	इतर विगर कृषी पतसंस्था	
	अ) कर्मचारी पतसंस्था	-
	ब) नागरी पतसंस्था आणि इतर (भिशी, छिप्ट आणि पतसंस्था वेगरे)	410
	क) इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकुण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ) सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब) विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ) सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	12
	ब) विशेष	-
3.3	इतर	1
4.0	उत्पादन संस्था (एकुण)(तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1118
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (तपशिल 6.13 मध्ये पहावा)-अवलोकनार्थ	1420
	एकुण	3924

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्र. 6.2

जिल्हातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती

(31 मार्च 2001 अखेरची स्थिती)

जिल्हा - नागपूर

(रुपये व सभासद संख्या हजारात)

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	3924
2	एकुण सभासद	1530
3	भरणा झालेले भागभांडवल	1905334
4	वरील तीन पैकी	
	अ) शासकीय भाग भांडवल	13443
	ब) स्वतःचा निधी	1891891
5	ठेवी	4158067
6	खेळते भांडवल	12643972
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	5849326
8	खरेदीची किंमत	445103
9	विक्रीची किंमत	822943
10	नफा मिळलेल्या	
	अ) संस्था	1889
	ब) रक्कम	238944
11	तोट्यातील	
	अ) संस्था	1027
	ब) रक्कम	72425
12	नफा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	1008

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 6.3

जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	लेखा परीक्षणानुसार वर्गीकरण				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर(श)	--	--	--	--	--	--	2036
2	सावनेर	--	--	--	--	--	--	273
3	पारशिवनी	--	--	--	--	--	--	111
4	रामटेक	--	--	--	--	--	--	118
5	मौदा	--	--	--	--	--	--	139
6	कामठी	--	--	--	--	--	--	152
7	कुही	--	--	--	--	--	--	87
8	भिवापूर	--	--	--	--	--	--	63
9	उमरेड	--	--	--	--	--	--	148
10	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	--	--	191
11	हिंगणा	--	--	--	--	--	--	127
12	काटोल	--	--	--	--	--	--	168
13	नरखंड	--	--	--	--	--	--	143
14	कळमेधार	--	--	--	--	--	--	168
जिल्हा एकूण		274	474	1156	6	19	1995	3924

टिप :- जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परीक्षानुसार) होत नसल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार:-१) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक,वर्ग-१, सहकारी संस्था,नागपूर.

२) जिल्हा विशेष लेखा परीक्षक, सहकारी संस्था,(दुग्ध),नागपूर.

तक्ता क्रमांक- 6.4

जिल्हातील राज्य आणि जिल्हा भातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये 31.3.2001 अखेर

जिल्हा - नागपूर

(रु. हजारात)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग मांडवल	राखाव व इतर निधी	ढेवी	खंडीत मांडवल
			संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	88	2440	162	110156	517420	5050802	6215439
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	14	41	34949	23760	--	1807	--

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू...)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	अल्प मुदतीचे कर्ज				मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज
		रोख पत	चढविलेली विल	एकूण (10+11)	शेतीच्या कामासाठी		
1	2	10	11	12	13	14	15
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	4361224	834799	5196023	518448	302208	532
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	--	--	--	10000

तक्ता क्रमांक- 6.4 (पुढे चालू...)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	यण कर्ज			थकलेल कर्ज		
		अल्प मुदतीचे कर्ज	मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज	अल्प मुदतीचे कर्ज	मध्यम मुदतीचे कर्ज	दिर्घ मुदतीचे कर्ज
1	2	16	17	18	19	20	21
1	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	--	--	--	--	--	--
2	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	2479571	805414	27700	633557	221908	20180
3	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	--	--	--	--	--	--
4	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा	--	--	--	--	--	--
5	राज्य कृषी व ग्रामिण विकास बँक	--	--	259581	--	--	159891

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

टिप -स्तंभ क्र. 13 मधील कर्ज स्तंभ क्र. 12 पेक्षा आहेत.

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर

जिल्हा - नागपूर

(रु. हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल	स्तंभ-9 शासकीय भागभांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनर	66	20059	20913	8757	12156	-	9607	71
3	पारशिवनी	46	15505	15484	6067	9417	-	3410	19
4	रामटेक	11	12589	7921	1900	5131	890	2261	30
5	मौदा	54	21240	16675	8541	7993	141	6962	340
6	कापटी	35	13197	9835	2094	7174	567	6547	3
7	कुशी	46	25840	18803	522	10281	-	6942	-
8	भिवापूर	29	18950	11783	5086	6494	203	6361	284
9	उमरड	37	15088	15230	4559	9321	1350	10231	12
10	नागपूर(ग्रा)	56	9703	14538	4977	9432	129	8318	18
11	हिंगणा	53	16096	15289	4776	10094	419	11657	105
12	काटोल	41	21647	22950	5968	9901	7081	7257	111
13	सरखेड	58	15992	15983	7760	5851	2372	14800	30
14	कळमेश्वर	48	19469	16567	8138	6870	1559	6333	42
जिल्हा एकूण		580	225375	201971	77145	110115	14711	100686	1065

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रु. हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	राखाव आणि इतर निधी (रु.)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	खंडित भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		योग कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम(रु.)
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर(श)							
2	सावनर	1115	49144	53508	2856	30370	5956	45889
3	पारशिवनी	750	96060	109028	2320	41480	6608	86365
4	रामटेक	642	21504	54588	548	78758	1992	48056
5	मौदा	667	255427	237542	2071	58780	7201	182945
6	कामठी	227	55352	57101	1129	22351	3371	48724
7	कुही	393	29679	86562	1861	17916	6890	83520
8	भिवापूर	597	47307	59440	1760	19776	4985	41934
9	उमरेंड	2535	74671	94807	3566	48413	6416	79490
10	नागपूर(ग्रा)	896	40358	57635	2519	32080	4112	45397
11	हिंगणा	260	29415	47892	2579	29361	7341	36789
12	फाटोल	423	87590	88212	3532	42785	7340	70715
13	नरखेड	430	139099	156290	4850	49821	10204	146670
14	कळमेश्वर	357	63981	65952	2171	21755	5145	61854
	जिल्हा एकूण	9292	989587	1168557	31762	493646	77561	978348

तक्ता क्रमांक :- 6.5

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रु. हजारा)

अ. क्र.	तहसिल	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूर(श)						
2	सावनर	3040	50232	1524	18280	1516	31952
3	पारशिवनी	4468	47502	3068	31492	1400	16010
4	रामटेक	1992	32426	1589	24046	403	8380
5	मौदा	7628	119625	4404	65010	3224	54615
6	कामठी	2266	15324	2266	15324		
7	कूही	5769	50562	3448	39504	2321	11068
8	भिवापूर	3198	29751	1960	22931	1238	6820
9	उमरंड	2464	26809	1712	18159	752	8650
10	नागपूर(ग्रा)	1575	9430	1319	8494	256	936
11	हिंगणा	4506	30013	2518	20663	1988	9350
12	काटोल	5906	35864	2530	22521	3376	13343
13	नरखंड	6702	10900	3701	5090	3001	5810
14	कळमेश्वर	2935	14649	2510	11381	425	3268
जिल्हा एकूण		52449	473087	32549	302895	19900	170202

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक :-6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या ('00)				भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ-9 शासकीय भाग भांडवल
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	10	3860	4415	1780	1846	989	771	388
5	मोदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	3	4722	4885	2664	1676	545	493	70
13	नरखंड	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		13	8582	9300	4444	3522	1334	1264	458

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	राखीव आणि इतर निधी रुपये	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे रुपये	खेळते भांडवल रुपये	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		योगे कर्जे (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम रुपये	बाकी असलेले सभासद	रक्कम रुपये
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	8	22436	24099	148	2610	1737	15745
5	मोदा	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	60	8664	8664	220	3328	621	6844
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		68	31100	32763	368	5938	2358	22589

तक्ता क्रमांक :- 6.7

जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दिर्घ मुदतीची)		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये	थकबाकीदार	रक्कम रुपये
1	2	18	19	20	21	22	23
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-
2	सावभर	-	-	-	-	-	-
3	झारशिवनी	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1589	5605	635	804	282	2695
5	मोदा	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कृही	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	430	1831	1076	23	141	348
13	नरखंड	-	-	-	-	-	-
14	कळमेंथर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		2019	10436	1711	827	423	3043

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.8

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्जे 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकमा 4 ते 13	अन्नधान्य					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गळीता, ची धान्ये	रुस	ताग व पेस्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	साबनेर	40376	-	-	2146	-	-	28860	3010	-	-	6360
3	पारशिवनी	42270	4028	16000	-	210	21020	-	1012	-	-	-
4	गामटेक	3950	638	-	-	-	3312	-	-	-	-	-
5	मोदा	50114	2347	32538	-	-	-	-	8715	6514	-	-
6	कामठी	21261	-	3191	-	-	7816	1557	2480	224	-	5993
7	कुही	18814	1837	4164	-	-	6957	-	5856	-	-	-
8	मिवापूर	24131	-	622	32	-	21299	624	-	-	-	1554
9	उमरेड	44196	1452	379	2700	481	1410	17842	18330	-	-	1602
10	नागपूर(ग्रा)	30650	1236	-	2129	8025	1356	7496	1032	4436	-	4940
11	हिंगणा	51189	55	-	8089	-	780	26028	16237	-	-	-
12	काटोल	37334	195	-	5919	1432	16707	7498	5583	-	-	-
13	नरखेड	45400	-	-	2500	500	-	34000	-	-	-	8400
14	कळमेश्वर	28470	-	-	83	-	25123	264	3000	-	-	-
जिल्हा एकूण		438155	11788	56894	23598	10648	105780	124169	65255	11174	-	28849

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.10

जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पिक कर्ज 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	एकूण रकाना 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार वर्गीय धान्य	डाळी	इतर	कापूस	गळीता ची धान्ये	ऊस	ताग व मेस्त्या	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	1045	40	665	-	-	90	190	60	-	-	-
5	मोदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेंड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(भा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हििंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	फाटोल	3213	12	-	401	333	365	2002	-	-	-	100
13	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमेप्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		4258	52	665	401	333	455	2192	60	0	0	100

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नाशिक

तक्ता क्रमांक :- 6.11

जिल्ह्यातील विंगर कृषी सहकारी पत संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभासद संख्या	भाग भांडवल रु	राखीव व इतर निधी रु	ठेवी रु	खळत भांडवल रु	कर्ज		
								अग्रिम रु	चसूल झालेले रु	येणे रु
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 प्राथमिक सहकारी बँका										
1. नागरी बँका		18	135606	152843	124615	2956336	5491525	2358303	929658	2314279
2. कर्मचारी पतपेढी आणि इतर		349	381494	402236	117515	456997	1825578	718098	621302	1225021
2 इतर विंगर कृषी										
1. नागरी बँका										
2. कर्मचारी पतपेढी										
3. इतर (नागरी पतपेढी)		410	143408	682235	23935	210482	1068632	184650	164399	690128

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	संस्था संख्या	सभामद संख्या	खंडत भांडवल रुपये	खरेदीची किंमत (रुपये)			विक्रीची किंमत (रुपये)		
					कृषी उत्पादन	शंतीच्या गरजेच्या वस्तू	उप-भागाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनर	1	371	6031	9794	247	1270	-	-	-
3	पारशिवनी	1	1725	9525	85	23850	-	-	-	-
4	रामटेक	1	1947	2999	-	5778	10275	-	-	-
5	मोडा	1	827	4683	-	9533	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	1	1666	2808	10004	23100	1414	-	-	-
8	भिवापूर	1	836	2899	531	7114	3145	-	-	-
9	उमरेड	1	1921	7237	8324	-	4072	-	-	-
10	नागपूर (ग्र)	1	917	7105	305	8225	118	-	-	-
11	हिंगणा	1	813	5631	-	-	3881	-	-	-
12	काटोल	1	3486	3962	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	1	1641	2914	-	-	-	-	-	-
14	कळमंथर	1	2075	4249	-	15608	6411	-	-	-
जिल्हा एकूण		12	18225	60043	29043	93455	30586	-	-	-
जिल्हा पातळीवरील संख्या		2	2947	22893	13562	21883	5670	-	-	-

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसिल	कृषी उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	-	-	-	-	-	-	10277	10277
3	पारशिवनी	-	-	-	81990	-	-	-	81990
4	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	2500	8800	7320	-	-	6070	-	24690
8	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर (ग्रा)	29	235	-	-	-	120	-	384
11	हिंगणा	-	-	-	125449	-	-	-	125449
12	काटोल	-	-	-	-	-	5130	-	5130
13	नरखेड	-	-	-	25423	-	-	-	25423
14	कळमेघर	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		2529	9035	7320	232862	-	11320	10277	273343
जिल्हा पातळीवरील संख्या		-	-	-	-	-	-	9740	9740

तक्ता क्रमांक:- 6.12

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	तहसिल	शतीला आवश्यक वस्तूंची विक्री (अडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तूंची एकूण विक्री
		खते	बियाणे	कृषी औजार	इतर	एकूण	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	नागपूर (श)	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	5405	1426	88	1803	8722	2885
3	पारशिवनी	18085	4345	128	-	22558	8940
4	रामटेक	4876	1798	-	-	6674	11061
5	मौदा	9134	1368	-	-	10502	-
6	कामठी	-	-	-	-	-	-
7	कुही	7321	1723	215	135	9394	431
8	भिवापूर	5099	1845	-	14	6958	3352
9	उमरेड	6445	2341	16	-	8802	4507
10	नागपूर (ग्रा)	6352	1874	-	-	8226	18
11	हिंगणा	15137	2159	-	-	17296	4099
12	काटोल	1207	180	-	-	1387	-
13	नरखेड	318	-	339	-	657	-
14	कळमेश्वर	13606	-	58	835	14499	6099
जिल्हा एकूण		92985	19059	844	2787	115675	41392
जिल्हा पातळीवरील संख्या		7685	3017	596	2634	13932	3982
आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.							

तक्ता क्रमांक :- 6.13

जिल्ह्यातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	संस्था प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल रुपये	राखीव आणि इतर निधी रुपये	खेळते भांडवल रुपये
1	2	3	4	5	6	7
1	उत्पादक संस्था					
1.1	साखर कारखाने	3	16861	235178	207037	1028058
1.2	इतर शेती प्रक्रीया संस्था	16	7859	6158	12891	28829
1.3	विणकर संस्था (हातमाग/यंत्रमाग)	465	42065	29927	11078	480587
1.4	सुत गिरण्या	7	15215	330519	185393	208797
1.5	औद्योगिक वसावती/संस्था	6	482	2606	1264	29106
1.6	इतर औद्योगिक संस्था	147	17740	8604	3570	52160
1.7	दुग्ध व्यवसाय संस्था	205	12560	610	3206	13843
1.8	दुग्ध व्यवसाय संघ	1	106	648	18749	28326
1.9	मत्स्य व्यवसाय संस्था	94	8900	220	1220	11452
1.10	शेती संस्था	4	990	59	23	2118
1.11	उपसा जलसिंचन संस्था	51	6496	856	140	42826
1.12	वन कामगार संस्था	32	2278	829	3068	228848
1.13	इतर संस्था	87	4191	11780	410	38683
2	सामाजिक सेवा संस्था					
2.1	ग्राहक भांडारे	261	94168	10117	3954	51054
2.2	गृहनिर्माण संस्था	858	71322	24453	6513	1059599
2.3	कामगार कंत्राटदार संस्था	101	5120	3776	545	7065
2.4	परिवहन संस्था	5	271	491	-	1047
2.5	अ) महिला सहकारी संस्था	143	6562	2579	145	6452
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	868	-	-	-
	क) इतर	51	3485	263	37	2526

आधार :- 1) जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

2) प्रादेशिक उपसंचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर

3) जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर

4) प्रादेशिक सहसंचालक (साखर) नागपूर विभाग, नागपूर.

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत क. उत्पादीत साखरेचे वजन ड. उत्पादीत साखरेची किंमत	हजार मॅटन लाख रुपये हजार मॅटन लाख रुपये	1182 उ.ना. 99 59.80
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था	अ. चालू सामू (हातमाग/ यंजमाग) ब. सुत खरेदी क. उत्पादन ड. विक्री	संख्या लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	18461 3019 4303 6403
3	सुत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या ब. उत्पादीत सुत	संख्या 00 हजार टन	2105 313206
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी ब. उत्पादन क. विक्री	लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	212.00 243 249
5	दुध व्यवसाय संस्था	अ. दुध खरेदीची किंमत ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1052 1061
6	दुध व्यवसाय संघटना	अ. दुध खरेदीची किंमत ब. दुध विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	265 305
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1503 1680
8	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	219 313
9	कृषी संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र ब. उत्पादन (विक्री किंमत)	"00" हेक्टर लाख रुपये	6 3
10	उपसा जलसिंचन संस्था	भिजलंले क्षेत्र	"00" हेक्टर	36
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कूपे ब. वन उत्पादन मूल्य	संख्या लाख रुपये	- 200
12	घाऊक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	385 397
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	1628 1520
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. यथांत हाती घेतलेली कामे ब. हाती घेतलेल्या कामाची किंमत क. दिलेली मंजूरी	संख्या लाख रुपये लाख रुपये	उ.ना. 106 12
15	गृहनिर्माण संस्था	बांधलेल्या घरांची/ गाळ्यांची	संख्या	184

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, राहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नांव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भात		तांदूळ	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर	नागपूर (श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	-	-	27585	303695
2	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	-	-	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	[x]	3
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	10	60	-	-
5	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	299	1482
8	उमरंड	उमरंड	प्राथमिक	3	-	-	2266	59623
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	-	-	-	-
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	-	-	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	-	-	-	-
एकुण				28	10	60	30150	364803

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पाद बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					गहू		ज्वारी	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	10	11	12	13
1	नागपूर	नागपूर (श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	15343	124883	983	4936
2	सावनर	सावनर	प्राथमिक	1	916	5411	567	2106
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	19	121	3	10
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	31	183	-	-
5	मोदा	मोदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	प्राथमिक	1	176	1132	86	137
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	559	2006	-	-
8	उमरंड	उमरंड	प्राथमिक	3	2597	17117	201	926
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	2658	16463	391	1335
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	28	200	1	6
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	3	12	8	44
एकूण				28	22330	167528	2240	9500

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					कापूस		तूर	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	14	15	16	17
1	नागपूर	नागपूर (श.) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	14743	311799	5265	71645
2	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	6397	112405	3548	48311
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	3261	59100	186	2527
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	6	91
5	मोदा	मोदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	मांडळ	कुही	प्राथमिक	1	-	-	5	79
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	[x]	2
8	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	4858	80115	414	5452
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	2477	41369	1468	20282
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	6	82	[x]	31
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	5418	84907	5	70
एकूण				28	37160	689774	10897	148490

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पान्न बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					मूग		उडीद	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	18	19	20	21
1	नागपूर	नागपूर (श.) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	110	2131	36	824
2	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	1	18	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	-	-
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
5	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	मांढळ	कृ.ही	प्राथमिक	1	1	21	8	448
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
8	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	4	77	2	12
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	7	92	6	102
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	-	-	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	-	-	-	-
एकूण				28	123	2339	52	1386

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्ह्यातील नियोजित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु "000")

अ. क्र.	कृषी उत्पाद बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पेटेचा प्रकार	उपबाजार पेटांची संख्या	वार्षिक आवक			
					हरभरा		जवस	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	22	23	24	25
1	नागपूर	नागपूर (श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	3881	59011	205	3446
2	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	1325	21264	1	21
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	66	1016	[x]	7
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	8	1269	-	-
5	मोदा	मोदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	माढळ	कुही	प्राथमिक	1	48	564	48	900
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
8	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	1313	21775	180	3117
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	1745	27914	-	-
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	[x]	65	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	8	88	-	-
एकुण				28	8394	132966	434	7491

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन /मूल्य - रु."000

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पेठेचा प्रकार	उपबाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आवक			
					भूईमूग		तीळ	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	26	27	28	29
1	नागपूर	नागपूर (श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	17	202	1	21
2	सावनेर	सावनेर	प्राथमिक	1	898	11435	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	[x]	2
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	-	-
5	मोदा	मोदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	माढळ	कृही	प्राथमिक	1	-	-	-	-
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	-	-	-	-
8	उमरंड	उमरंड	प्राथमिक	3	-	-	-	-
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	789	10428	-	-
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	141	1719	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	-	-	-	-
एकुण				28	1845	23784	1	23

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन /मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पेटेचा प्रकार	उपबाजार पेटांची संख्या	वार्षिक आवक			
					सोयाबीन		मिरची	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	30	31	32	33
1	नागपूर	नागपूर (श) हिंगण कामठी	प्राथमिक	10	76222	505159	34457	707097
2	सावनर	सावनर	प्राथमिक	1	1805	16295	-	-
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	174	1526	-	-
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	11	81	-	-
5	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	माढळ	कृही	प्राथमिक	1	1081	9508	2382	38981
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	3237	29563	2031	33528
8	उमरेड	उमरेड	प्राथमिक	3	26612	144228	1639	25463
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	17694	152358	-	-
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	394	2569	-	-
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	53	362	-	-
एकुण				28	127283	861649	40509	805069

तक्ता क्रमांक - 6.15

जिल्हयातील निगंत्रित बाजारपेठांची माहिती 30.6.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

(परिमाण - टन / मूल्य - रु."000")

अ. क्र.	कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे नाव	तहसिल	बाजार पेटेचा प्रकार	उपबाजार पेटांची संख्या	वार्षिक आतक			
					सत्रे		एकूण	
					परिमाण	मूल्य (रु.)	परिमाण	मूल्य (रु.)
1	2	3	4	5	34	35	36	37
1	नागपूर	नागपूर (श) हिंगणा कामठी	प्राथमिक	10	5489	54581	184337	2149430
2	सावनर	सावनर	प्राथमिक	1	366	2080	15824	219346
3	पारशिवनी	पारशिवनी	प्राथमिक	1	-	-	3709	64312
4	रामटेक	रामटेक	प्राथमिक	2	-	-	66	1684
5	मौदा	मौदा	प्राथमिक	-	-	-	-	-
6	मांदळ	कृ ही	प्राथमिक	1	-	-	3835	51770
7	भिवापूर	भिवापूर	प्राथमिक	2	45	829	6171	67410
8	उमरंड	उमरंड	प्राथमिक	3	-	-	40086	357905
9	काटोल	काटोल	प्राथमिक	2	2411	7856	29646	278199
10	नरखेड	नरखेड	प्राथमिक	3	90012	722260	90582	726932
11	कळमेश्वर	कळमेश्वर	प्राथमिक	3	3992	33091	9487	118574
एकूण				28	102315	820697	383743	4035562

टिप:- [x] परिमाण 1 टनापेक्षा कमी

आधार:- 1) नागपूर जिल्हयातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या 2) जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.16

जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.7.2001 अखेर.

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ. क्र.	तहसिल	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-यां व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण (4+5) (रुपये)
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर (श)	590	-	133725	133725
2	सावनेर	36	-	13975	13975
3	पारशिवनी	17	-	16355	16355
4	रामटेक	14	-	6967	6967
5	मौदा	15	-	360	360
6	कामठी	23	-	12710	12710
7	कुही	33	-	6855	6855
8	भिवापूर	17	-	10201	10201
9	उमरेड	57	-	28923	28923
10	नागपूर (प्रा)	10	-	1758	1758
11	हिंगणा	5	-	391	391
12	काटोल	11	-	83218	83218
13	नरखेड	6	-	2884	2884
14	कळमेश्वर	8	-	1390	1390
जिल्हा एकूण		842	-	319712	319712

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.1

स्थानिक व अर्थसहाय्यित संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	संख्या						
		रुग्णालये	दवाखाने	प्रसूतीगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	उपकेंद्राची संख्या	डॉक्टर व वैद्य	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर (श)	13	57	11	-	-	315	1425
2	साबनेर	1	3	1	5	29	10	56
3	पारशिवनी	1	4	1	5	23	11	30
4	रामटेक	2	2	2	4	28	8	52
5	मौदा	-	5	-	4	21	7	25
6	कामठी	2	4	1	2	21	7	35
7	कुही	1	10	1	4	27	7	34
8	भिवानूर	-	6	-	3	18	7	30
9	उमरेड	1	5	1	4	21	9	29
10	नागपूर (ग्रा)	-	6	1	2	19	5	18
11	हिंगणा	1	5	1	4	21	9	29
12	काटोल	1	7	1	3	28	7	33
13	नरखेड	1	7	1	4	25	8	40
14	कळमेश्वर	-	3	1	4	19	7	26
एकूण जिल्हा		24	124	23	48	300	417	1862

तक्ता क्रमांक 7.1

स्थानिक व अर्थसहाय्यित संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती : 2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसील	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण-			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण (00)		
		एकूण	स्त्रियांसाठी	मुलांसाठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	नागपूर (श)	4182	1772	503	2230	2010	205	7255	6115	3360
2	सावनेर	49	20	29	68	80	23	215	205	213
3	पारशिवनी	85	40	34	84	39	14	221	198	146
4	रामटेक	113	51	28	71	62	9	145	208	201
5	मोदा	40	15	-	8	5	2	71	92	94
6	कामठी	75	53	25	37	46	5	110	248	120
7	कुही	85	35	5	21	20	19	260	246	238
8	भिव्यापूर	41	12	-	5	5	2	81	83	79
9	उमरेड	78	36	10	19	21	7	75	95	62
10	नागपूर (ग्र)	12	8	4	3	2	1	48	70	55
11	डिंगणा	66	21	25	3	5	3	135	149	165
12	काटोल	60	32	28	7	8	4	180	191	165
13	नरखेड	119	50	20	9	10	3	225	215	215
14	कळमेखर	54	15	12	6	4	2	135	122	125
एकूण जिल्हा		5059	2160	723	2571	2317	299	9156	8237	5238

आधार - 1) जिल्हा राज्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

3) आरोग्य अधिकारी, महानगर पालिका, नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.2

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण, ग्रामीण	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर(श)	एकूण	21182	18958	40140	7995	4402	12397	425	301	726
		ग्रामीण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	सावनेर	एकूण	2286	1961	4247	615	391	1006	10	19	29
		ग्रामीण	1231	1075	2306	424	265	689	4	11	15
3	पारशिवनी	एकूण	1091	967	2058	404	263	667	8	13	21
		ग्रामीण	807	719	1526	313	216	529	8	13	21
4	रामटेक	एकूण	1402	1308	2710	509	314	823	23	15	38
		ग्रामीण	957	890	1847	394	260	654	17	9	26
5	मोदा	एकूण	964	862	1826	418	231	649	10	5	15
		ग्रामीण	964	862	1826	418	231	649	10	5	15
6	कामठी	एकूण	929	925	1854	542	319	861	6	5	11
		ग्रामीण	479	437	916	221	122	343	6	4	10
7	कुही	एकूण	1100	1083	2183	445	303	748	17	12	29
		ग्रामीण	1100	1083	2183	445	303	748	17	12	29
8	भिवापूर	एकूण	650	646	1296	342	221	563	7	6	13
		ग्रामीण	650	646	1296	342	221	563	7	6	13

तक्ता क्रमांक 7.2

नांदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण ग्रामीण, नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9	उमरेड	एकूण	1504	1283	2787	508	332	840	8	13	21
		ग्रामीण	695	561	1256	290	191	481	6	11	17
10	नागपूर(ग्रा)	एकूण	1609	1251	2860	464	245	709	6	3	9
		ग्रामीण	1506	1174	2680	407	211	618	6	2	8
11	हिंगणा	एकूण	1372	1188	2560	405	267	672	11	12	23
		ग्रामीण	1372	1188	2560	405	267	672	11	12	23
12	काटोल	एकूण	1388	1190	2578	455	287	742	8	8	16
		ग्रामीण	658	573	1231	328	216	544	8	6	14
13	नरखेड	एकूण	1118	984	2102	457	296	753	5	3	8
		ग्रामीण	793	640	1433	353	250	603	5	2	7
14	कळमेश्वर	एकूण	856	730	1586	345	213	558	3	6	9
		ग्रामीण	567	505	1072	238	153	391	3	4	7
	एकूण जिल्हा	एकूण	37451	33336	70787	13904	8084	21988	547	421	968
		ग्रामीण	11779	10353	22132	4578	2906	7484	108	97	205

आधार -- आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 7.3

विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या 2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	मृत्यूचे कारण	मृत्यूची संख्या
1	2	3
1	हिवताप	---
2	पटकी	---
3	देवी	---
4	क्षय	354
5	न्युमोनिया	172
6	अमांश, अतिसार, गॅस्ट्रो	4
7	हृदय विकार	2238
8	विषमज्वर	7
9	कर्करोग	189
10	श्वसन क्रियेसंबधी	362
11	अपघात	
	अ) आत्महत्या	---
	ब) रहादारी वाहतूक	35
	क) इतर अपघात	1038
12	इतर कारणे	17589
	एकूण मृत्यू	21988

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

(166)

तक्ता क्रमांक 7.4

मातावाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 2000-2001

अ.क्र.	तहसिल	ग्रामीण/ एकूण	जिगुणी लस ति.डो	पोलिओ	बीसीजी	गोवर	व्दिगुणी (डीटी)	विषम- ज्वर	धनुर्वात लस		
									10 वर्ष	16 वर्ष	गरोदर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	नागपूर (श)	ग्रामीण एकूण	-- 44380	-- 44380	-- 55835	-- 44621	-- 33979	--	-- 31316	-- 26852	-- 48796
2	सावनर	ग्रामीण एकूण	4733 5378	4731 5389	4782 5631	4810 5391	4504 5716	--	4422 5498	4721 5310	4972 5720
3	पारशिखनी	ग्रामीण एकूण	3431 3431	3431 3431	3409 3409	3521 3521	3375 3375	--	3292 3292	3024 3024	3681 3681
4	रामटेक	ग्रामीण एकूण	3023 3548	3181 3712	2758 3541	2911 3603	3394 4008	--	3376 3950	2747 3251	2972 3603
5	मोदा	ग्रामीण एकूण	3404 3404	3400 3400	3209 3209	3311 3311	3299 3299	--	3275 3275	3175 3175	3680 3680
6	कामठी	ग्रामीण एकूण	2290 4694	2290 4611	2205 4395	2322 4539	2301 4002	--	2204 4075	1304 3386	2424 4535
7	कुही	ग्रामीण एकूण	3405 3405	3408 3408	3379 3379	3209 3209	3755 3755	--	3396 3396	3857 3857	3558 3558
8	भिवार	ग्रामीण एकूण	2082 2082	2082 2082	2022 2022	2078 2078	2120 2120	--	2105 2105	1719 1719	2309 2309
9	उमरेड	ग्रामीण एकूण	2602 3272	2587 3257	2631 3649	2677 3335	2851 3942	--	2816 3729	2721 3898	2896 3772
10	नागपूर (ग्रा)	ग्रामीण एकूण	3136 3136	3136 3136	2060 2060	3214 3214	3131 3131	--	3073 3073	2804 2804	3084 3084
11	हिंगणा	ग्रामीण एकूण	3599 3599	3668 3668	3474 3474	3589 3589	3919 3919	--	3602 3602	3390 3390	3758 3758
12	काटोल	ग्रामीण एकूण	3077 3893	3054 3894	2676 3679	2880 3858	2931 3852	--	2964 3814	2839 3541	3127 3793
13	नरखेड	ग्रामीण एकूण	3595 3595	3576 3576	3744 3744	3404 3404	3612 3612	--	3474 3474	3475 3475	4082 4082
14	कळमेधर	ग्रामीण एकूण	3010 3010	3012 3012	3037 3037	2051 2051	2926 2926	--	2888 2888	2689 2689	3325 3325
	एकूण जिल्हा	ग्रामीण एकूण	41387 90827	41556 90956	39386 101064	39977 89724	42118 81636	--	40887 77487	38465 70371	43868 97696

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि.प.नागपूर.

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर

तक्ता क्रमांक 7.5

जिल्ह्यातील कुटुंब नियाजन केंद्राची संख्या 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	एकूण/ग्रामीण	31.3.2001 रोजी असलेल्या केंद्राची संख्या	निर्वाचीकरण केलेल्यांची संख्या			लुपपध्दती L.U.C.D. संख्या	जननक्षम जोडप्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर (श)	एकूण ग्रामीण	20 -	94 -	11018 -	11112 -	8212 -	43020 -
2	सावनेर	एकूण ग्रामीण	6 5	1 -	1852 1633	1853 1633	1530 1360	23870 23870
3	पारशिवनी	एकूण ग्रामीण	6 5	9 9	1315 1315	1324 1324	1027 1027	19049 19049
4	रामटेक	एकूण ग्रामीण	5 4	8 2	1328 1091	1336 1093	1080 963	17059 17059
5	मोदा	एकूण ग्रामीण	4 4	7 7	1203 1203	1210 1210	1053 1053	18579 18579
6	कामठी	एकूण ग्रामीण	3 2	2 1	1444 935	1446 936	1233 745	15832 15832
7	कुही	एकूण ग्रामीण	4 4	7 7	1303 1303	1310 1310	1011 1011	20218 20218
8	भिवानूर	एकूण ग्रामीण	3 3	13 13	861 861	874 874	691 691	12222 12222
9	उमरंड	एकूण ग्रामीण	5 4	17 8	1436 1158	1453 1166	1216 883	15514 15514
10	नागपूर (ग्र)	एकूण ग्रामीण	2 2	1 1	836 836	837 837	804 804	17781 17781
11	हिंगणा	एकूण ग्रामीण	4 4	4 4	1388 1388	1392 1392	909 909	22358 22358
12	काटोल	एकूण ग्रामीण	4 3	5 -	1321 1163	1326 1163	1262 826	18005 18005
13	नरखेड	एकूण ग्रामीण	5 4	2 2	1246 1246	1248 1248	1150 1150	16432 16432
14	कळमेधर	एकूण ग्रामीण	4 4	3 3	1207 1207	1210 1210	877 877	15398 15398
	एकूण जिल्हा	एकूण ग्रामीण	75 48	173 57	27758 15339	27931 15396	22055 12299	275337 232317

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, महानगरपालिका, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 8.1
2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	तालुका	साक्षरताची संख्या (हजारात)								
		ग्रामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	नागपूर (स)	-	-	-	876	740	1617	876	740	1617
					93.82	84.56	89.34	93.82	84.56	89.34
2	सावनेर	56	42	97	33	26	59	89	68	157
		86.39	70.63	78.86	92.17	79.16	85.90	88.45	73.71	81.38
3	पागशिवनी	34	25	60	19	15	35	54	40	94
		82.22	63.99	73.37	89.89	76.37	83.42	84.85	68.15	76.78
4	रामटेक	40	28	68	15	12	26	55	40	94
		80.29	58.20	69.44	90.61	74.13	82.53	82.84	62.12	72.67
5	मोदा	50	38	87	-	-	-	50	38	87
		83.08	65.76	74.63				83.08	65.76	74.63
6	कामठी	32	25	57	54	43	98	87	68	155
		86.93	72.27	79.88	93.28	82.03	87.92	90.80	78.18	84.77
7	कुही	45	34	79	-	-	-	45	34	79
		81.40	62.65	72.14				81.40	62.65	72.14
8	मिवापूर	29	21	51	-	-	-	29	21	51
		80.11	59.92	70.19				80.11	59.92	70.19
9	उमरेड	36	26	62	21	16	37	57	42	99
		83.12	64.02	73.91	92.07	76.97	84.71	86.16	68.48	77.60
10	नागपूर (ग्र)	57	41	98	22	17	38	78	58	136
		88.47	73.04	81.24	96.37	85.08	91.09	90.51	76.14	83.78
11	हिंगणा	46	33	78	33	23	57	79	56	135
		86.23	69.43	78.31	93.74	81.92	88.48	89.26	74.15	82.29
12	काटोल	46	34	80	16	13	29	61	47	108
		84.71	67.63	76.46	92.59	81.65	87.27	86.61	71.02	79.07
13	नरखेड	37	28	66	12	10	22	49	38	87
		82.80	68.47	75.92	88.90	75.93	82.55	84.22	70.25	77.48
14	कळमेधर	35	26	62	10	8	18	45	35	80
		86.25	70.04	78.48	93.05	79.12	86.34	87.70	71.99	80.16
	एकूण जिल्हा	543	401	944	1112	925	2036	1655	1326	2981
		84.16	66.73	75.76	93.56	83.58	88.75	90.25	77.65	84.18

टिप -- आकडे पूर्णांकित केल्याने बरेजा जुळणार नाहीत. 2) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात.

३) ही आकडेवारी अस्थायी व पुढील पडताळणीच्या अधीन राहून आहे.

४) साक्षरतेची टक्केवारी काढतांना ० ते ६ वर्षा वयोगटातील लोकसंख्या वजा करून घेणा-या संख्येची टक्केवारी काढण्यात आली आहे.

आधार :- जनगणना २००१

तक्ता क्रमांक 8.2

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 1999 -2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	रकाना 4 पैकी शिक्षिका	प्रशिक्षित	रकाना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक	813	702	702	702	702	34521	49
2	<u>प्राथमिक शाळा</u>							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	--	--	--	--	--	--	--
	ब) कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	1739	6102	3683	6005	3683	218252	36
	क) उच्च प्राथमिक शाळा	731	6919	4410	6774	4260	231756	33
	ड) एकूण (अ+ब+क)	2470	13021	8093	12779	7943	450008	34
3	माध्यमिक शाळा	520	7250	3238	7069	3151	225406	31
4	उच्च माध्यमिक शाळा	175	4911	1749	4903	1745	163128	35
5	सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	99	1777	659	1777	659	81602	46
	जिल्हा एकूण	4077	27661	14441	27230	14200	954665	35

आधार -- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 8.3

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1999-2000

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या					
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक/उच्च माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	34521	15370	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	370395	179726	235	105
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	79613	38616	108228	57333
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	186188	84084
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	62471	29465
6	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		34521	15370	450008	218342	357122	170987

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	सा. शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण		मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची	
		एकूण	मुली	एकूण (3+5+7+9)	मुली (4+6+8+10)	अनुसूचित जाती	
						एकूण	मुली
1	2	9	10	11	12	13	14
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	34521	15370	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	370630	179831	84434	39694
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	187841	95949	56639	27676
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	186188	84084	45459	22137
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	62471	29465	13928	6372
6	उच्च माध्यमिक नंतर	50986	27404	50986	27404	10580	5515
जिल्हा एकूण		50986	27404	892637	432103	211040	101394

तक्ता क्रमांक 8.3 पुढे सुरु...

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची संख्या					
		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	69106	33183	173077	82720	326617	155597
3	इयत्ता 5 ते 7	40380	19001	109787	53535	206806	100212
4	इयत्ता 8 ते 10	29041	13002	87523	42529	162023	77668
5	इयत्ता 11 व 12	5489	2557	27919	13334	47336	22263
6	उच्च माध्यमिक नंतर	2821	1306	17386	9255	30787	16076
जिल्हा एकूण		146837	69049	415692	201373	773569	371816

आधार -- शिक्षण सच. तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

टीप - रकमा क्र. 17 व 18 इतर मागासवर्गीय यामध्ये विमुक्त जाती, भटक्या जमातीच्या संख्येचा समावेश आहे.

तक्ता क्रमांक 8.4

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 1999-2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या					
			अन. जाती		अनु. जाती		इ.मा.व.	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	21	476	123	180	18	2159	405
2	विधी महाविद्यालये	2	338	124	74	28	404	162
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	3	225	93	74	18	256	98
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	2	70	32	19	6	99	52
5	आभि. महाविद्यालये	8	802	153	120	24	1148	101
6	इतर.							
	अ. तंत्रनिकेतन	10	474	60	275	56	1444	165
	ब. आय.टी. आय.2000-01	38	681	127	273	33	917	100
	क. डी.एड.	24	283	175	130	57	853	456
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक 8.4 पुढे सुरु.

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	एकूण मा.व.		विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
		एकूण	मुली	बिगर मागाम		एकूण विद्यार्थी		एकूण शिक्षिका	
				एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	शिक्षिका
1	2	10	11	12	13	14	15	16	
1	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	2815	546	2159	405	4890	1072	171	53
2	विधी महाविद्यालये	816	314	404	162	1497	597	26	7
3	वैद्यकीय महाविद्यालये	555	209	256	98	1701	711	280	124
4	आयुर्वेद महाविद्यालये	188	90	188	90	519	280	97	24
5	आभि. महाविद्यालये	2070	368	6811	840	8881	1208	634	92
6	इतर.								
	अ. तंत्रनिकेतन	2193	281	2075	263	4268	544	284	47
	ब. आय.टी. आय.	1871	260	890	178	2761	438	374	34
	क. डी.एड.	1266	688	583	432	1849	1120	195	111
	ड.जी.सी.डी.	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.

टिप : आभि. महाविद्यालय व तंत्रनिकेतनची माहिती सन १७-१८ ची पुर्ण प्रकाशित करण्यात आलेली आहे.

तक्ता क्रमांक 8.5

आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती

जिल्हा - नागपूर

वर्ष - 1999 -2000

अ. क्र.	लाभार्थींची संख्या								प्रत्यक्ष खर्च (रुपये हजारात)
	माध्यमिक	कनिष्ठ महाविद्यालये 11 वी व 12 वी	उच्च शिक्षण	अभियांत्रिकी महा-विद्यालये	वैद्यकीय महा-विद्यालये	इतर महा-विद्यालये	इतर संस्था	एकूण	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1	-	15000	24280	100	300	400	10000	50080	6500

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक 8.6

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

रुपये हजारात

अ.क्र.	योजना	योजनांतर				योजनातगत			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदाना- व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	जिल्हा परिषद	849466	-	-	849466	8260	5165	-	13425
2	नगरपरिषद	66691	1560	-	68251	-	-	-	-
3	कटक मंडळ	1350	-	-	1350	-	-	-	-
4	महानगरपालिका	65062	-	-	65062	-	-	-	-
5	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		982569	1560	-	984129	8260	5165	-	13425

तक्ता क्रमांक 8.6 पुढे सुरु.....

अ.क्र.	योजना	एकूण खर्च			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
1	2	11	12	13	14
1	जिल्हा परिषद	857726	5165	-	862891
2	नगरपरिषद	66691	1560	-	68251
3	कटक मंडळ	1350	-	-	1350
4	महानगरपालिका	65062	-	-	65062
5	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		990829	6725	-	997554

आधार -- 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
2) उपसंचालक, शिक्षण विभाग, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 8.7

जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळांसाठीचे निधी

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष 2000-2001

अ.क्र.	बाब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4
1	शाळांची संख्या	संख्या	87
2	पटावरील संख्या अ. मूले	संख्या	7580
	ब. मुलां	संख्या	2815
	एकूण(अ+ब)	संख्या	10395
3	एकूण खर्च	रु. हजारात	76507

टिप:- १) तांत्रिक शाळा ८ वी १२ वी मधील विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

२) कनिष्ठ महाविद्यालयातील ११वी १२ वी मधील + २ स्तरावरील कि.मान. कौशल्यावर आधारित अभ्यासक्रम व द्विलक्षी अभ्यास कार्यक्रमांतर्गत व्यवसायिक शिक्षण घेणारे विद्यार्थी समाविष्ट आहे.

आधार:- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर.

(८११)

तक्ता क्रमांक ८:९

शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था

जिल्हा :- नागपूर

वर्ष १९९९-२०००

अ.क्र.	बा ब	परिणाम	माहिती
1	2	3	4
1	<u>शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था संख्या</u>		
	अ. पदवीस्तर	संख्या	24
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	21
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
2	<u>पटावरील संख्या</u>		
	अ. पदवीस्तर	संख्या	1449
	ब. पदवीपूर्वस्तर	संख्या	4890
	क. शाळास्तर	संख्या	उ.ना.
3	<u>एकूण खर्च (रुपय)</u>		
	अ. पदवीस्तर	रुपये	उ.ना.
	ब. पदवीपूर्वस्तर	रुपये	उ.ना.
	क. शाळास्तर	रुपये	उ.ना.

उ.ना. = उपलब्ध नाही

आधार - 1) शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

पत्र क्रमांक 94/2001
 रेल्वे मार्गाची लांबी 31 मार्च 2001 या वर्षाअखेर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी (मीटर)	वर्ग
1	वाडगज	1871	मिटर गेज
	1) एकरी	99.39	
	2) दुहेरी	186.27	
	3) तिहेरी वा अधिक		
2	मिटर गेज		
3	मिटर गेज	135.00	
	एकूण रेल्वे मार्ग	420.66	

आधार:- 1) विभागीय व्यवस्थापक, मध्यरेल्वे, नागपूर
 2) विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण-पूर्व रेल्वे, नागपूर

तक्ता क्रमांक 9.1 (ब)

रेल्वे स्थानकाची तालुकावार यादी (31 मार्च 2001 या दिवशीची)

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	नागपूर (श)	१) इतवारी २) कळमना ३) अजनी	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
		४) नागपूर		
		५) भरतवाडा	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
		६) भाडेवाडी	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
2	सावनेर	1) पिपळा 2) पाटणसावंगी 3) टाकळी 4) मालंगांव 5) सावनेर 6) केवळद 7) खापा	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
3	पारशिवनी	1) कळान 2) डुंबरी खर्द	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
4	रामटेक	1) रामटेक 2) मनसर	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
5	मोदा	1) सालवा 2) चाचेर 3) धारसा 4) रेवराल 5) खात	बॉडगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
6	कामठी	1) कामठी 2) बिचोती 3) कोरडी 4) खापरखेडा	बॉडगोज नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे दक्षिण-पूर्व रेल्वे
7	कही	1) तितूर 2) भाळणी 3) कही 4) मोहदरा	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
8	भिवापूर	1) भिवापूर (कारगांव) 2) ठाणा	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
9	उमरेड	1) उमरेड 2) वाहणी	नॅरोगोज	दक्षिण पूर्व रेल्वे
10	नागपूर (प्रा)	1) खाषरी 2) बोरखेडी 3) बुटीवोरी 4) गोधनी 5) पाटणसावंगी 6) टाकळी 7) मालंगांव 8) सावनेर 9) केवळद 10) खापा	बॉडगोज नॅरोगोज	मध्य रेल्वे दक्षिण पूर्व रेल्वे
11	हिगणा	1) गुमगांव	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
12	काटोल	1) काटोल 2) मटपांजरा 3) कळंबा 4) सोनखांब	बॉडगोज	मध्य रेल्वे दक्षिण पूर्व रेल्वे
13	नरखेड	1) नरखेड 2) तीनखेडा	बॉडगोज	मध्य रेल्वे
14	कळमंभर	1) कळमंभर 2) काहळी	बॉडगोज	मध्य रेल्वे

आधार:- मध्य रेल्वे वेळापत्रक, भारतीय रेल्वे, नागपूर

प्रकार व पृष्ठभाग त्यानुसार रस्त्याची लांबी 31 मार्च 2001 अखेर

जिल्हा:- नागपूर

लांबी कि.मी.मध्ये

अ. क्र.	बाव	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महामार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	ग्रामीण रस्ते	इतर योजनेतर	एकूण रस्त्याची लांबी
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1	सिमेंट कांक्रीट								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	16	--	--	--	--	--	48	64
2	डांबरी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	788	303	26	--	--	1476
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	387	610	796	--	1793
	क. न.पा./म.न.पा.	41	120	13	15	18	--	1444	1651
3	खडीचे								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	46	95	--	--	--	141
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	134	596	1757	--	2487
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	31	--	65	352	448
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	28	8	--	--	--	36
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	30	114	839	--	983
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	21	21
5	इतर								
	अ. सा.बां.वि.	--	--	--	--	--	--	--	--
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	--	--	--	--	--
	क. न.पा./म.न.पा.	--	--	--	--	--	--	59	59
	एकूण लांबी								
	अ. सा.बां.वि.	289	70	862	406	26	--	--	1653
	ब. जिल्हा परिषद	--	--	--	351	1320	3392	--	5263
	क. न.पा./म.न.पा.	57	120	13	46	18	65	1924	2243
	जिल्हा एकूण	346	190	875	1003	1364	3457	1924	9159

आधार :- 1) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर.

2) महानगर पालिका, नागपूर

3) कटक मंडळ, कामठी.

4) जिल्हातील सर्व नगर पालिका.

तक्ता क्रमांक 9.3

बापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या

(31 मार्च 2001 अखेरची)

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वा व	संख्या
1	2	3
1.	मोटार सायकली, स्कुटर/मोपेड इत्यादी	464731
2.	मोटारी/जीप/ स्टेशन वॅगन्स	41946
3.	टॅक्सी कॅब्जस	680
4.	स्वयंचलित रिक्शा	12746
5.	स्टेट कॅरेजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	2332
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	
	कॅम्पाटी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	316
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	
6.	मालमोटारी - खाजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	1356
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	105
	माल मोटारी - सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	6968
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	1918
7.	रुग्णवाहिका	243
8.	शाळेच्या बसेस	43
9.	खाजगी सेवा देणारी वाहने (अनुदान)	446
10.	जांड वाहने	4618
11.	ट्रॅक्टर्स	4513
12.	इतर	553
जिल्हा एकूण		543514

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 9.4

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी

सन 2000-2001 वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गांची संख्या	400
2	मार्गांची एकूण लांबी (कि.मी.)	26941
3	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी.)	67.35
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	581
5	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	533
6	प्रवाश्यांची दैनिक सरासरी (लाखात)	687
7	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये हजारात)	648493
8	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये दर दिवशी	9.44

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, विभाग, नागपूर

तक्ता क्र. १५

महाराष्ट्राच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना 2000 या वर्षाकरिता
(वाहतूक गणना डिसेंबर, 2000)

जिल्हा - नागपूर

भागचे नाव	गणना स्थानाचे ठिकाण		पृष्ठ भागचा प्रकार	रस्त्याची रूंदी (मीटर मध्ये)	जलदगती वाहन				
	लांबी कि.मी.	जवळ पासचे खेडे/शहर			मोटर जीप	बस गाड्या	माल मोटर ट्रक	मोटर- साय- कली व स्कुटर	एकूण दत्ते ९
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना १८.१२.२००० ते २४.१२.२०००)									
नागपूर अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	60/00	खापरौ	डांबरी	7.00	1334	795	6139	5501	8818
-----	20/00	गोंडखेरी	डांबरी	7.00	2789	711	6250	1931	11681
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	540/00	कापसी महागाव	डांबरी	7.00	2710	395	6301	1824	11230
नागपूर जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	710/00	कन्हान चौकी	डांबरी	7.00	3972	525	2938	3563	10998
-----	652/00	मानेगाव टेक	डांबरी	7.00	390	98	1410	175	2073
नागपूर इंद्रावाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	19/00	डोंगरगाव	डांबरी	7.00	3387	1168	3798	2591	10944
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना १८.१२.२००० ते २४.१२.२०००)									
नागपूर सावनेर बेतूल रोड राज्य मार्ग क्र.९	9/800	दिघोरी	डांबरी	7.00	1969	710	2195	1893	6767
-----	19/40	पाचगाव	डांबरी	7.00	1480	692	2004	1188	5364
-----	47/80	उमरेड	डांबरी	7.00	701	438	949	620	2708
-----	69/200	भिवापूर	डांबरी	7.00	667	430	784	957	2838
रोहना वाढोणा कारंजा जलालखेडा मौवाड रोड क्र.२४५	11/80	मौवाड	डांबरी	3.75	525	64	613	569	1771
-----	3/00	जामगाव फाटा	डांबरी	3.75	633	82	622	424	1761
सावनेरगाव-नरखेड मौवाड रोड क्र.२४६	0/40	सावनेरगाव	डांबरी	5.50	231	41	118	70	460
नरखेड - मौवाड रोड क्र.२४६	0/20	नरखेड	डांबरी	5.50	649	71	651	517	1788

तक्ता क्र. ९.५

महाराष्ट्राच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना २००० या वर्षाकरिता
(वाहतूक गणना डिसेंबर, २०००)

जिल्हा :- नागपूर

मार्गाचे नाव	मदगती वाहन				
	जनावरा कडून ओढली जाणारी	साथ- कत्ती	इतर वाहन	एकूण ११ ते १३	दर दिवशी अमरावती वाहन मार
1	11	12	13	14	15
राष्ट्रीय महामार्ग (वाहतूक गणना १८.१२.२००० ते २४.१२.२०००)					
नागपूर अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	349	383	466	1198	71498
-----	276	1249	308	1833	75345
नागपूर रायपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६	40	445	12	497	68832
नागपूर जबलपूर रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७		2591		2591	44929
-----	16	196	34	246	16965
नागपूर हैद्राबाद रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र.७	47	494	319	860	57830
राज्य महामार्ग (वाहतूक गणना १८.१२.२००० ते २४.१२.२०००)					
नागपूर साधनेर बेटून रोड राज्य मार्ग क्र.९	124	1726	120	1970	28190
-----	97	781	32	910	25727
-----	252	858		1110	14247
-----	257	1592	332	2181	12592
गोहना बाहोणा कारगजा जलालखेडा मौवाड रोड क्र.२४५	669	545		1214	7594
-----	264	421		685	7988
सावरगाव-नरखेड मौवाड रोड क्र.२४६	119	419		538	2243
नरखेड - मौवाड रोड क्र.२४६	691	521		1212	7527

नक्शा क्र. १५ पुढे सुद्ध

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
खरांगणा काढाळी सावरगाव चिचोली रोड क्र. २४७	35/80	काढाळी	डांबरी	5.50	499	70	601	433	1603
"	69/60	सावरगाव	डांबरी	5.50	995	54	981	730	2760
"	54/80	काटोल नाका	डांबरी	5.50	1309	191	1313	1137	3950
नागपूर काटोल चरुड रोड क्र. २४८	4/30	गिटीखदान	डांबरी	7.00	8412	574	1420	13096	23502
"	19/80	कळमेधग	डांबरी	7.00	2277	370	1790	3175	7562
"	54/00	काढाळी फाटा	डांबरी	7.00	1232	331	1206	1535	4304
"	59/60	काटोल रेल्वे चोकी	डांबरी	7.00	1366	190	1386	1029	3971
"	81/00	जलालखंडा	डांबरी	7.00	1294	175	1344	957	3770
काटोल सावनेर रामटेक गोंदिया सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. २४९	0/40	सावनेर	डांबरी	5.50	365	116	429	536	1446
"	6/20	तेलकामठी	डांबरी	5.50	1425	65	1235	1267	3992
"	19/00	घुनडमेट	डांबरी	5.50	933	40	933	690	2596
खापा पारशिवनी रोड क्र. २४९	0/0	खापा	डांबरी	5.50	306	67	532	332	1237
"	21/20	पारशिवनी	डांबरी	5.50	271	65	496	306	1138
आमडी पारशिवनी रोड क्र. २४९	00/00	आमडी फाटा	डांबरी	5.50	301	67	528	315	1211
मनसर रामटेक तमसर रोड क्र. २४९	5/80	रामटेक मंगळवाडी	डांबरी	5.50	3458	258	1366	3824	8906
ठिठवाडी सावनेर उबळी उमरी रोड क्र. २५०	9/65	मोहपा	डांबरी	5.50	1413	133	1505	1592	4643
"	45/40	कळबद	डांबरी	5.50	947	121	740	677	2485
"	11/60	ऐरण गावाजवळ	डांबरी	5.50	160	14	108	164	446
"	2/200	चिचोली गावाजवळ	डांबरी	5.50	262	8	266	136	672
"	11/0	फोदा मठा	डांबरी	3.75	1291	26	1568	1213	4098

सक्ता क्र. १.५ पुढे सुरु

1	11	12	13	14	15
खरागणा काढाळी	316	312	--	628	7075
सावरगाव चिचोली रोड क २४९					
"	244	741	--	985	12066
"	448	1278	--	1726	17069
नागपूर काटोल बरुड रोड क २४८	16	13245	913	14174	39394
"	177	1947	149	2273	23873
"	201	859	--	1060	18312
"	418	1001	--	1419	18060
"	438	974	--	1412	17369
काटोल साबनेर रामटेक- गोंदिया सालेकसा जिल्हा सिमेपर्यंत रोड क्र. २४९	77	360		437	5716
"	662	1360	305	2022	14653
"	210	692	--	902	11149
खापा पारशिबनी रोड क. २४९	65	390	--	455	6213
"	42	387	--	429	5766
आमडी पारशिबनी रोड क. २४९	46	405	--	451	6134
मनसर रामटेक तुमसर रोड क. २४९	313	2412	540	3265	22537
छिंदवाडा साबनेर उबळी उमरी रोड क्र. २५०	664	1874		2538	16596
"	126	474	--	600	10594
"	101	258	--	359	1433
"	246	140	--	386	3036
"	221	592	--	813	17849

तक्ता क्र. १.५ पढे सुरु

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
रामटेक खात भंडारा रोड क्र. २५२	1/0	घोटी टांक	डांबरी	3.75	964	28	2551	921	4464
चिचोली पवनी सावनेर रोड क्र. २५१	1/1	पवनी हिवरा	डांबरी	3.75	256	7	450	229	942
रामटेक मोदा रोड क्र. २५३	21/60	कन्हान	डांबरी	5.50	1026	38	1167	916	3147
-----	30/00	तारसा फाटा मोदा जंक्शन	डांबरी	5.50	1025	49	1338	1149	3561
हिंगणा कही चेलतूर आंभौरा रोड क्र. २५४	19/20	कु ही	डांबरी	5.50	394	57	661	394	1506
-----	0/00	पात्रगाव कही फाटा	डांबरी	3.75	481	61	1052	571	2165
-----	46/50	चेलतूर		3.75	379	20	357	351	1107
-----	33/50	माढळ	डांबरी	3.75	1001	58	710	657	2426
नागपूर हिंगणा हिंगणी वेतूर रोड क्र. २५५	15/60	हिंगणा	डांबरी	3.75	1025	130	1066	1843	4064
नागपूर अंबाझरी हिंगणा रोड	7/40	जयताळा	डांबरी	7.00	4326	473	800	8882	14481
पुलागाव चर्धा जाम समद्रपूर गिम्ड उमरेड रोड क्र. २५८	0/00	उमरेड	डांबरी	5.50	768	130	796	327	2521
कामठी कही उमरेड चिमुर चंद्रपूर रोड क्र. २६१	0/40	कुही नाका	डांबरी	5.50	562	13	494	476	1545
-----	14/90	बडोदा	डांबरी	5.50	589	6	814	493	1902
कामठी अगनी गुमथळा रोड क्र. २६१	0/20	रेल्वे क्रासिंग	डांबरी	5.50	555	5	1263	648	2772
उमरेड बुटीबोरी रोड क्र. २६२	23/40	मकर धोकडा	डांबरी	3.75	1144	20	1028	605	2997
भियापूर नांदा बेसूर नांद रोड क्र. २६३	0/20	भियापूर	डांबरी	3.75	269	6	202	251	728
नांद बेसूर रोड क्र. २६३	0/20	पांजरापार	डांबरी	3.75	267	21	204	290	782

सप्तम क्र. १.५ पढे सुरु

1	11	12	13	14	15
रामटेक खात भंडारा रोड क्र. २५२	1235	925	--	2160	24514
चिचोली यवनी सावनेर रोड क्र. २५१	381	469	--	850	4781
रामटेक मोदा रोड क्र. २५३	430	665	--	1095	14966
-----	287	718	--	1005	15798
हिंगणा कही बेलतूर आमोरा रोड क्र. २५४	215	890	7	1112	7364
-----	14	318	12	344	10930
-----	251	318	--	559	4994
-----	631	767	77	1475	9438
नागपूर हिंगणा हिंगणी बेलर रोड क्र. २५५	376	3090	--	3466	13357
नागपूर अंबाझरी हिंगणा रोड	39	7123	68	7230	19865
पुलगाव बर्धा जाम समभ्रपूर गिरड उमरेड रोड क्र. २५८	256	1364	293	1913	10361
कामठी कही उमरेड चिमूर चंद्रपूर रोड क्र. २६१	99	667	--	766	6196
-----	91	286	--	377	8469
कामठी अजनी गुमथळा रोड क्र. २६१	170	461	--	631	14405
उमरेड बुटीबोरी रोड क्र. २६२	1399	753	--	2152	12736
भिवापूर नांदा बंसूर नांद रोड क्र. २६३	424	1408	--	1832	2571
नांद बंसूर रोड क्र. २६३	300	1399	--	1699	2623

तक्ता क्र. १.५ पढें सुक

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (वाहतूक गणना 18.12.2000 ते 24.12.2000)									
जामगाव थडीपवनी क्रांमोरा रोड क्र. १	0/0	--	डांबरी	3.75	687	27	570	360	1644
काटोल मूर्ती थातेगांव रोड क्र. ४	0/0	--	डांबरी	3.75	687	27	650	360	1724
नरखेड मौहाडी जिल्हा सिमपयत रोड क्र.५	0/200	--	डांबरी	3.75	146	--	125	110	381
नरखेड घुनडमेट रोड क्र. ६	20/0	घुनडमेट	डांबरी	3.75	194	28	210	210	642
सावरगांव गिगळा रोड क्र. ७	0/0	--	डांबरी	3.75	499	30	385	271	1185
पेटापांजरा कचासी सावंगा रोड क्र. ८	0/0	भेडेपटार	डांबरी	3.75	288	30	432	249	999
पेटापांजरा झिलपा लौहगेड रोड क्र. ८	0/0	पेटापांजरा	डांबरी	3.75	289	13	295	172	769
कोढाळी मसौद धोतीवाडा रोड क्र. ९	0/0	कोढाळी	डांबरी	3.75	270	15	272	160	717
मोहपा उचळी कळमेश्वर रोड क्र. ११	9/8	--	डांबरी	3.75	319	18	206	204	747
मोहपा नांदगोमुख रोड क्र. ११	0/0	मोहपा	डांबरी	3.75	1857	56	1165	1466	4544
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र. १२	0/200	कळमेश्वर नाका	डांबरी	3.75	680	47	720	921	2368
सावनेर धापेवाडा कळमेश्वर रोड क्र. १२	17/500	नाम्हणी फाटा	डांबरी	3.75	579	41	581	841	2042
मोहपा धापेवाडा रोड क्र. १३	8/60	--	डांबरी	3.75	234	8	153	164	559
धापेवाडा पाटणसावंगा रोड क्र. १३	0/0	--	खडीचे	3.75	187	10	160	87	444
खापा पाटणसावंगा रोड क्र. १५	1/0	--	डांबरी	3.75	255	42	234	183	714
कामठी दहेगांव रोड क्र. १५	1/0	सरदार मेस	डांबरी	3.75	533	18	958	1231	2740
कामठी दहेगांव रोड क्र. १५	1/0	सरदार मार्ग	डांबरी	3.75	777	52	842	703	2374
केळवद जातमाखोर खुर्सापार रोड क्र. १६	0/200	केळवद	खडीचे	3.75	84	4	85	77	250
खापा बडेगांव नागलवाडी रोड क्र. १७	0/60	--	डांबरी	3.75	191	32	214	163	600

तक्ता क्र. ९.५ यठ सुरू

1	11	12	13	14	15
प्रमुख जिल्हा महामार्ग (बाहलूक गणना १८.१२.२००० ते २४.१२.२०००)					
जामगांव थर्डपवनी आर्भोग	671	331	--	1002	6983
रोड क्र. १					
फाटोल मूर्ती धानेगांव रोड	551	331	--	882	7108
क्र. ४					
नरखेड मोंहाडी जिल्हा	142	209	--	351	1461
सिमपर्वत रोड क्र.५					
नरखेड घुनडमट रोड क्र.६	174	204	--	378	2572
सावरगांव गिगळा रोड क्र.७	1063	811	--	1874	5065
पेटाफंजरा फंजरा सावगा	695	700	--	1395	4770
रोड क्र.८					
पेटाफंजरा झिलपा लौहगाड	545	377	--	922	3379
रोड क्र.८					
काढाळी मसौद धोलीवाडा	899	605	--	1504	3569
रोड क्र.९					
मोंहा उबळी कळमेघर	83	223	--	306	2630
रोड क्र.११					
मोंहा नादगोमुख रोड	520	1769	--	2289	14068
क्र.११					
सावनेर धापेवाडा कळमेघर	30	1014	14	1058	8661
रोड क्र.१२					
सावनेर धापेवाडा कळमेघर	28	933	16	977	7119
रोड क्र.१२					
मोंहा धापेवाडा रोड क्र.१३	36	229	--	265	1832
धापेवाडा पाटणसावणी रोड	187	279	--	466	1872
क्र.१३					
खापा पाटणसावणी रोड	126	373	--	499	2886
क्र.१५					
कामठी दहेगांव रोड क्र.१५	54	723	--	777	9509
कामठी दहेगांव रोड क्र.१५	82	1118	--	1200	9561
केळवद जातमखोर खुर्सापार	116	187	--	303	1084
रोड क्र.१६					
खापा बडेगांव नागलवाडी	186	273	--	459	2557
रोड क्र.१७					

तक्ता क्र. १.५ पदे मुरू

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.१८	0/10	--	डांबरी व खडीचे	3.75	114	4	69	99	286
पारशिवनी चारगांव कोर्लीमारा रोड क्र.१८	0/0	--	डांबरी	3.70	122	28	118	119	387
फाहाळी सावळी पलसाद रोड क्र.१९	1/0	सावळी	डांबरी	3.75	487	--	756	472	1715
महालगांव कामठी रोड क्र.१९	0/0	--	डांबरी	3.75	231	5	260	675	1171
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२२	0/0	--	डांबरी	3.75	293	16	369	414	1092
मुसेवाडी हिवरा फरवई रोड क्र.२२	10/00	मुसेवाडी	डांबरी	3.75	148	15	76	153	392
मुसेवाडी हिवरा फरवई रोड क्र.२३	14/80	हिवरा बाजार	डांबरी	3.75	170	12	75	253	510
अरोली तारसा रोड क्र.२३	5/0	निमखड	डांबरी	3.75	306	12	410	789	1517
कन्हान तारसा रोड क्र.२३	1/0	रेल्वेलाईन जवळ	डांबरी	3.75	805	25	1330	1238	3398
बेलतूर चिखना रोड क्र.२५	0/050	बेलतूर	डांबरी	3.75	46	6	155	46	253
उमरेड तागणा रोड क्र.२५	0/200	उमरेड फाटा	डांबरी	3.75	60	11	80	77	228
माढळ वडेगांव जादप रोड क्र.२५	0/200	जादप रोड	डांबरी	3.75	684	21	427	623	1755
कुही पाडेगांव राजोला रोड क्र.२६	0/0	कुही	डांबरी	3.75	359	6	393	190	948
कुही पाडेगांव राजोला रोड क्र.२६	9/800	सासवा	डांबरी	3.75	162	7	120	99	388
उदासा बाम्नी रोड क्र.२७	0/200	उदासा	डांबरी	3.75	51	9	131	74	265
उदासा बाम्नी रोड क्र.२७	10/00	बाम्नी	डांबरी	3.75	60	8	111	88	273
मिवापूर मुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	0/200	मिवापूर	डांबरी	3.75	74	12	77	228	391
मिवापूर मुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	16/00	गोटणगाव	डांबरी	3.75	279	28	244	229	780
मोनेगाव बेला सिसी रोड क्र.२९	26/100	सिसीनाका	डांबरी	3.75	505	17	440	295	1257

तक्ता क्र. १.५ पढे सुरु

1	11	12	13	14	15
पारशिवनी खापरखेडा रोड क्र.१८	222	186	--	408	1008
पारशिवनी चारगांव कालीमारा रोड क्र.१८	171	140	--	311	1640
फाढाळी सावळी पलसाद रोड क्र.१९	235	198	--	433	7593
महालगांव कामठी रोड क्र.१९	657	471	--	1128	3187
रामटेक मुसेवाडी रोड क्र.२२	43	1069	--	1112	4115
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२२	38	265	--	303	1115
मुसेवाडी हिवरा करवई रोड क्र.२३	73	639	--	712	1429
अगोली तारसा रोड क्र.२३	263	1861	--	2124	4489
कन्हान तारसा रोड क्र.२३	89	813	--	902	1490
बेलतूर चिखना रोड क्र.२५	566	317	372	1255	1951
उमरेड तारणा रोड क्र.२५	654	615	561	1830	1762
नाढळ.चडगांव जादम रोड क्र.२५	144	782	20	946	5641
कुही पांडेगांव राजोला रोड क्र.२६	412	530	--	942	4344
कुही पांडेगांव रामोला रोड क्र.२६	259	427	--	686	1637
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	681	353	639	1673	2010
उदासा बाम्हनी रोड क्र.२७	677	357	669	1703	1961
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	126	1421	--	1547	1066
भिवापूर पुल्लर पचखेडी रोड क्र.२८	208	263	--	471	3226
प्रोनेगांव बेला सिर्मी रोड क्र.२९	502	568	--	1070	5352

नयना क. १५-पढे सुक

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
सोनेगाव बेला सिर्सी रोड क. २९	5/600	बेला	डांबरी	3.75	81	18	188	83	370
बेला धाना रोड क. ३०	5/29	धाना	डांबरी	3.75	49	6	114	69	238
हिंगमा कान्होलीनारा रोड क्र. ३२	३/20	आमगाव (ऐबरी)	डांबरी	3.75	360	20	259	607	1246
बाजारगाव-अडेगाव रोड क्र. ३३	0/100	शिवा बाजारगाव	डांबरी	3.75	207	21	110	275	613
कान्होलीनारा टाकळघाट रोड क्र. ३३	20/30	टाकळघाट	डांबरी	3.75	316	45	125	433	919
नारसिंगी भिश्नुर तिनखेडा नरखेड रोड क. ४५	0/0	बेला बस स्टॉप	डांबरी	3.75	499	30	434	271	1234

तफला क. १.५ पढे सुरु

1	11	12	13	14	15
सानेपाव बेला सिसी रोड क. २९	654	342	679	1675	2599
बेला थाना रोड क. ३०	533	299	528	1360	1683
हिंगणा कान्होलीबारा रोड क. ३२	88	1424		1512	3489
बाजारगाव-अडेगाव रोड क. ३३	109	376	--	485	1685
कान्होलीबाग टाकळघाट रोड क. ३३	105	567	--	672	2305
नारसिंगी भिरनुर तिनखेडा नरखेड रोड क. ४५	1063	811	--	1874	5814

आधार १) अधीक.क.अभियंता,विशय मडळ,नागपूर.

२) सहाय्यक अधीक.क.अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम मडळ,नागपूर.

तक्ता क्रमांक (१०१)

पोष्ट, तारघरे व दूरध्वनी सेवा व दूरदर्शन संच यांची आकडेवारी
(31 मार्च 2001 अखेर)

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	पोष्टांची संख्या	354
2	तारघरांची संख्या	96
3	पत्रपेट्यांची संख्या	1662
4	पोष्टमनांची संचसंख्या	
	अ. नियमित आस्थापनेवरील	458
	ब. नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त (१०१)	346
5	दूरध्वनी संख्या	182254
6	पोष्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	1177
7	शासनाने वाटप केलेल्या दूरदर्शन संचांची संख्या	690

- आधार:-
- 1) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर शहर विभाग, नागपूर
 - 2) प्रवर अधीक्षक, डाकघर, नागपूर ग्रामीण मंडळ, नागपूर
 - 3) मुख्य अधीक्षक, केंद्रीय तार घर, नागपूर
 - 4) महाप्रबंधक, नागपूर दूर संचार विभाग, नागपूर
 - 5) विभागीय अभियंता, ग्रामिण ध्वनीक्षेपण, नागपूर

तक्ता क्रमांक 10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2000-2001 करिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
अ)	संख्या	778	1	12
	प्राप्ती			
	1. सुरवातीची शिल्लक	73514	59789	173575
	2. अनुदाने व वर्गणी	42922	1391065	458206
	3. चालू वर्षातील उत्पन्न	89743	1691372	2608985
	एकूण प्राप्ती	206179	3142226	3240766
ब)	खर्च			
	1. चालू वर्षातील खर्च	122195	3053980	3002042
	2. अखेरची शिल्लक	83984	88246	238724
	एकूण खर्च	206179	3142226	3240766

आधार :- 1) ग्रामपंचायत विभाग, जिल्हा परिषद, नाशिक.

टीप :- रकाना क्र.5 मध्ये महानगरपालिका व कटक मंडळ

प्रत्येकी 1 व 10 नगरपरिषदा यांचा समावेश आहे.

तक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)

(रुपये हजरात)

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट प्राप्तपंचायतीची संख्या	उत्पन्न						
			सुरवातीची शिल्लक	सहाय्यक अनुदान		अंशदान	देणगी	कर	शुल्क
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	सावनेर	76	6127	1254	7032	603	135	4797	4433
2	पारशिवनी	53	10149	836	317	-	12	2902	3000
3	रामटेक	45	2783	872	221	55	452	2210	2270
4	मोदा	63	2037	1260	467	40	203	2624	2949
5	कामठी	48	2389	1820	363	310	368	3074	1744
6	कृही	60	6121	1838	377	116	123	1340	2754
7	भिवापूर	56	5305	746	1079	532	315	1537	2276
8	उमरेड	48	2771	1685	125	-	195	1244	2561
9	नागपूर (ग्रा)	72	9788	2461	1322	-	402	8686	3545
10	हिंगणा	54	10625	2210	4612	90	312	5801	2334
11	काटोल	83	4831	1174	121	717	25	1106	3699
12	नरखंड	69	5943	2671	2022	672	105	757	4193
13	कळमेश्वर	51	4645	1629	1020	163	595	724	2496
जिल्हा - एकूण		778	73514	20456	19078	3298	3242	36802	38254

तक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	पंचायत समिती	उत्पन्न			खर्च			
		इतर	एकूण 5 ते 11	एकूण 4 + 12	आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक नैतिक वृद्धी	प्रशासन
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	सावनेर	1024	19278	25405	3927	2630	744	3157
2	पारशिवनी	671	7738	17887	3202	1212	295	7895
3	रामटेक	2253	8333	11116	2711	832	1329	1437
4	मोदा	1203	8746	10783	2861	2671	917	1197
5	कामठी	870	8549	10938	2866	1325	319	4515
6	कुही	343	6891	13012	2321	1528	304	1511
7	भिवापूर	1	6486	11791	3512	943	289	1171
8	उमरेड	1662	7472	10243	3810	3004	232	932
9	नागपूर (ग्रा)	414	16830	26618	8449	3336	3491	5295
10	हिंगणा	249	15608	26233	4682	4128	2434	2782
11	काटोल	1089	7931	12762	2747	1579	381	2065
12	नरखेड	377	10797	16740	3214	1311	313	1812
13	कळमेश्वर	1379	8006	12651	2070	1919	322	852
जिल्हा - एकूण		11535	132665	206179	46372	26418	11370	34621

तक्ता क्रमांक 10.2

जिल्हा - नागपूर

ग्रामपंचायतींचे उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)

(रुपये हजारत)

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च						
		सामाजिक कल्याण	पशुधन संवर्धन	जमीन महसूल देखभालीची वसुली	इतर	एकूण 14 ते 21 बेरीज	अखेरची शिल्लक (13-22)	एकूण (22+23)
1	2	18	19	20	21	22	23	24
1	सावनेर	247	121	-	1	10827	14578	25405
2	पारशिवनी	-	402	-	577	13583	4304	17887
3	रामटेक	24	31	-	11	6375	4741	11116
4	मौदा	99	49	-	3	7797	2986	10783
5	कामठी	61	77	-	21	9184	1754	10938
6	कूही	79	39	-	32	5814	7198	13012
7	भिव्रापूर	43	10	-	-	5968	5823	11791
8	उमरेड	-	4	-	-	7982	2261	10243
9	नागपूर (ग्रा)	-	-	-	-	20571	6047	26618
10	हिंगणा	470	82	-	93	14671	11562	26233
11	काटोल	-	-	-	-	6772	5990	12762
12	नरखेड	149	34	-	58	6891	9849	16740
13	कळमेश्वर	527	54	-	16	5760	6891	12651
जिल्हा - एकूण		1699	903	-	812	122195	83984	206179

आधार: उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, (ग्रामपंचायत) जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबदार उत्पन्न व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1999-2000	सुधारित 2000-2001	अंदाजित 2001-2002
1	2	3	4	5
एक	जमा			
	1) स्वनिमित्त उत्पन्न			
	अ. स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	30424	13125	11825
	ब. शिक्षण	867	502	475
	क. कृषी	75	112	112
	ड. इमारत व दळणवळण	6741	9128	1793
	इ. इतर	5166	1761	11719
	एकूण (1)	43273	24628	25924
	2) शासकीय अनुदाने			
	अ. सहेतुक अनुदान	1192487	997174	899220
	ब. आस्थापना अनुदान	277849	258451	286765
	क. योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	217282	51585	45016
	ड. इतर	184723	83855	123746
	एकूण (2)	1872341	1391065	1354747
	3) कर्जे			
	अ. कर्जे व अग्रीम	10158	-	-
	ब. ठेवी व अग्रीम	418047	165048	151411
	क. वित्त प्रेषण	1175581	1507254	1343499
	ड. इतर	-412577	(-)5558	20300
	एकूण (3)	1191209	1666744	1515210
	4) आरंभीची शिल्लक	20554	59789	88246
	एकूण (1 ते 4)	3127377	3142226	2984127

तक्ता क्रमांक 10.3

जिल्हा परिषदाचे बाबवार उष्यत्र व खर्च (2000-2001 या वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रूपये हजारत)

अ.क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1999-2000	सुधारित 2000-2001	अंदाजित 2001-2002
1	2	3	4	5
दोन	खर्च			
	अ) सामान्य प्रशासन	185587	198308	209367
	ब) शिक्षण	696903	652065	629175
	क) वैद्यकीय	193025	100771	107538
	ड) पशुसंवर्धन	15492	15258	20727
	इ) इमारती व दळणवळण	144790	105692	125426
	फ) समाज कल्याण	59310	32941	73491
	ग) सिंचन	54582	32418	11055
	ह) कृषी	1100	1400	1500
	न) इतर	261316	271282	222692
	एकूण (अ ते न)	1612105	1410135	1400971
	कर्ज			
	अ) कर्ज व अग्रीम	8681	-	-
	ब) ठेवी व अग्रीम	327474	89571	70304
	क) वित्त प्रेषण	1119328	1554274	1343499
	ड) इतर	-	-	-
	एकूण (अ ते ड)	1455483	1666744	1413803
	अखेरची शिल्लक	59789	88246	169353
	एकूण	3127377	3142226	2984127
	(खर्च + अखेरची शिल्लक)			

आधार :- मुख्य लेखा तथा वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

गुणा क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च

२०००-२००१ वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

(रु.हजारात)

अ.क्र.	महानगर पालिका/ कटक मंडळे/ नगर पालिका	उत्पन्न								
		सुरवातीची शिल्लक	अनुदान व वर्गीया		नगरपालिकेचे दर व कर				नगरपालिके च्या	इतर
1	2	3	शासकीय	इतर	जकात	घर व जमिनी यावरले कर	इतर कर	एकूण 6+7+8	मालमत्ते पासून मिळालेला एकूण महसूल	11
1)	नागपूर महानगर पालिका	120160	250161	--	1018564	204466	528780	1751810	51227	642640
2)	कटकमंडळ बगमठी	18488	2183	9541	6287	409	24	6720	136	2549
नगरपालिका.										
1)	सावनेर	10707	11524	3432	8149	2349	1115	11613	1430	7408
2)	खापा	1500	9435	--	1899	787	1060	3746	314	5522
3)	रामटेक	1586	11698	5991	4411	1259	118	5788	1496	1651
4)	कामठी	821	36670	--	12760	3871	1492	18123	2154	1874
5)	उमरेड	7745	19508	7837	11228	2861	3025	17114	4156	6114
6)	काटोल	1591	32407	--	15353	4298	2237	21888	4013	4386
7)	नरखेड	4150	15565	2251	3469	2201	218	5888	706	9622
8)	मौवाड	235	9190	--	536	569	96	1201	550	676
9)	कळमेश्वर	4076	18931	--	4680	2003	1344	90277	1125	2570
10)	मौहपा	2516	11882	--	1044	427	354	1825	554	2369
एकूण		173575	429154	29052	1088380	225500	539863	1853743	67861	687381

तक्ता क्रमांक 10.4

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च

२०००-२००१ वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

(रु.हजारात)

अ.क्र.	महानगर पालिका/ नगर पालिका	एकूण उत्पन्न 4+5+9+10 +11	खर्च								एकूण 13 ते 19	अखेरची शिल्लक
			सामान्य प्रशासन	कर वसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकामे	शिक्षण	इतर			
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1)	नागपूर महानगर पालिका	2695838	431119	53134	187325	857271	370043	281744	467536	2648172	167826	
2)	कटकमंडळ नागपती	21129	1181	311	307	7907	720	1773	5718	17917	21700	
नगरपालिका												
1)	खवनेर	35407	2485	1950	1297	5004	8727	6762	5839	32064	14050	
2)	खापा	19017	1405	870	227	2312	5243	2583	6617	19257	1260	
3)	रामटेक	26624	1210	1414	869	4218	7147	8002	2997	25857	2353	
4)	कामती	58821	6093	2304	1452	19237	4222	20213	5430	58951	691	
5)	उमरेड	54729	1326	3047	1234	9021	9117	11417	15531	50693	11781	
6)	काटोल	62694	4284	3440	2027	12347	9371	20432	9073	60974	3311	
7)	गरखेड	34032	1956	556	896	2420	26458	10582	6619	37649	533	
8)	मीवाड	10670	1076	539	368	637	379	3582	4495	11076	776	
9)	कळमेधर	30653	1187	2232	546	5475	6316	6638	2439	24833	9896	
10)	मीहपा	16630	1389	661	153	1678	3838	4373	2607	14599	4547	
एकूण		3067191	454711	70458	196701	927427	439743	378101	534901	3002042	238724	

आधार :- नागपूर जिल्ह्यातील सर्व नगरपरिषदा, महानगर पालिका आणि कटक मंडळ.

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2000-2001

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्रवाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(एक)	कृषि संलग्न सेवा				
	1) पीक संवर्धन	155.38	-- /	--	155.38
	2) फलोत्पादन	15.90	--	--	15.90
	3) मृद व संधारण	366.11	--	--	366.11
	4) पशुसंवर्धन	18.98	--	--	18.98
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	6.57	--	--	6.57
	6) मत्स्य व्यवसाय	25.06	--	--	25.06
	7) वन	21.22	--	--	21.22
	8) पणन, कोठारे व वखारी	--	--	--	--
	9) सहकार	29.81	--	--	29.81
	एकूण (एक)	639.03	--	--	639.03
(दोन)	ग्रामीण विकास				
	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	81.01	--	--	81.01
	2) अवर्षण प्रवण कार्यक्रम	--	--	--	--
	3) जवाहर रोजगार योजना	485.82	--	--	485.82
	4) रोजगार हमी योजना	114.88	--	--	114.88
	5) जमीन सुधारणा	--	--	--	--
	6) सामूहिक विकास	0.05	--	--	0.05
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	25.20	--	--	25.20
	एकूण (दोन)	706.96	--	--	706.96
(तीन)	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) लघु पाटबंधारे	382.63	--	--	382.63
	2) जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्य	--	--	--	--
	3) आयाकट विकास	3.50	--	--	3.50
	4) पूर नियंत्रण कामे	--	--	--	--
	एकूण (तीन)	386.13	--	--	386.13
(चार)	विद्युत विकास	443.02	--	--	443.02
(पाच)	उद्योग व खाणकाम				
	1) मोठे व मध्यम उद्योग	--	--	--	--
	2) ग्रामीण व लघु उद्योग	53.64	--	--	53.64
	एकूण (पाच)	53.64	--	--	53.64

तक्ता क्रमांक : 11.1

विविध विकास शीर्षांखाली झालेल्या योजनांतर्गत खर्च वर्ष 2000-2001

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनावरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (विंगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरी व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(सहा)	वाहतूक व दळ गटवर्ग				
	1) मोठे व लहान बंदर	--	--	--	--
	2) अंतर्देशीय जलवाहतूक	--	--	--	--
	3) रस्ते विकास	654.27	--	38.13	692.40
	एकूण (सहा)	654.27	--	38.13	692.40
(सात)	सामान्य आर्थिक सेवा				
	1) पर्यटन	--	--	--	--
	2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	299.54	--	--	299.54
	एकूण (सात)	299.54	--	--	299.54
(आठ)	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण	558.47	--	--	558.47
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	47.89	--	--	47.89
	3) कला व संस्कृती	2.52	--	--	2.52
	4) तांत्रिक शिक्षण	2.15	--	--	2.15
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	35.98	--	--	35.98
	6) आरोग्य सेवा	177.88	--	--	177.88
	7) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	321.17	--	--	321.17
	8) गृहनिर्माण	13.03	--	--	13.03
	9) नगर विकास	238.40	--	--	238.40
	10) साहित्य व प्रसिध्दी	--	--	--	--
	11) नागरिक शिपाई कल्याण	714.30	--	--	714.30
	12) कामगार व कामगार कल्याण	81.21	--	--	81.21
	13) समाज कल्याण	31.37	--	--	31.37
	14) पोषण	422.20	--	--	422.20
	15) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--
	एकूण (आठ)	2646.57	--	--	2646.57
	एकूण (एक ते आठ)	5829.16	--	38.13	5867.29
	(नऊ) न्युक्लीअस बजेट	30.00	--	--	30.00

आधार - 1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी ए.आ.वि.प्र.नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व मूलरूप सेवा				
	1. पिक संवर्धन				
	1) सधन कापूस विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	क्विंटल		394	
	2) तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिक्ट	संख्या	51660	14	
	3) कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम				
	अ) मिनिक्ट	संख्या	3240	474	
	4) आदिवासी शेतक-यांना दारिद्र्य रेषेच्यावर आणण्यासाठी अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या		69	
	5) विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रम (भात)				
	अ) प्रमाणित बियाणे	क्विंटल	1798		809
	6) एकात्मिक तृणधान्य विकास कार्यक्रम				
	अ) प्रमाणित बियाणे	क्विंटल	122	220	
	7) सुधार व टिबक सिंचन				
	अ) संच	संख्या	42		4
	2. फलोत्पादन				
	1) फलोत्पादन रोपसंरक्षण				
	अ) क्षेत्र	हेक्टर	1705		24
	2) बागायती रोपमळ्याचे बळकटीकरण योजना				
	अ) कलमे / रोपे	हेक्टर	2	0.53	
	3. मूव संधारण				
	1) एकात्मिक पाणलोट क्षेत्रविकास कार्यक्रम				
	अ) शेत मळे	संख्या	23	3	4
	ब) नाला बांध	संख्या	8	1	21.5
	क) भात खाचरे	हेक्टर	33		123.50

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधे

जिल्हा - नागपूर

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साधे		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
4. पशु संवर्धन					
	1) पशुवैद्यकीय दवाखाना व प्रथमोचार केंद्र बांधणे अ) बांधकाम	संख्या	5	-	-
	2) पशु प्रथमोचार केंद्र/आधारभूत ग्राम केंद्र/कृत्रीम रतन केंद्राची पुनरचना व आधुनिकीकरण अ) दर्जावाढ	संख्या	-	-	-
	3) तोडाचे व प्रांयाचे रोगारवर लावू व खुरांच्या रोगारवर नियंत्रण सहाय्य अ) लसमात्रा	संख्या	20550	20550	29540
5. दुग्ध व्यवसाय विकास					
	1) निविष्ठा कार्यक्रम आदि/अनु.जाती जमाती तसेच दुर्बल घटकातील कुटुंबांना प्रशिक्षण	संख्या	-	45	75
6. मत्स्यव्यवसाय					
	1) मत्स्य बीज उत्पादन केंद्राची स्थापना अ) मत्स्यबीज	संख्या लाखात	-	72	-
	2) अवरुध्द पाण्याखालील मत्स्यसंवर्धन अ) संघेयन (लाखात) ब) मत्स्याउत्पादन	संख्या मे.टन	72 5500	- 600	- 150
	3) मत्स्य व्यवसायापयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य अ) नायलॉन सूत ब) नीका	किलो संख्या	- 69	- 2	48 -
	4) मत्स्यव्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे/मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा अ) मत्स्याउत्पादन ब) प्रशिक्षणार्थी	टन संख्या	100 47	20 21	- 145

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ये

जिल्हा - नागपूर

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकस शिष / उपशिष/ बाव	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
7. वने					
1) औद्योगिक व व्यापारी उद्योगासाठी लागणा-या वन झाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना					
अ) सागरोपवन	हेक्टर	90	106		
2) निकुष्ट वनाचे पुनर्वनीकरण					
अ) रोपवन	हेक्टर	55	28		
3) किरकोळ जंगल उत्पादनाचा विकास					
अ) मिश्ररोपवन	हेक्टर	21	26		
8. सहकार					
1. लहान शेतक-यांना व्याज व अनुदान लाभार्थी	संख्या	8765	112	281	
2 पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना					
अ) सभासद	संख्या		11		
2. सहकारी संस्थांचा पुनर्रचनेसाठी भाग भांडवल					
अ) सभासद	संख्या				
ग्रामीण विकासाकरिता विशेष कार्यक्रम					
1) एकात्मिक ग्रामीण विकास व संलग्न कार्यक्रम					
अ) लाभार्थी	संख्या	1370	364	614	
2) अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम					
1) गट वनीकरण	हेक्टर				
2) रस्ता दुतर्फीकरण वनीकरण	कि.मी.				
3) नालाबंदी	संख्या				
4) गाव तळी	संख्या				
5) तलाव दुतर्फी वनीकरण	कि.मी.				
3) जवाहर रोजगार योजना					
ब) मनुष्य दिन	लाखात	3.93	2.68	4.4	
4) रोजगार हमी योजना					
ब) मनुष्य दिन	लाखात				
5) जमीन सुधारणा					
अ) अतिरिक्त जमीन दिलेल्या अभिहस्तांकिताना अर्थसहाय्य	लाभार्थी				

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक बांध्ये

जिल्हा - नागपूर

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपाशर्ष/ बांध	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	6) ग्रामीण सफाई कार्यक्रम अ) शांचालय	संख्या	410	1245	860
तीन	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण				
	1) लघुपाटबंधारे 1. लघुपाटबंधारे (स्थानिक क्षेत्र) अ) सिंचन तलाक	संख्या			
	2. लघुपाटबंधारे (राज्य क्षेत्र) अ) नहर	संख्या	3		
	3. अयशस्वी विहारीना अनुदान अ) लाभार्थी	संख्या			
	2. कोल्हापूर पध्दतीने बंधारे (स्थानिक क्षेत्र) 2. आयाकट विकास अ) भूविकास कामे	संख्या			
चार	विद्युत विकास 1. विद्युत विकास (ग्रामीण) अ) घरगुती दिवे ब) कृषिपंप क) रस्ते दिवे ड) लहान विद्युत वाहिनी	संख्या	2240	105	-
	2. विद्युत विकास (शहरी) अ) घरगुती दिवे/ पंजे	संख्या	155	40	88
	3. पध्दती सुधारणा (ग्रामीण) अ) ट्रान्सफार्मर उभारणी ब) मोठी विद्युत वाहिनी	संख्या कि.मी.	123 12210 8 7.5		580
पाच	ग्रामीण लघुउद्योग				
	1) रेशिम उत्पादन अ) प्रशिक्षण	संख्या			6
	2) सुशिक्षित शेतजगारासाठी बीज भांडवल अर्थसहाय्य अ) लाभार्थी	संख्या	185	5	36
	3) जिल्हा उद्योग केंद्र छोट्या उद्योगा करिता कर्ज योजना		9		4
	4) उद्योगिकता प्रशिक्षण कार्यक्रम अ) लाभार्थी	संख्या	10		360

तक्ता क्रमांक 11.2
योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने

जिल्हा - नागपूर

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष / बाब	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजने	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
मूद्रा	बाह्यतक व वळणवळण				
	1) जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून)				
	अ) रस्ते	कि.मी.		25	
	ब) मोरी काम	संख्या			
	2) किमान गरजा कार्यक्रमाखालील जिल्हा रस्ते				
	अ) रस्ते	कि.मी.		25	
	ब) पूल/ मो-या	संख्या		6	
	3) हरीजन वस्त्यांना जोडणारे जोडरस्ते (वि.घ.योजना)				
	अ) रस्ते	कि.मी.			145
सात	सामाजिक व सामूहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण				
	1) प्राथमिक शाळेत बालवाड्या सुरु करणे				
	अ) बालवाड्या	संख्या	9		
	2) प्राथमिक शाळेत पुस्तकपेढ्या सुरु करणे				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	7561	2540	2142
	3) शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागामधील प्राथ.शाळेतील अनु.जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती				
	अ) विद्यार्थी	संख्या		625	25536
	4) माध्यमिक शाळेत पुस्तकपेढ्या सुरु उघडणे				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	4145	1251	10360
	5) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन				
	अ) विद्यार्थी	संख्या		660	
	6) प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधिकरणाना अनुदान				
	अ) खोली	संख्या			

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने

जिल्हा नागपूर		(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)			
अ.क्र.	विक्रम शिर्ष / उपशिर्ष / नाव	परिमाण	भौतिक साधने		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	7) खानगी प्राथमिक शाळांना अनुदा अ) शाळा	संख्या	-	-	-
	8) दुर्बल घटकातील आदिवासी मुलींना शाळेत नियमित येण्यासाठी उपस्थिती भत्ता				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	1636	665	6520
	2. क्रिडा व युवक कल्याण				
	1) जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना				
	अ) प्रशिक्षण शिबीर केंद्रे	संख्या	-	-	-
	2) सामाजिक सेवा शिबिरे				
	अ) शिबीरे	संख्या	20	3	15
	3) व्यायामशाळांचा विकास				
	अ) शाळा	संख्या	2	2	2
	तांत्रिक शिक्षण				
	1) +2 स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण व राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कोशल्यावर आधारित कार्यक्रमाक				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	आरोग्य सेवा				
	1) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन				
	अ) रुग्ण	संख्या	-	-	-
	ब) रक्तगट नमुने गोळा करणे	संख्या	523444	44774	-
	2) प्राथ. आरोग्य केंद्र/उपकेंद्र ग्रामीण रुग्णालये बांधणे, अनुशंष/शव विच्छेदन केंद्रे				
	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	3	-	-
	3) ग्रामीण रुग्णालयाची स्थापना व दुरुस्ती	संख्या	1	-	-
	4) प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे बळकटीकरण	संख्या	-	3	-
	5) आयुर्वेदीक दवाखान्यातील सुविधेत वाढ करणे				
	अ) दवाखाने	संख्या	33	-	-

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनांमधील भूतत्वाची भौतिक माध्य

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	विकास शिर्ष / उपशिर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साधे		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	6) प्राथ. आरोग्य केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	45	3	-
	5) ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता 1) नळाने पाणीपुरवठा (खास उपाय) अ) नळ योजना	संख्या	-	-	-
	2) जी.एस.डी.ए.च्या नलिका खणण्याचा कार्यक्रम अ) नळ योजना	संख्या	-	-	-
	3) विहिर खोदणे (साधे उपाय)	संख्या	-	-	-
	6) गृहनिर्माण 1) भू-संपादन व भू-विकास अ) भू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-	-
	2) खेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची तरतूद अ) गावे	संख्या	90	-	-
	7) नगरविकास 1) गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम अ) लोकसंख्या	संख्या	-	-	3040
	8) मागासवर्गीयांचे कल्याण 1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे अ) विद्यार्थी	संख्या	6355	-	21001
	2) सिमुक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती अ) विद्यार्थी	संख्या	140	-	1799
	3) मुलामुलीसाठी शासकिय वस्तीगृह उघडणे अ) वसतीगृहे	संख्या	-	2	-
	4) व्यावसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता अ) विद्यार्थी	संख्या	60	-	125
	5) हरिजन वस्त्यांची सुधारणा अ) वस्त्या	संख्या	-	-	105

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	विकास शिब / उपोशिव / बाव	परिमाण	भौतिक साधने		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	7) आंतरजातीय विवाहाम प्रोत्साहन अ) जोडपे	संख्या	-	-	60
	8) गलिच्छ वस्ती व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	40
	9) भागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मंगलारी कोल व जी.आय.श्रीटस बदलाग्यासाठी व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे अ) लाभार्थी	संख्या	-	385	530
	9) समाजकल्याण 1) स्त्रीयांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रीत स्त्रीयांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण अ) लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	2) निराश्रीत मुलांसाठी संस्था बाहय सेवा बालसदनाला सहाय्यक अनुदान अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	3) 7 वी 8 वी पर्यंतच्या शारिरिकदृष्ट्या अपग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या अ) लाभार्थी	संख्या	415	-	-
	4) हुंडा पध्दती नष्ट करण्यासाठी योजना अ) मंळावे	संख्या	1	-	1
	5) स्वयंरोजगार योजनेखालील व्यक्तीगत अनुदान अ) लाभार्थी	संख्या	4	-	150

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्त्वाची भौतिक साधने

जिल्हा - नागपूर

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिब / उपशिब / नाव	परिमप	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	6)प्राथ. आगोय केंद्राच्या औषध अनुदानात वाढ अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	45	3	
	5)ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता 1)नळाने पाणीपुरवठा (खास उपाय) अ) नळ योजना	संख्या	-	-	-
	2)जी.एस.डी.ए.च्या नलिका खणण्याचा कार्यक्रम अ) नळ योजना	संख्या	-	-	-
	3)विहिर खोदणे(साधे उपाय)	संख्या	-	-	-
	6) गृहनिर्माण 1) भू-संपादन व भू-विकास अ) भू-संपादन क्षेत्र	हेक्टर	-	-	-
	2) खेड्यातील गावठाण्यांचा विस्तार व घरे बांधण्यासाठी गावाची नगद अ) गाव	संख्या	90	-	-
	7)नगरविकास 1)गलिच्छ वस्ती सुधार कार्यक्रम अ) लोकसंख्या	संख्या	-	-	3040
	8)मागासवर्गीयांचे कल्याण 1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे अ) विद्यार्थी	संख्या	6355	-	21001
	2)विमुक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती अ) विद्यार्थी	संख्या	140	-	1799
	3)मुलामुलीसाठी शासकीय वस्तीगृहे उघडणे अ) वसतीगृहे	संख्या	-	2	-
	4)व्यायसायिक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्यात भत्ता अ) विद्यार्थी	संख्या	60	-	125
	5)हरिजन वस्त्यांची सुधारणा अ) वस्त्या	संख्या	-	-	105

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील वस्त्यांची भौतिक साधने

जिल्हा - नागपूर (सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

अ.क्र.	विकास शिब/उपोशेष/बाब	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजने	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	7) आंतरजातीय विवाहाम प्रोत्साहने अ) जांउपे	संख्या			60
	8) गलिच्छ वस्ती व्यवसायात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परिक्षेसाठी शिष्यवृत्ती अ) विद्यार्थी	संख्या			40
	9) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मंगलारी कोल व जी.आय.शॉट्स बदलण्यासाठी व्यक्तीगत आर्थिक सहाय्य देणे अ) लाभार्थी	संख्या		385	530
	9) समाजकल्याण 1) स्त्रीयांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रित स्त्रीयांसाठी विविध व्यवसायातील व्यावसायिक प्रशिक्षण अ) लाभार्थी	संख्या			
	2) निराश्रित मुलांसाठी संस्था बाह्य सेवा बालसदनाला सहाय्यक अनुदान अ) संस्था	संख्या			
	3) 7 वी 8 वी पर्यंतच्या शारिरिकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या अ) लाभार्थी	संख्या	415		
	4) हुंडा पध्दती नष्ट करण्यासाठी योजना अ) मेळावे	संख्या		1	1
	5) स्वयंरोजगार योजनेखालील व्यक्तीगत अनुदान अ) लाभार्थी	संख्या	4		150

तक्ता क्रमांक 11.2

योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने

(सन 2000-2001 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	विक्रम शिष्य / उपशिष्य/ वाद	परिमाण	भौतिक साधने		
			विगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजन	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	10) पोषण				
	1) शालेय आहार कार्यक्रम				
	अ) विद्यार्थी	संख्या	-	-	-
	11) कामगार व कामगार कल्याण				
	1) चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणांची त्रुटी भरून काढणे				
	अ) संस्था	संख्या	3	1	-
	2) जागतिक बँक प्रकल्पांतर्गत महिला-साठी नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना.				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-
	3) संजय गांधी स्वयंसेवा योजना				
	अ) लाभार्थी	संख्या	365	-	375
	4) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत पुस्तक पंढी सुरु करणे				
	अ) संस्था	संख्या	-	-	-

आधार -1) जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

2) प्रकल्प अधिकारी ए.जा.वि.प्र.नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.3

रोजगार हमी योजना (2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					
		सिंचन	सार्वजनिक काम (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नियोजित कामाची संख्या	57	402	421	107	0	987
2	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	1	89	23	34	0	147
3	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	1	76	23	24	0	124
4	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
5	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	0	0	0	0	0	0
6	कामासाठी केलेली तरतूद (रु. लाखात)	129.4	454.53	474.1	172.49	0	1230.50
7	कामावर झालेला एकूण खर्च (रु. लाखात)	6.71	331.04	271.50	7.38	0	616.63
8	रोजगार निर्माती (मनुष्य दिवस लाखात)	0.15	3.19	2.5	0.54	0	6.38

टिप:-बाब क्र.५ पावसाळ्यात रस्त्याची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यात येतात.

पावसाळा संपताच सर्व कामे परत सुरु करण्यात येतात. त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामाची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार -- जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.4

राजगार हमी योजनेखाली घेतलेली काम, त्यावरील राजगार व खर्च
सन 2000 - 2001 या वर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	महिना	खर्च (रुपये लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	राजगार हमी योजनेखालील कामांची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1	एप्रिल 2000	14.08	14.08	0.155	106
2	मे 2000	20.54	34.62	0.229	92
3	जून 2000	62.86	97.48	0.624	166
4	जुलै 2000	12.46	109.94	0.276	147
5	ऑगस्ट 2000	32.08	142.02	0.228	101
6	सप्टेंबर 2000	43.23	185.25	0.264	111
7	ऑक्टोबर 2000	12.89	198.14	0.086	94
8	नोव्हेंबर 2000	39.31	237.45	0.253	88
9	डिसेंबर 2000	35.64	273.09	0.215	112
10	जानेवारी 2001	0	273.09	0.000	147
11	फेब्रुवारी 2001	20.15	293.24	0.410	139
12	मार्च 2001	69.80	363.04	0.548	169

आधार -- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (रो.ह.यो.शाखा), नागपूर

तक्ता क्र.11.5

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संख्येची केलेल्या उपाय योजना 2000-2001 वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	गावा	तहसिल							
		नागपूर (श)	सावनर	पागशिवनी	रामटेक	मोदा	कामठा	कुही	भिवापूर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या (91 जनगणनेनुसार)	--	126	109	139	122	73	155	108
2	गावातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	--	126	109	139	122	73	155	108
3	वारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या								
	अ) गावांची संख्या	--	94	78	124	101	73	145	98
	ब) त्याखालील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	--	94	78	124	101	73	145	98
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना								
	अ) टंकरने पुरवठा होणा-या								
	1) गावाची संख्या	--	1	1	2	1	--	--	2
	2) गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	2
	3) टंकरची संख्या	--	1	1	1	1	--	--	2
	ब) वेलगाडीने पुरवठा होणा-या								
	1) गावाची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	2) गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	3) वेलगाड्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--	--
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या								
	1) गावाची संख्या	--	31	30	13	20	--	10	8
	2) गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	--	31	30	13	20	--	10	8
	3) साधने संख्या								

विहीरी खोल करून पाणीपुरवठा, तात्पुरती नळयोजना, बडक्या खांदणे, विहीरीचे अधिग्रहण, नवीन हातपंप बसविणे.

तक्ता क्र.11.5

पिण्याच्या माण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाय योजना 2000-2001 वर्षाकरिता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	बाबा	तेहसिल						जिल्हा एकूण
		उमरंड	नागपूर (ग्रा.)	हिंगणा	काटोल	नरखेड	कळमंभर	
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या (91 जनगणनेनुसार)	138	151	121	168	133	92	1635
2	गावातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	138	151	121	168	133	92	1635
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या							
	अ) गावांची संख्या	127	113	92	154	93	79	1371
	ब) त्याखालील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	127	113	92	154	93	79	1371
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना							
	अ) टंकरने पुरवठा होणा-या							
	1) गावांची संख्या	3	10	7	6	15	3	51
	2) गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	3	10	7	6	15	3	51
	3) टंकरची संख्या	1	4	4	4	8	2	29
	ब) बेलगाडीने पुरवठा होणा-या							
	1) गावांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	2) गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	3) बेलगाडीची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या							
	1) गावांची संख्या	8	28	22	8	25	10	213
	2) गावातील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	8	28	22	8	25	10	213
	3) साधने संख्या							

विहीरी खोल करून पाणीपुरवठा, तात्पुरती नळयोजना, बडक्या खोदणे, विहीरीचे अधिग्रहण, नवीन हातपंप बसविणे.

टिप :- एकूण वस्तीच्या गावांची संख्या २९९१ च्या जनगणनेनुसार दर्शविण्यात आली आहे.

आधार :- १. कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग, जिल्हा परिषद नागपूर.

२. नागपूर विभागातील सर्व पंचायत समिती.

तक्ता क्रमांक 11.6

संकरित व अधिक उत्पादने देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर (श)	निरंक					
2	सावतूर	भात	50	ज्वारी	10250	भात	50
		हरभरा	--	कापूस	10440	ज्वारी	100
						तूर	8540
						मूग	250
						उडीद	180
						इतर डाळी	450
						भुईमूग	1650
						तीळ	140
						सोयाबीन	12250
						कापूस	130
						जवस	15
						हरभरा	1715
						रब्बी तीळ	--
						धान्य	--
3	पारशिवनी	भात	4000	ज्वारी	2610	तूर	4344
		गहू	1285	कापूस	4725	मूग	180
		हरभरा	--			उडीद	120
						इतर डाळी	340
						भुईमूग	70
						सोयाबीन	8245
						कापूस	100
						ज्वारी	--
						जवस	20
						गहू	--
						हरभरा	920
						रब्बी डाळी	--
						सुर्यफुल	10
						उन्हाळी सुर्यफुल	--

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्यांच्यातील क्षेत्र
(2000-2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र - इक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारा		संकरित पिके		मुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
4	गमटेक	भात	9000	ज्वारी	350	तूर	3130
		गहू	924	कापूस	570	मूग	175
				रब्बी ज्वार	213	उडीद	180
						इतर डाळी	390
						सोयाबीन	2970
						जवस	159
						तिळ	100
						करडई	10
						उन्हाळी भात	335
						हरभरा	460
5	मोवा	भात	19539	ज्वारी	110	ज्वारी	25
		गहू	2831	रब्बी ज्वार	100	तूर	525
						मूग	120
						उडीद	90
						इतर डाळी	30
						सोयाबीन	14533
						हरभरा	2515
						जवस	105
						करडई	18
						रब्बी सुर्यफुल	30
						उन्हाळी भात	500
						सोयाबीन	10

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
6	कामठी	भात	1680	ज्वारी	678	रब्बी ज्वार	120
		गहू	4050	कापूस	1060	ज्वारी	--
						तूर	1150
						मूग	125
						उडीद	30
						इतर डाळी	340
						तीळ	--
						सांयावीन	15980
						कापूस	100
						जवस	121
						हरभरा	1658
						जवस	121
						भात	200
7	कुही	भात	6146	ज्वारी	32	भात	425
		गहू	3840	रब्बी ज्वार	2012	तूर	3440
						मूग	510
						उडीद	104
						सांयावीन	29526
						गहू	--
						हरभरा	2849
						इतर डाळी	392
						जवस	1418
						तीळ	--
						करड	5
						इतर गळीत	3
						धान्य	--

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र

(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हंक्टरमध्ये

अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिक		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
8	भिवारपूर	भात	2420	ज्वारी	--	भात	550
		गहू	1415	कापूस	725	ज्वारी	--
						तूर	1820
						मूग	25
						उडीद	45
						इतर डाळी	280
						सांयाबीन	22070
						कापूस	35
						गहू	--
						हरभरा	875
						जवस	360
						करडई	30
						तीळ	--
						इतर गळीत	15
						रब्बी ज्वार	350
9	उमरंड	भात	1540	ज्वारी	455	भात	350
		गहू	4144	कापूस	6800	ज्वारी	--
						तूर	3520
						मूग	150
						उडीद	75
						इतर डाळी	78
						सांयाबीन	28900
						कापूस	390
						गहू	--
						हरभरा	3020
						जवस	465
						करडई	60
						तीळ	40
						इतर गळीत	61
						रब्बी ज्वार	1252

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चाल)

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

क्षेत्र -- हवटरमध्ये

अ.क्र.	तहसिले	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
10	नागपूर (गा)	गहू	2447	ज्वारी	3750	ज्वारी	--
				कापूस	9700	भात	--
		हरभरा	तूर	3275			
			मूग	275			
			उडीद	100			
			इतर डाळी	75			
			सुर्यफुल	--			
			तीळ	85			
			सांयाबीन	12800			
			कापूस	300			
			जवस	44			
			करडई	12			
			इतर गळीत	7			
			गहू	--			
11	हिंगणा	गहू	1721	ज्वारी	7421	ज्वारी	25
				कापूस	16719	भात	10
		हरभरा	तूर	5283			
			मूग	243			
			उडीद	195			
			इतर डाळी	211			
			भईमूग	15			
			तीळ	53			
			सांयाबीन	7160			
			कापूस	250			
			जवस	2			
			करडई	--			
			इतर गळीत	7			
			उन्हाळी भईमूग	52			
हरभरा	365						

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)

संकरित व अधिक उत्पादन देणारी पिकांच्या जाती व त्यांच्यातील क्षेत्र

(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हंक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
12	काटाल	गहू	1760	ज्वारी	12455	ज्वारी	45
		भात	75	कापूस	5550	गव	25
						तूर	4000
						मूग	1200
						उडीद	710
						इतर डाळी	1900
						भूईमूग	6500
						तीळ	20
						सांघाबीन	18000
						कापूस	350
						हरभरा	6425
						जवस	110
						करडई	--
						इतर गळीत	37
						धान्य	
13	नरखेड	गहू	2079	ज्वारी	6070	भात	28
		भात	70	कापूस	10950	तूर	5810
						मूग	850
						उडीद	550
						इतर डाळी	26
						भूईमूग	4800
						तीळ	90
						सांघाबीन	15150
						जवस	65
						करडई	--
						इतर गळीत	13
						हरभरा	2742
						कापूस	150
						खर्गीप कडधान्य	300

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे सुरु)

तक्ता क्रमांक 11.6 (पुढे चालू)
संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जातींच्याखालील क्षेत्र
(2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर		क्षेत्र -- हेक्टरमध्ये					
अ.क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र	पिकाचे नांव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
14	कळसक्षर	गहू	2420	ज्वारी	10370	ज्वारी	200
		हरभरा	--	कापूस	9925	भात	7
						तूर	5000
						मूग	400
						उडीस	278
						इतर डाळी	670
						भुईमूग	1700
						तीळ	65
						सांयाबील	13300
						कापूस	375
						जवस	8
						करंड	--
						इतर गळीत	--
						धान्य	
						हरभरा	1400

आधार -- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.7

जिल्ह्यातील रासायनिक खतांचे वाटप (वर्ष 2000 - 2001 या वर्षाकरिता)

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	रासायनिक खतांचे वाटप (मे.टनात)			शेरा
		नियमित संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	नागपूर (शहर)	2350	4003	6353	
2	सावनेर	4932	7340	12272	
3	पारशिवनी	7840	5620	13460	
4	गमटक	6620	5965	12585	
5	मोदा	9835	10155	19990	
6	कामठी	4388	5725	10113	
7	कुर्हा	8575	10233	18808	
8	भिवार	5837	5740	11577	
9	उपरेड	6735	6575	13310	
10	नागपूर (ग्र)	5445	6783	12228	
11	हिंगणा	6845	5344	12189	
12	काटोल	5355	7358	12713	
13	नरखड	6320	8125	14445	
14	कळमेधर	6185	7375	13560	
जिल्हा एकूण		87262	96341	183603	

आधार -- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.8

जिल्ह्यातील साखर कारखाने 2000-2001" गाळप हंगामासाठी "

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/खाजगी	गळीत क्षमता मे.टन	पत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन
1	2	3	4	5	6	7
1	मौदा	1) श्रीराम सहकारी साखर कारखाना, मर्यादित, बाबदेव	सहकारी	1250	4898	4177
2	हिंगणा	2) विदभ शेतकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, मौहगांव	सहकारी	1250	उत्पादनाखाली नाही	
3	सावनेर	3) राम गणेश गडकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित, सावनेर	सहकारी	2500	6924	5676
एकूण				5000	11822	9853

टिप:-अनु.क्र.२ समोरील नवीन कारखाने उभारणीखाली असल्याने स्तंभ ६

त्र.७ साठी माहिती निरंक आहे.

आधार- पादेशिक सहसंचालक, (साखर), नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.9
दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2000-2001)

जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध		शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (000 लिटर)
				एकूण दुग्ध (000 लिटर)	प्रतिदिन सरासरी (000 लिटर)		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नागपूर(श)	1	25	37	--	1	100
2	सावनेर	34	3140	1278	4	1	20
3	पारशिवनी	10	630	292	1	--	--
4	रामटेक	16	945	548	2	1	10
5	मोदा	16	660	348	2	--	--
6	कामठी	5	270	156	1	--	--
7	कुही	8	380	219	1	--	--
8	भिवानूर	8	390	329	1	--	--
9	उमरेड	7	390	256	1	--	--
10	नागपूर(ग्र)	11	360	73	1	--	--
11	हिंगणा	11	640	548	1	--	--
12	काटोल	34	1855	2555	7	--	--
13	नरखेड	28	1180	1278	4	--	--
14	कळसेधर	18	810	1095	3	--	--
जिल्हा एकूण		207	11675	9012	30	3	130

आधार -- जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.10

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता (वर्ष 2000-2001)

जिल्ह्यातील या कार्यक्रमांतर्गत निवडलेल्या
तालुक्यांची संख्या - 1कुही

1. केंद्रीय पुरस्कृत - 50टक्के
2. राज्य पुरस्कृत - 50 टक्के
3. एकूण- 100टक्के

जिल्हा: नागपूर

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शीर्ष	उपलब्ध असलेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साध्यांचा तपशील				
					बाब	परिमाण	लक्ष्य	साध्य	साध्यांची टक्केवारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2501	16.41	9.41	57%	क्षेत्र	हेक्टर	547	314	57%
एकूण		16.41	9.41	57%	-	-	547	314	57%

आधार :- प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

जिल्हा - नागपूर

वर्ष-2000-2001

कार्यक्रमाखाली असणा-या

- 1) तालुक्यांची संख्या = 1
- 2) गावांची संख्या = 98
- 3) एकूण लोकसंख्या = 64435
- 4) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या (1991) = 35923

(रूपये लाखात)

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2000-2001 साठी झालेली तरतूद		सन 2000-2001 साठी झालेली खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
		3	4	5	6	7	8
1	कृषी संलग्न सेवा						
	१) पीक संवर्धन	4.02	36.70	2.58	36.30	64.18	98.91
	२) फलोत्पादन	3.00	--	2.50	--	83.33	--
	३) मूद व जलसंधारण	2.00	40.00	2.00	40.00	100.00	100.00
	४) पशुसंवर्धन	2.59	12.10	1.78	7.64	68.73	63.14
	५) दुग्ध व्यवसाय विकास	0.1	0.10	0.08	0.09	80.14	90.00
	६) मत्स्य व्यवसाय	1.65	0.05	4.94	0.05	299.39	100.00
	७) वन	3.12	16.25	3.09	14.16	99.04	87.14
	८) पणन व उठावे व खारी	--	--	--	--	--	--
	९) सहकार	4.06	3.54	1.50	3.44	36.95	97.18
	एकूण (एक)	20.54	108.74	18.47	101.68	89.92	93.51
2	ग्रामीण विकास						
	१) एकात्मिक ग्रामीण विकास	1.44	9.17	0.73	13.84	50.69	150.93
	२) स्वयं जयंती ग्राम स्वयं योजना	40.67	100.75	26.62	73.75	65.45	73.20
	३) जवाहर रोजगार योजना	5.50	10.00	5.50	10.00	100.00	100.00
	४) जमीन धारणा	--	--	--	--	--	--
	५) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	६) इंदिरा आवास योजना	--	--	--	--	--	--
	७) दशलक्ष विहीरी	--	--	--	--	--	--
	८) आम्वासित रोजगार कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	एकूण (दोन)	47.61	119.92	32.85	97.59	69.00	81.38
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण						
	१) लघु पाटबंधारे	--	--	--	--	--	--
	२) आयाकट विकास	--	--	--	--	--	--
	३) पूर नियंत्रण	9.00	125.19	6.62	98.20	73.56	78.44
	एकूण (तीन)	9.00	125.19	6.62	98.20	73.56	78.44
4	विद्युत विकास	1.00	22.00	1.00	20.12	300.00	91.45
5	उद्योग व खाणकाम						
	१) मोठे व मध्यम उद्योग	0.50	1.60	1.50	1.60	167.67	92.03
	२) ग्रामीण व लघु उद्योग	--	--	--	--	--	--
	एकूण (चार व पाच)	1.50	23.60	2.50	21.72	100.00	95.73

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूदी व खर्च

(842) 2612917
वर्ष-2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	सन 2000-2001 साठी झालेली तरतूद		सन 2000-2001 साठी झालेली खर्च		टक्केवारी	
		आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र	आदिवासी क्षेत्र	ओटी एस. क्षेत्र
		3	4	5	6	7	8
6	वाहतूक व दळणवळण						
	१) मोठी व लहान बंदरे						
	२) अंतर्देशीय जलवाहतूक	--	--	--	--	--	--
	३) रस्त्यांचा विकास	3.05	80.64	0.28	88.61	9.18	109.88
	एकूण (सहा)	3.05	80.64	0.28	88.61	9.18	109.88
7	सामान्य आर्थिक सेवा						
	१) प्रचंडन	--	--	--	--	--	--
	२) स्थानिक विकास कार्यक्रम	--	--	--	--	--	--
	एकूण (सात)	--	--	--	--	--	--
8	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा						
	१) सामान्य शिक्षण	5.48	54.07	5.13	50.92	93.61	94.17
	२) क्रिडा व युवक कल्याण	1.20	2.9	1.20	2.90	100.00	100.00
	३) कला व संस्कृती	--	--	--	--	--	--
	४) तांत्रिक शिक्षण	2.00	--	2.00	--	100.00	--
	५) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	--	--	--	--	--	--
	६) आरोग्य सेवा	22.73	16.18	12.66	18.38	55.70	113.60
	७) ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	53.86	150.95	35.13	146.33	65.22	96.94
	८) गृह निर्माण	--	--	--	--	--	--
	९) नगर विकास	--	--	--	--	--	--
	१०) माहिती व प्रसिध्दी	--	--	--	--	--	--
	११) मागासवर्गीयांचे कल्याण	56.51	178.54	49.50	178.83	87.60	100.16
	१२) कामगार व कामगार कल्याण	--	1.05	--	1.05	--	100.00
	१३) समाज कल्याण	1.10	5.00	1.09	4.19	99.09	83.80
	१४) पोषण	45.00	10.00	41.24	9.76	91.64	97.60
	एकूण (आठ)	187.88	418.69	147.95	413.16	78.75	98.44
	एकूण (एक ते आठ)	269.58	876.78	208.67	819.96	71.41	93.52
9)	न्युकलीस बजेट	30.00		30.00		100.00	

टिप:- यात वार्षिक उपायोजना (टीएसपी) अनुशेष अंतर्गत योजना, राज्यस्तरीय योजना (टीएसपी) अंतर्भूत आहे.

आधार- प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नागपूर

तथता क्रमांक 11.12

वीस कलमी कार्यक्रम (2000 - 2001 वर्षाकरिता).

जिल्हा - नागपूर

कलम	बाब	परिमाण	इच्छिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1	अ) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभधारकांची संख्या	2176	2348
	ब) जवाहर राजगार योजना	लाख मनुष्य दिवस	12.26	11.01
	क) लघुउद्योग स्थापन करण	उद्योग संख्या	2200	2214
5	अ) अतिरिक्त जर्मातीचे ट्रायप	हॅक्टर	--	--
	ब) लाभधारक	संख्या अनु.जाती	--	--
		अनु.जमाती	--	--
		इतर	--	--
7	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खोडी संख्या	30	30
8	मुलांची रोगप्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	१) डॉ.पी.टी.	मुले संख्या	89174	90738
	२) पॉलिओ	मुले संख्या	89174	90520
	३) बी.सी.जी.	मुले संख्या	89174	101817
9	अ) कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	27090	27931
	ब) सममूल्य शस्त्रक्रिया			
	१) आयुडी	लाभार्थी संख्या	21350	21957
	२) सी.सी.युझर्स	लाभार्थी संख्या	--	--
	३) ओ.पी.वापरणारे	लाभार्थी संख्या	10570	7223
11	अ) अनु. जातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	4236	3191
	ब) अनु. जमातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	4593	4984
14	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	1743	2419
	क) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी घरबांधणी	लाभार्थी संख्या	--	--
	इ) कर्मा उत्पन्न घटकांसाठी घरबांधणी	लाभार्थी संख्या	219	294
15	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	34606	999
16	स्वाजर्गी जमिनीवरील रोप लागवड (सामाजिक वर्नीकरण)	रोप संख्या लाग्यात	25.00	22.00
18	ग्राहकाचे हित संरक्षण (रास्त भावाची दुकाने उघडणे)	संख्या	59	59
19	खोड्यांसाठी उर्जा			
	ब) पंप संचासाठी विद्युतीकरण	पंप संख्या	1800	1193
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	4400	4400
	ड) बायोगॅस	संयंत्र संख्या	300	300

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 11.13

विशेष घटक योजना (2000 - 2001 वर्षाकरिता)

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	हपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1	कृषी व संलग्न सेवा	410.43	409.86	100%
2	ग्रामीण विकास	233.80	219.04	94%
3	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	45.18	45.00	100%
4	विद्युत विकास	235.00	220.19	94%
5	उद्योग व खाणकाम	9.63	9.63	100%
6	वाहतूक व दळणवळण	320.00	320.00	100%
7	सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	--	--	--
8	सामाजिक व सामूहिक सेवा	764.17	748.86	98%
जिल्हा एकूण		2018.21	1972.58	98%

आधार -- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, (वर्ग-१), नागपूर

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्ह्यांचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2000-2001)

जिल्हा: - नागपूर

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुना अपूर्ण काम	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
अ) लोकसभा सदस्य							
1	श्री विलास मुत्तेमवार	20000	--	--	--	--	--
2	श्री सुबोध मोहिते	20000	--	17	17	4393	--
	एकूण	40000	--	17	17	4393	--
ब) विधानसभा सदस्य							
1	पूर्व नागपूर	6500	24	34	68	7419	विधानसभा
2	पश्चिम नागपूर	6500	4	55	59	9551	मतदार संघ
3	दक्षिण नागपूर	6500	10	42	52	7952	निहाय
4	उत्तर नागपूर	6500	16	31	47	6128	झालेल्या
5	मध्य नागपूर	6500	4	46	50	8742	खर्चाची
6	कामटी	6500	18	27	45	7165	माहिती
7	रामटेक	6500	19	94	113	7334	उपलब्ध
8	उमरेड	6500	5	100	105	6636	नाही
9	काटोव	6500	11	44	55	9257	
10	कळमेश्वर	6500	3	68	71	10078	
11	साकिनर	6500	9	54	63	7279	
	एकूण	71500	123	595	718	87541	

तक्ता क्रमांक 11.14

जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (सन 2000-2001)

जिल्हा:- नागपूर

(रुपये हजारात)

क्र.	अ. विधानसभा मतदार संघाचे नाव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8
	<u>क) विधानपरिषद सदस्य</u>						
	१३) दत्ताजी मधे	5000	--	6	6	2604	1850
	१४) नामदार गडकरी	5000	14	29	43	7367	2700
	१५) श्री हजरत हुसेन	1000	--	5	5	908	408
	१६) श्री डायगव्हाणे	500	--	4	4	491	491
	१७) श्री कार्शाकर	1666	3	7	10	1666	1600
	१८) श्री रणजित देशमुख	3912	9	12	21	3925	1218
	१९) श्री बळवंत ढोबळे	6500	1	63	64	10434	5010
	२०) श्रीमती निर्शाभा मोगल	500	--	1	1	300	300
	एकूण	24078	27	127	154	27693	13577
	<u>ड) राज्यसभा सदस्य</u>						
	२१) श्री एन.के.पी साळवे	20000	--	4	4	1500	--
	२२) संजय निरुपम	20000	--	14	14	6700	--
	एकूण	40000	--	18	18	8200	--

आधार - जिल्हा नियोजन व विकास परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक 12.1

जिल्ह्यातील निवडक शेती भालाच्या सरासरी घाटक किंमती
एप्रिल-2000 ते मार्च-2001.

जिल्हा :- नागपूर

(प्रातः किंमत मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	लुचई	1063	961	990	1004	1013	1014	1030	1052
2	गहू	कल्याण	691	672	664	651	658	672	635	673
3	ज्वारी	संकरीत	559	517	504	488	465	444	425	439
4	हरभरा	देशी	1226	1224	1295	1350	1298	1325	1363	1481
5	तूर	गावरान	1527	1551	1520	1383	1376	1311	1299	1406
6	मुग	गावरान	1587	1651	1663	1738	1712	1692	1675	2000
7	उडीद	काळी	1959	2011	1912	1868	1825	1550	1560	1850
8	भूईमुग	अकोला	1200	1300	1235	1106	1128	1090	1128	1093
9	तीळ	पांढरा	-	-	-	1550	1550	1600	1850	1863
10	जवस	गावरान	1637	1548	1528	1609	1568	1510	1523	1483
11	कापूस	एच-४	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300	2300
12	कापूस	१००७	2175	2175	2175	2175	2175	2175	2175	2175
13	मसूर	गावरान	1333	1269	1333	1382	1464	1339	1338	1288
14	मिरची	भिवापूर	1919	2075	2034	1907	1917	1892	1896	1850
15	संत्रा	नागपूरी	1609	1025	-	-	-	480	530	568
16	एरंडी	स्थानिक	1512	1490	1396	1407	1345	1225	1160	1225
17	कुल्या	स्थानिक	-	-	-	-	-	-	-	-
18	सायाबीन	स्थानिक	875	873	975	922	922	872	793	925

तक्ता क्रमांक-12.1

जिल्ह्यातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाउक किंमती
एप्रिल-2000 ते मार्च-2001.

जिल्हा :- नागपूर

(प्रति विंटल मूल्य रुपयात)

अ. क्र.	शेती मालाचे वर्णन	शेती मालाचा प्रकार	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	12	13	14	15	16	17
1	तांदूळ	लुचई	1003	999	994	991	1010	1061
2	गहू	कल्याण	708	717	702	663	676	728
3	ज्वारी	संकरीत	442	459	424	389	463	567
4	हरभरा	देशी	1461	1371	1484	1509	1366	1167
5	तूर	गावरान	1400	1281	1334	1371	1397	1596
6	मुग	गावरान	1988	1688	1761	1876	1753	1361
7	उडीद	काळी	1875	1925	1859	1988	1849	1198
8	भूईमुग	अकोला	1010	1018	865	1364	1128	1101
9	तीळ	पांढरा	1838	1684	1363	1913	1690	1829
10	जवस	गावरान	1520	1499	1605	1696	1561	1781
11	कापूस	एच-४	2300	2300	2300	2300	2300	2301
12	कापूस	१००७	2175	2175	2175	2175	2175	2175
13	मसूर	गावरान	1559	1195	1268	1324	1341	1427
14	मिरची	भिवापूर	1916	1836	1710	1798	1896	2447
15	संत्रा	नागपूरी	998	1248	1060	1313	981	945
16	एरंडी	स्थानिक	1175	1114	993	960	1250	1409
17	कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	0	-
18	सायाबीन	स्थानिक	975	987	955	971	920	793

आधार- 1)सर्व कृषि उत्पन्न बाजार समिती, जिल्हा नागपूर.

2)महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मयौदत, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्त्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किमती
2000

जिल्हा:- नागपूर

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जान. 2000	फेब्रु. 2000	मार्च 2000	एप्रिल 2000	मे 2000	जून 2000	जुलै 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	20.00	18.50	19.50	20.00	20.00	20.00	20.00
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	14.75	14.25	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00
3	तांदूळ	हलका	किलो	12.75	12.25	12.00	12.00	12.00	12.00	11.50
4	गहू	उत्तम	किलो	10.00	10.00	10.00	10.37	11.00	10.87	11.00
5	गहू	मध्यम	किलो	9.00	9.00	9.00	9.37	10.00	10.00	10.00
6	ज्वारी	रब्बी	किलो	12.62	12.12	11.00	11.25	11.50	11.50	11.50
7	ज्वारी	सर्कागिन्	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
8	बाजरी	मध्यम	किलो	10.00	9.75	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
9	तूरडाळ	मध्यम	किलो	28.62	25.00	23.87	23.25	24.12	24.50	24.50
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	19.50	18.43	18.00	18.25	18.50	18.50	19.50
11	मूगडाळ	मध्यम	किलो	28.00	27.75	26.87	27.12	28.50	29.00	29.00
12	उडीसडाळ	मध्यम	किलो	30.00	28.75	29.75	31.12	32.75	34.00	35.75
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	26.00	25.37	24.50	24.50	24.50	23.50	24.00
14	साखर	ख.ना.	किलो	15.40	14.67	15.42	16.02	15.98	15.60	16.20
15	साखर	स्वधातू	किलो	11.26	12.00	12.50	13.00	13.00	13.00	13.00
16	गूळ	म.पि.	किलो	16.75	17.00	17.00	17.00	16.87	16.25	16.50

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किमती
2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2000	सप्टेंबर 2000	ऑक्टोबर 2000	नोव्हेंबर 2000	डिसेंबर 2000	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
1	तांदूळ	उत्तम	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00	19.83	19.17
2	तांदूळ	मध्यम	किलो	14.00	14.00	14.00	14.00	14.00	14.08	12.23
3	तांदूळ	हलका	किलो	11.50	11.50	11.50	11.50	11.50	11.83	11.17
4	गहू	उत्तम	किलो	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00	10.69	9.79
5	गहू	मध्यम	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00	9.70	8.11
6	ज्वारी	रखी	किलो	11.25	11.50	11.37	10.50	10.50	11.38	11.51
7	ज्वारी	संकरित	किलो	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	-	-
8	बाजरी	मध्यम	किलो	9.25	9.00	9.50	9.50	10.00	9.33	7.96
9	तूरडाळ	मध्यम	किलो	25.00	24.25	29.12	25.12	25.00	25.20	29.69
10	चनाडाळ	मध्यम	किलो	20.37	21.00	21.00	23.25	24.12	20.04	18.27
11	भगडाळ	मध्यम	किलो	29.25	29.50	29.00	29.75	29.25	28.58	27.92
12	उडीदडाळ	मध्यम	किलो	37.25	37.75	36.50	38.50	40.00	34.34	27.58
13	मसूरडाळ	मध्यम	किलो	24.50	24.50	24.50	24.50	24.50	24.57	24.17
14	साखर	खु.वा.	किलो	16.20	16.32	16.00	15.77	15.37	15.75	15.58
15	साखर	स्वधातू	किलो	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00	12.73	9.05
16	गूळ	मा.पि.	किलो	17.00	17.00	17.00	17.00	16.25	16.80	14.87

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती
2000

जिल्हा:- नागपूर

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2000	फेब्रु. 2000	मार्च 2000	एप्रिल 2000	मे 2000	जून 2000	जुलै 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
17	गोडेतेल	भूईमुग	किलो	41.00	41.00	40.87	41.50	41.12	39.50	42.87
18	खोबरेल तेल	सुटे	किलो	80.00	77.75	75.50	75.50	73.75	78.25	68.75
19	वनस्पती तूप	डालडा	किलो	40.00	37.50	35.00	35.00	34.37	30.00	30.00
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50
21	शुध्द तूप	म्हशीचे	किलो	162.50	162.50	162.50	162.50	162.50	162.50	162.50
22	मांस	बोकळाचे	किलो	107.75	107.75	105.12	107.50	107.50	107.50	107.50
23	ताज मांस	स्था.म.	किलो	60.00	60.00	60.62	60.00	60.00	60.00	60.00
24	अंडी-कोंबडीची	कोंबडीची	डझन	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00
25	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	30.00	29.50	28.00	28.00	28.00	28.00	28.00
26	खोबरे	सु.वाटी	किलो	67.50	66.87	65.00	67.62	71.50	71.50	71.50
27	मिरची (सुकी)	संके.	किलो	39.00	39.12	39.00	40.50	43.00	43.00	43.00
28	केळी मध्यम	जळगाव	डझन	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
29	कांदे	मध्यम	किलो	5.00	5.00	5.00	4.00	3.00	2.87	3.75
30	बटाट	मध्यम	किलो	5.37	4.00	4.00	4.00	4.87	5.25	5.50
31	चहापत्ती CTC	पत्ती	किलो	140.00	131.25	127.50	127.50	126.87	120.00	120.00
32	कापती	साबडर	100ग्रॅम	15.37	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किमती
2000

जिल्हा:- नागापूर

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2000	सप्टेंबर 2000	ऑक्टोबर 2000	नोव्हेंबर 2000	डिसेंबर 2000	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
17	गोडेतेल	भूहमुग	किलो	43.00	40.25	40.25	40.50	39.25	40.93	43.73
18	खोबरेल तेल	सुटे	किलो	75.50	62.50	62.50	62.50	62.50	71.25	74.00
19	वनस्पती तूप	खलडा	किलो	30.00	31.25	32.00	32.00	32.00	33.26	42.75
20	सुटे दूध	म्हशीचे	लीटर	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.50	12.00
21	शुध्द तूप	म्हशीचे	किलो	162.50	162.50	162.50	162.50	162.50	162.50	160.00
22	मांस	बोकडाचे	किलो	107.50	107.50	107.50	107.50	107.50	107.34	105.00
23	ताजे मासे	स्था.म.	किलो	60.00	60.00	60.00	62.50	62.50	60.47	60.00
24	अंडी-कोबडीची	कोबडीची	डझन	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00
25	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	29.00	30.00	28.25	28.00	26.75	28.46	28.08
26	खोबरे	सु.वाटी	किलो	70.25	65.25	64.25	64.00	63.12	67.36	62.04
27	मिरची (सुकी)	सका	किलो	43.00	43.00	43.00	43.00	43.00	41.80	40.00
28	केळी मध्यम	जळगाव	डझन	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.44
29	कांदे	मध्यम	किलो	4.00	4.00	5.75	11.12	9.00	5.21	6.54
30	बटाटे	मध्यम	किलो	5.50	5.50	4.87	5.62	5.00	4.96	5.77
31	चहापत्ती CTC	पत्ती	किलो	125.00	126.25	125.00	125.00	125.00	126.61	123.90
32	काॅफी	पावडर	100ग्रॅम	15.50	15.50	15.50	15.50	15.50	15.49	15.37

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्हयातील मुख्यालय ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किंमती
2000

जिल्हा - नागपूर

(किंमत 0.00 रूपयात)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	जाने. 2000	फेब्रु. 2000	मार्च 2000	एप्रिल 2000	मे 2000	जून 2000	जुलै 2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
33	गेफल		लीटर	3.16	3.25	4.25	5.36	5.70	5.70	5.70
34	लाकूड	जळऊ	40किलो	62.50	82.50	82.50	82.50	82.50	82.50	82.50
35	काळसा	लाकडी	40किलो	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50
36	माडी	4.5 मी.	1 नग	241.50	245.00	245.00	245.00	245.00	245.00	245.00
37	शर्टींग	टरीकोट	ग्राट	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00
38	पोलाक्याचे कापड	2x2	1नग	57.50	57.50	57.50	60.00	62.50	62.50	62.50
39	पातेले	स्टील	किलो	110.00	110.00	110.00	118.75	120.00	120.00	120.00
40	पातेले	पितळ	किलो	140.00	140.00	140.00	148.75	150.00	150.00	150.00
41	प्रसाधन सावण	हमाम/लक्ष्म	100 ग्रॅम	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50
42	धुण्याचा सावण	501 बार	250ग्रॅम	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50
43	टुषपोस्ट	कॉलगेट	100 ग्रॅम	24.00	24.00	24.00	24.12	24.50	24.50	24.50
44	केशतल	टाटा-निहार	100ग्रॅम	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	16.43
45	सुपारी	मध्यम	किलो	160.00	160.00	160.00	161.37	168.12	161.25	160.00
46	विडी		25 नग	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50
47	सिगार	पनामा	10नग	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50

तक्ता क्रमांक 12.2

जिल्ह्यातील मुख्यालय ठिकाणाच्या घटकाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी क्रिकॉल किमती
2000

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	ऑगस्ट 2000	सप्टेंबर 2000	ऑक्टोबर 2000	नोव्हेंबर 2000	डिसेंबर 2000	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
33	गॅकेल		लीटर	5.70	5.70	8.80	8.80	8.30	5.87	2.90
34	लाकूड	जळाऊ	40किलो	82.50	82.50	82.50	82.50	82.50	80.83	81.00
35	कोळसा	लाकडी	40किलो	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50	277.50	275.00
36	साडी	4.5 मी.	1 नग	245.00	245.00	245.00	245.00	245.00	244.71	190.00
37	शर्टिंग	टेगीकॉट	मीटर	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	155.00	150.00
38	पोलक्याचे कापड	2x2	1नग	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	61.04	55.00
39	पातेले	स्टील	किलो	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	117.40	117.21
40	पातेले	पितळ	किलो	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	147.40	149.21
41	प्रसाधन सावण	ब्रहाम/लक्स	100 गॅम	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	10.50	10.04
42	धुण्याचा सावण	501 बार	250ग्रॅम	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50
43	ट्युगोस्ट	कोलगेट	100 गॅम	24.50	25.43	25.75	25.75	25.75	24.73	22.73
44	केशतंतू	टाटा-निहार	100ग्रॅम	15.87	15.87	15.87	15.87	15.87	16.48	17.00
45	सुपारी	मध्यम	किलो	156.25	150.00	147.50	147.50	150.00	156.83	149.00
46	विडी	-	25 नग	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.50	4.00
47	सिगार	पनामा	10नग	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50

आधार - जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 12.3

कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निदेशांक सन 2000-2001

(पायाभूत वर्ष :- 1982=100)

जिल्हा :- नागपूर

केंद्र - नागपूर

अ.क्र.	महिना	वर्ष	अन्नगट	पाने, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबाधणी	कापड, बिछाने व पादत्राण	संकीर्ण	सर्वसाधारण निदेशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	एप्रिल	2000	428	710	419	636	283	481	451
2	मे	2000	431	740	419	636	284	481	454
3	जून	2000	434	745	424	636	284	481	456
4	जुलै	2000	449	719	412	751	286	484	475
5	ऑगस्ट	2000	447	700	418	751	286	484	474
6	सप्टेंबर	2000	444	706	418	751	286	485	472
7	ऑक्टोबर	2000	442	712	462	751	286	467	475
8	नोव्हेंबर	2000	449	687	462	751	287	488	478
9	डिसेंबर	2000	446	683	448	751	287	490	476
10	जानेवारी	2001	445	692	448	763	289	491	477
11	फेब्रुवारी	2001	430	682	456	764	301	490	470
12	मार्च	2001	420	722	456	764	303	495	467
वार्षिक सरासरी 2000-2001			439	708	437	725	289	485	469

आधार:- कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

तक्ता क्र. 13.1

जिल्ह्यातील पोलिस अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांची एकूण संख्या

सन-2000-2001

जिल्हा:-नागपूर

अ.क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोलिस अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांची संख्या	
	1) पोलिस उपमहानिरीक्षक (वर्ग-1)	1
	2) पोलिस आयुक्त/सह पोलिस आयुक्त	2
	3) पोलिस उप आयुक्त	8
	4) पोलिस सहा.आयुक्त	16
	5) पोलिस अधिक्षक समवेदशक	4
	6) पोलिस सहाय्यक अधिक्षक	6
	7) पोलिस उप अधिक्षक	19
	8) पोलिस निरीक्षक	130
	9) पोलिस उप निरीक्षक	430
	10) पोलिस जमादार	754
	11) पोलिस हवालदार	2052
	12) पोलिस शिपाई	6448
	एकूण पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी संख्या	9870
2	पोलिस ठाणे	59
3	आऊट पोस्ट	121
4	पोलिस चौकी	29
5	लॉकप्स	42
6	पोलिस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिची सोय असलेली गावे व शहरे	40
7	पोलिस दलांचा एकूण खर्च (रू.लाखात)	9507

आधार:- 1) पोलिस आयुक्त (शहर विभाग), नागपूर

2) पोलिस अधिक्षक (ग्रामीण), नागपूर

3) पोलिस अधिक्षक लोहमार्ग, नागपूर

4) समादेशक, राज्य राखीव पोलिस बलगत, क.४ व १३, नागपूर

तक्ता क्र. 13.2

जिल्ह्यातील गुन्हा संबंधीची आकडेवारी, सन 2000-2001

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	गुन्हाचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागिल वर्षाची कोर्टातचालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निदोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	दखलपत्र गुन्हात मदत करणे	1	1	--	--	--	--	--	--
2	दखलपत्र गुन्हाबाबत कट करणे	3	--	3	3	--	--	--	3
3	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	324	68	2997	209	80	39	3	1347
4	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे	2886	510	19629	2084	804	580	47	19537
5	जल्मती व मालमते विषयक किंवा फक्त मालमते विषयक गंभीर गुन्हे	2232	348	6364	657	174	121	15	4445
6	व्यक्तीविषयक फिरकोळ गुन्हे	3440	440	17473	2608	146	118	3	8538
7	मालमते विषयक फिरकोळ गुन्हे	5666	968	14246	1272	321	169	39	9728
8	वर नोंदलेले इंडोयन पिनलकोड खालील इतर गुन्हे	2757	408	13863	2184	1452	494	41	4618
एकूण १ ते ८		17309	2743	74575	9017	2977	1521	148	48216
9	वर नोंद न केलेले इतर गुन्हे								
	क) विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपत्र ठरलेले गुन्हे	7998	533	60447	7728	17558	1378	3659	44698
	ख) बी. एच. ओ. आर. 1947 या कायद्याखालील गुन्हे	--	--	5	--	--	--	--	--
एकूण 9 (क+ख)		7998	533	60452	7728	17558	1378	3659	44698
एकूण 1 ते 8 व 9 (क+ख)		25307	3276	135027	16745	20535	2899	3807	92914

आधार :- १) सहाय्यक पोलीस आयुक्त गुन्हे शाखा-१, नागपूर

२) पोलीस अधिक्षक, (नागपूर ग्रामीण), नागपूर

तक्ता क्रमांक- 13.3

तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2000-2001

जिल्हा: - नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	रेल्वे अधिनियम	907	9	916
2	मुंबई पोलिस अधिनियम	57	1	58
3	मुंबई दारूबंदी अधिनियम	27	--	27
4	क्रिमिनल प्रोसीजर कोड अधिनियम	17	--	17
5	घरफाडी आणि चोरी	37	2	39
6	खोटे दस्तावेज व फसवणूक	2	--	2
7	खून	17	--	17
8	डाक्रे आणि दरोडे	--	--	--
9	हल्ला व दुखापत करणे	8	1	9
10	फुस लावून पळविणे व बलात्कार	14	1	15
11	लष्करी गुन्हे	--	--	--
12	इतर	76	1	77
	एकूण	1162	15	1177

आधार: 1) अधीक्षक मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तक्ता क्रमांक-13.4

तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण
सन 2000-2001

जिल्हा - नागपूर

अ.क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1	18 वर्षाखालील			
	1.1) अशिक्षित	26	--	26
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे	54	--	54
2	18ते 21 वर्षाखालील			
	2.1) अशिक्षित	75	--	75
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे	131	4	135
3	22 ते 30 वर्षाखालील			
	3.1) अशिक्षित	166	1	167
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे	312	5	317
4	31ते 40 वर्षाखालील			
	4.1) अशिक्षित	82	1	83
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	154	3	157
5	41 ते 60 वर्षाखालील			
	5.1) अशिक्षित	46	--	46
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	94	1	95
6	61 वर्षावरील			
	6.1) अशिक्षित	9	--	9
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे	13	--	13
7	एकूण			
	7.1) अशिक्षित	404	2	406
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	--	--	--
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	758	13	771
	एकूण			

आधार-1) अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर

तक्ता क्रमांक-13.5

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे / प्रकरणे
सन 2000-2001

जिल्हा- नागपूर

दिवाणी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
4208	6400	342	475	99503	3598	92	3812
32*	52**	15*	10*	198*		2*	90*
331**				187**			

* समायोजन ** हस्तांतरित

टिप: जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणांचा यात समावेश नाही.

आधार: जिल्हा व सत्र न्यायाधिश, नागपूर

तक्ता क्रमांक 14.1

जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्ज

सन 2000-2001

जिल्हा: नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	बँकांची कार्यालये अमलेली गावे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गीकृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी रू.लाखात	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ रकमा रू.लाखात	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर (श)	1	3619	33	152	उ.ना.	उ.ना.	53
2	सावनेर	10	206	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
3	पारशिवनी	6	94	--	7	उ.ना.	उ.ना.	4
4	रामटेक	10	153	--	10	उ.ना.	उ.ना.	5
5	मोदा	8	113	--	8	उ.ना.	उ.ना.	9
6	कामठी	9	219	--	9	उ.ना.	उ.ना.	5
7	कुड्डी	9	90	--	9	उ.ना.	उ.ना.	5
8	भिवापूर	5	64	--	5	उ.ना.	उ.ना.	5
9	उमरेड	12	178	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
10	नागपूर (गा)	7	169	--	12	उ.ना.	उ.ना.	7
11	द्विगणा	9	132	--	11	उ.ना.	उ.ना.	8
12	काटोल	9	163	--	9	उ.ना.	उ.ना.	7
13	नरखेड	10	167	--	10	उ.ना.	उ.ना.	10
14	कळमंथूर	5	97	--	5	उ.ना.	उ.ना.	5
जिल्हा एकूण		110	5464	33	269	81890	45215	139

टिप- 1) स्तंभ 7 व 8 ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हयाची माहिती दर्शविलेली आहे.

2) स्तंभ क्र.5 मधील बँकांची माहिती नागपूर शहर वगळता उर्वरीत तालुक्यासाठी उपलब्ध नाही. तसेच रकाना क्र.4 मधील कर्मचा-यांनी 2000-2001 या वर्षात स्वेच्छा निवृत्ती पत्करल्याने व नियत वयामानानुसार कर्मचारी मेवानिवृत्त झाल्याने गतवर्षाच्या तुलनेत या वर्षी बँकेतील कर्मचा-यांच्या संख्येत घट दिसून येते.

आधार :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

तक्ता क्रमांक 14.2

जिल्हयातील 31 मार्च 2000 रोजी असलेल्या संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा:- नागपूर

भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था		हमबंदार मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यासाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
1	2	3	4	5
403	2438	9	8	2858

आधार:- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

तक्ता क्रमांक 14.3

उत्तरविलेच्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम सन 2000-2001

जिल्हा:- नागपूर

अ.क्र.	बाब	प्रमाण	तपशील
1	2	3	4
1	शाखा	संख्या	13
2	उत्तरविलेची विमापत्रे	संख्या	122826
3	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	उ.ना.
4	विम्याची रक्कम	रु. हजारात	8272100

आधार :- भारतीय जीवन विमा निगम, नागपूर.

तक्ता क्र.15.1

जिल्ह्यातील चित्रपटगृहांविरुद्धी आकडेवारी, सन २०००-२००१

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	कायम स्वरूपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपटगृहे		किडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर (रुपये)
		संख्या	प्रत्येक खळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खळा साठी असलेली आसन क्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	नागपूर(श)	23	19558	--	--	--	--	69111
2	सावनोर	--	--	2	889	5	310	21
3	पारशियनी	--	--	1	450	3	165	298
4	रामटेक	--	--	--	--	6	245	1865
5	मोदा	--	--	--	--	2	100	162
6	कामठी	3	1729	--	--	6	375	263
7	कुही	--	--	2	675	3	150	282
8	भिवानूर	--	--	2	275	1	40	115
9	उमरेड	2	1263	--	--	3	120	311
10	नागपूर(ग्रा)	--	--	--	--	3	145	160
11	हिंगणा	--	--	1	400	4	260	18
12	काटोल	1	500	--	--	4	200	160
13	नरखेड	--	--	1	400	7	250	857
14	कळमश्वर	--	--	1	400	3	215	71
जिल्हा एकूण		29	23050	10	3489	50	2575	73694

टिप:- १) वसूल करमणूक कर प्राप्तीतील स्तंभ ३ नागपूर शहरमध्ये डिश फॅबल आयाजकांफडील प्राप्त करमणूक कराच्या रकमेच्या समावेश आहे.

२) २०००-२००१ या वर्षाकरिता शारानाकडून रुपये ८ कोटी वसूलीचे उद्येष्ट प्राप्त झाले.

त्या अनुषंगाने ७३६९४०६४ करमणूक कराची वसूली झाली ती उद्येष्टाची ९२.१२ टक्के आहे.

आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय, (करमणूक शाखा) नागपूर

नक्ता क्र. 15.2

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन २०००-२००१

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये लाखात)

अ.क्र.	योजनाचे नाव	सन 2000-2001 अखेर खातेदारांची संख्या	सन 1999-2000 मधील गुंतवणूक		सन 2000-2001 मधील गुंतवणूक	
			ढाबळ	नक्ता	ढाबळ	नक्ता
1	2	3	4	5	6	7
1	टपाल बचत खात	--	8441.75	119.39	9815.90	664.71
2	संचालन मुदत ठेव	--	--	--	--	--
3	पुनरावर्ती ठेव	82847	7215.14	2537.33	8116.25	3394.57
4	समयवध ठेव	--	772.09	257.95	703.89	11.04
5	सार्वजनिक भ.नि.निधी स्टेट बँक	52346	7279.05	5045.75	11131.94	5741.28
6	सार्वजनिक भ.नि.निधी टपाल खात	--	704.97	582.63	888.55	985.21
7	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्र	--	--	--	--	--
	2 ते 7 मालिका	--	--	11.57	--	0.62
	अ) 8 वी मालिका	--	5126.97	3588.65	4996.01	3137.47
8	इंदिरा विकास पत्रे	--	502.29	318.22	--	1125.66
9	किसान विकास पत्रे	--	7682.04	3399.00	7977.58	2888.66
10	मासिक प्राप्ती योजना	--	5840.75	3784.01	7630.78	4764.36
11	रा.ब.चो.- 87	--	--	383.34	--	251.65
12	सामाजिक सुरक्षा पत्र	--	--	--	--	--
13	हतर सर्व योजना	--	--	--	--	--
14	राष्ट्रीय बचत योजना-92	--	5.00	29.49	3.63	7.96
जिल्हा एकूण		135193	43570.00	20057.33	51264.53	22773.17

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु १७३०० ०० लाख (१७३ कोटी) १९-२००० वर्षाकरिता

जिल्ह्यातील अल्पबचतीचे लक्ष्य रु १९३७६ ०० लाख (१९३ कोटी) २०००-२००१ वर्षाकरिता

तसेच गुंतवणूक २०००-४१ लाख (२००.४१ कोटी) इतकी करण्यात आली आहे व

टक्कडारी १०३ टक्के झालेली आहे

आधार :- सहाय्यक संचालक अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 15.3

तहसिलनिहाय गाळा कलला जमीन महसूल सन 2000-2001

जिल्हा :- नागपूर

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	तहसिल	चालू वर्षाची जमीन महसूलीची एकत्रित मागणी (पूर्वीची जमा रक्कम सोडून)	एकत्रित जमीन (महसूलाची थकवाकी (अधिकृत व अनधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	मूट	निलंबित वसूली	वसूली पत्रे	प्रत्यक्ष वसूली	जमीन महसूली देणा-या खातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नागपूर(श)	37	25	62	--	--	62	62	12223
2	सावनेर	158	59	217	158	--	59	135	11861
3	पारशिवनी	250	67	317	125	--	192	192	17846
4	रामटेक	63	7	70	42	--	27	70	13388
5	मोदा	136	45	181	135	--	46	168	12934
6	कामठी	112	38	150	54	--	96	127	7174
7	कुही	151	11	162	147	--	11	162	32208
8	भिवापूर	69	11	80	61	--	19	80	16556
9	उमरेंड	110	51	161	22	--	139	161	19011
10	नागपूर(प्रा)	105	31	136	96	--	40	136	20815
11	हिंणगा	75	--	75	59	--	16	75	16617
12	काटोल	107	34	141	97	--	44	140	14516
13	नरखेड	272	79	351	180	--	171	351	17410
14	कळमेधार	134	29	163	130	--	33	161	14228
	जिल्हा एकूण	1779	487	2266	1306	0	955	2020	226787

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, (महसूल शाखा), नागपूर

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालय शीपि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे
आणि नियतकालिके, 31.3.2001 या दिवशी

जिल्हा : नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालयाची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहिक				
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	नागपूर(श)	628	20	15	5	-	40	93	30	1	3	127
2	सावनर	6	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
3	पारशिवनी	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
4	रामटेक	4	-	-	-	-	0	3	-	-	3	6
5	मीढा	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
6	कामती	14	1	-	-	-	1	-	-	-	-	0
7	कुही	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
8	भिवापूर	3	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
9	उमरेड	9	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
10	नागपूर(प्रा)	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
11	हिंगणा	2	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
12	काटोल	7	-	-	-	-	0	3	-	-	-	3
13	नरखेड	5	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
14	कळमन्धर	9	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
एकूण जिल्हा		698	21	15	5	0	41	101	30	1	6	138

तक्ता क्र १५ ४ पृष्ठ सुरु

तक्ता क्र.15.4

मुद्रणालय आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेले वर्तमानपत्रे
आणि नियतकालिके 31.3.2001 या दिवशी

जिल्हा :- नागपूर

अ.क्र.	तहसिल	मुद्रणालया ची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			पाक्षिक					मासिक				
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1	2	3	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	नागपूर(श)	628	8	-	-	-	8	30	7	4	-	41
2	सावनर	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	पारशिवनी	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	रामटेक	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	मोवा	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	कामठी	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	कुही	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	भिवापूर	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	उमरेड	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगणा	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	काटोल	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	नरखेड	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	कळमंथर	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण जिल्हा		698	8	0	0	0	8	30	7	4	0	41

आधार : १) जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर (गृहशाखा)
२) जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक : 15.5

स्वस्तधान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू, साखर सन 2000-2001

जिल्हा-नागपूर

(आकडे "00" टनामध्ये)

तांदुळ			गहू			साखर			नियमित वाटप दुकाने (संख्या)
जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (1+2)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (4+5)	जिल्हा मुख्यालय	जिल्हयातील इतर ठिकाण	एकूण (7+8)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
77	52	129	160	107	267	95	82	177	1696

आधार - जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक : 15.6

जिल्हयातील मागणी व वसुली केलेले धान्य सन 2000-2001

जिल्हा-नागपूर

(आकडे "00" मेटनामध्ये)

मागणी	लेखी						मागणीशी वसुलीची टक्केवारी
	तांदुळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण	
सर्व एकूण धान्याची मागणी							
1	2	3	4	5	6	7	8
1000	--	--	400	--	510	910	91.00

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर

तक्ता क्रमांक 15.7

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	भा.ज.पा.	शिवसेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
लोकसभा निवडणूक - 1999									
1	रामटेक	1051	389	301	690	65.65	231	--	242
2	नागपूर	1551	456	372	828	53.36	424	352	--
लोकसभा एकूण		2602	845	673	1518	58.34	655	352	242
विधानसभा निवडणूक 1999									
1	उमरंड	167	64	51	115	68.93	21	29	--
2	कामठी	202	70	56	127	62.67	40	40	--
3	नागपूर-उत्तर	258	67	63	131	50.65	67	44	--
4	नागपूर-पूर्व	329	101	77	178	54.04	74	--	63
5	नागपूर-दक्षिण	210	64	51	114	54.50	37	39	--
6	नागपूर-मध्य	153	46	36	81	53.28	39	31	--
7	नागपूर-पश्चिम	399	110	89	199	49.83	86	95	--
8	कळमनूर	198	70	53	124	62.3	--	--	31
9	काटोल	149	59	47	105	70.43	13	--	10
10	सावनेर	176	69	53	122	69.28	31	42	--
11	रामटेक	186	66	50	116	62.11	35	--	42
विधानसभा एकूण		2427	786	626	1412	58.18	443	320	146

तक्ता क्र १५.७ पुट चालू

तक्ता क्रमांक 15.7

जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारत)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		गोंड वाना गणतंत्र	स्वतंत्र पार्टी	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी	जगता दल	बहुजन समाजवादी पार्टी	दूरदर्शी	भारतीय बहुजन महासंघ	नॅशनलिस्ट काँग्रेस
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
लोकसभा निवडणूक - 1999									
1	रामटेक	16	--	--	--	17	--	--	150
2	नागपूर	--	20	--	--	14	--	--	--
लोकसभा एकूण		16	20	--	--	31	--	--	150
विधानसभा निवडणूक 1999									
1	उमरड	1	41	--	--	3	--	--	13
2	कामठी	--	16	--	--	1	--	--	18
3	नागपूर-उत्तर	--	11	45	--	6	--	--	--
4	नागपूर-पूर्व	--	11	--	23	2	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	1	--	--	1	0.1	26	7
6	नागपूर-मध्य	--	1	--	6	1	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	4	--	--	3	--	--	4
8	कळमनूर	1	15	--	--	1	--	1	35
9	काटोल	2	--	--	--	1	--	--	43
10	सावनेर	--	--	--	--	3	--	--	38
11	रामटेक	8	7	--	--	3	--	--	13
विधानसभा एकूण		12	127	45	29	25	0.1	27	171

तक्ता क्र १५.७ पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 15.7

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आंकडेवारी

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजारत)

अ. क्र.	मतेदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		जनता दल युनायटेड	अखिल भारतीय जनता दल मना	राष्ट्रीय जनता दल	इंडियन काँग्रेस (एस)	समाजवादी पार्टी	सत्यमार्ग पार्टी	तिवारी मॉल इंडिया काँग्रेस	पिपल्स व्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया
1.	2	19	20	21	22	23	24	25	26
लोकसभा निवडणूक - 1999									
1	रामटेक	--	--	--	--	--	--	--	--
2	नागपूर	--	--	--	--	--	--	--	--
लोकसभा एकूण		--	--	--	--	--	--	--	--
विधानसभा निवडणूक 1999									
1	उमरड	--	--	--	--	--	--	--	--
2	कामठी	--	--	--	--	--	--	--	--
3	नागपूर-उत्तर	0.3	--	--	--	--	--	--	--
4	नागपूर-पूर्व	--	5	--	--	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	1	--	--	--	--	--	--
6	नागपूर-मध्य	0.4	--	--	--	1	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	--	6	--	--	--	--	--
8	कळमनूर	--	--	--	--	--	--	--	--
9	काटोल	--	--	--	--	--	--	--	30
10	सावनेर	--	--	--	--	--	--	--	--
11	रामटेक	--	--	--	--	--	--	--	--
विधानसभा एकूण		0.7	6	6	--	1	--	--	30

तक्ता क्र १५.७ पुटे चा

लक्षा क्रमांक 15.7

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी.

जिल्हा :- नागपूर

(आकडे हजाराने)

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या			
		विदर्भ प्रजा पार्टी,	ऑल इंडिया ट्राईब मायनॉरिटी सुरक्षा महासंघ	कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	नाग विदर्भ आंदोलन समिती
1	2	27	28	29	30
लोकसभा निवडणूक - 1999					
1	रामटेक	--	--	--	--
2	नागपूर	--	--	--	--
लोकसभा एकूण		--	--	--	--
विधानसभा निवडणूक 1999					
1	उमरेड	--	--	--	--
2	कामठी	--	--	--	--
3	नागपूर-उत्तर	--	--	--	--
4	नागपूर- पूर्व	--	--	--	--
5	नागपूर-दक्षिण	--	--	--	--
6	नागपूर-मध्य	--	--	--	--
7	नागपूर-पश्चिम	--	--	2	--
8	कळमन्धर	--	--	--	--
9	काटोल	--	--	--	--
10	सावनेर	--	--	--	--
11	रामटेक	--	--	--	--
विधानसभा एकूण		--	--	2	--

आधार :- जिल्हा निर्वाचन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्र. 15.8-

जिल्ह्यातील 31.3.2001 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचसाठी असलेल्या विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
1	नागपूर (श)	१) रविभवन, नागपूर (सां.बां. विभाग) २) सर्किट हाऊस, नागपूर, (सां.बां.विभाग) ३) जुने आमदार निवास, नागपूर (सां.बां. विभाग) ४) नवीन आमदार निवास, नागपूर (सां.बां. विभाग) ५) रॅस्ट हाऊस, संमिन्नी हिल्स, (वन विभाग) ६) रॅस्ट हाऊस, अंबाडारी, (म.न.पा.नागपूर) ७) डाक वंगला, गोरेवाडा, (सां.बां.विभाग)	93 7 44 386 2 3 3
2	सावनेर	८) विश्रामगृह, सावनेर (सां.बां. विभाग) ९) निरीक्षण वंगला, खापा (वन विभाग) १०) डाक वंगला, पिंपळा, (सां.बां. विभाग)	4 2 2
3)	पारशिवनी	११) विश्रामगृह, पारशिवनी (जि.प.नागपूर) १२) पंच विश्रामगृह, नवगाव-खिरी (पाटबंधारे) १३) पर्यटक निवास, खिंडसी-रामटेक (म.रा.प.म.)	-- 5 10
4)	रामटेक	१४) विश्रामगृह चोरवाहली (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९) १५) विश्रामगृह देवलापार (राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ४९) १६) निरीक्षण वंगला, खिंडसी-रामटेक (पाटबंधारे विभाग) १७) डाक वंगला सालेघाट, (वन विभाग) १८) निरीक्षण वंगला, तोतलाडोह (पाटबंधारे विभाग) १९) विश्रामगृह, तोतलाडोह (पाटबंधारे विभाग) २०) निरीक्षण वंगला, मिल्लोरी (वन विभाग) २१) विश्रामगृह, राणी-डोह (वन विभाग) २२) विश्रामगृह, मागरकसा (वन विभाग) २३) डाक वंगला, मनसर (राष्ट्रीय महामार्ग)	2 2 4 2 2 6 2 -- 4 2
5)	मौदा	निरंक	
6)	कामठी	२४) रॅस्ट हाऊस, कामठी (सां.बां.विभाग)	2
7)	कुही	२५) विश्रामगृह कुही (जिल्हा परिषद) २६) विश्रामगृह, आंभोरा (जिल्हा परिषद)	-- 2

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	तहसिल	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
8)	भिवापूर	२७) विश्रामगृह, भिवापूर (सां. वा. विभाग)	2
		२८) विश्रामगृह, वाटझरी (वन विभाग)	2
		२९) विश्रामगृह, नवगांव (वन विभाग)	2
9)	उमरेंड	३०) विश्रामगृह, उमरेंड (सां. वा. विभाग)	4
10)	नागपूर (ग्रा)	निरंक	
11)	हिंगणा	३१) रेस्ट हाऊस, हिंगणा (जि.प. नागपूर)	2
12)	कांटाळ	३२) विश्रामगृह, कांटाळ (सां. वा. विभाग)	4
		३३) विश्रामगृह, कांटाळी (राष्ट्रीय महामार्ग उप विभाग ५४)	2
		३४) विश्रामगृह, कोलावडी (वन विभाग)	2
13)	नरखंड	३५) विश्रामगृह, चमेली (वन विभाग)	2
		३६) विश्रामगृह, नरखंड (जि.प. नागपूर)	2
14)	कळमेश्वर	३७) विश्रामगृह, कळमेश्वर (सां. वा. विभाग)	2

टिप :- विश्रामगृह, राणी-डोह, पारशिवनी, कुही बंद करण्यात आले आहे.

आधार :- १) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर

२) कार्यकारी अभियंता, (बांधकाम), जिल्हा परिषद, नागपूर

३) महानगरपालिका, नागपूर

४) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, नागपूर

५) महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर

६) वन विभाग, नागपूर

७) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग १३, ४९, ५४, नागपूर

८) राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग क्रं ५५, भंडारा

तक्ता क्रमांक - 15.9

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

क्र.	वाव	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1998 ते 1999	1999 ते 2000	2000 ते 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1 क्षेत्रफल व लोकसंख्या :- (1961, 1971, 1981, 1991 व 2001)									
1	क्षेत्रफल	चौ.कि.मी.	9930	9928	9923	9931	9931	9931	9892
2	एकूण लोकसंख्या	संख्या "000"	1512	1942	2589	3287	3813	3884	4051
3	लोकसंख्येची घनता (वर चौ.कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या)		152	196	261	331	374	391	410
4	शेतकरी व एकूण शेतमजुरांची एकूण काम करणा-यांसाठी टक्केवारी	टक्केवारी	53.73	50.09	47.05	42.38	42.33	42.33	42.33
2 कृषी व विखन									
1	जंगलाखालील क्षेत्र	हेक्टर "00"	1840	1830	1830	1810	1331	उ.ना.	उ.ना.
2	लागवडीलायक क्षेत्र	--"	7320	6230	6130	6590	7063	उ.ना.	उ.ना.
3	पत्येक कृषी काम करणा-या माग (शेतमजूर व शेतकरी) लागवडीलायक क्षेत्र	हेक्टर	1.4	1.8	1.6	1.33	1.43	उ.ना.	उ.ना.
4	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हेक्टर "00"	5380	5570	5300	5590	6229	उ.ना.	उ.ना.
	क) जत्रधान्याखालील क्षेत्र	--"	5310	5430	3620	3340	2869	उ.ना.	उ.ना.
	ख) ऊसाखालील क्षेत्र	--"	उ.ना.	1	2	5	7	उ.ना.	उ.ना.
	ग) मूहमृगाखालील क्षेत्र	--"	50	140	130	170	163	उ.ना.	उ.ना.
	घ) मापसाध्याखालील क्षेत्र	--"	700	930	800	640	596	उ.ना.	उ.ना.
5	निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	--"	उ.ना.	5436	5600	5612	5439	उ.ना.	उ.ना.
6	प्रांति कृषी काम करणा-या माग (शेतमजूर व शेतकरी) परलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	0.76	1.6	1.2	1.04	1.10	उ.ना.	उ.ना.
7	एकापेक्षा अधिकवेळा परलेल्या क्षेत्रांची निव्वळ परलेल्या क्षेत्रांची टक्केवारी	टक्केवारी	1.60	2.53	11.03	11.33	14.52	उ.ना.	उ.ना.
8	सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र	हेक्टर "00"	270	390	580	1710	1761	उ.ना.	उ.ना.
9	एकूण सिंचनाखालील क्षेत्रांची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	5.2	7.3	10.3	30.42	28.27	उ.ना.	उ.ना.
10	निव्वळ सिंचन क्षेत्र	हेक्टर "00"	270	370	430	490	866	उ.ना.	उ.ना.
11	कालव्याव्हारे सिंचित क्षेत्र	--"	60	100	190	230	456	उ.ना.	उ.ना.
12	विहिरीव्यारे सिंचित क्षेत्र	--"	140	190	250	260	410	उ.ना.	उ.ना.
13	इतर साधनाने सिंचित क्षेत्र	--"	80	90	168	199	0	उ.ना.	उ.ना.

तक्ता क्रमांक - 15.9

नि व ड क नि र्देशां का चं क ल

जिल्हा - नागपूर

ग. क्र.	विवरण	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1998 ते 1999	1999 ते 2000	2000 ते 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	सिधनाखालीन क्षेत्र								
	क) अन्नधान्य	हेक्टर'00	150	150	400	1010	1222	उ.ना.	उ.ना.
	ख) ऊस	---	उ.ना.	उ.ना.	2	5	8	उ.ना.	उ.ना.
	ग) भुईमूग	---	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	30	19	उ.ना.	उ.ना.
	घ) कापूस	---	उ.ना.	20	10	24	43	उ.ना.	उ.ना.
	च) फळ व भाजीपाला	---	उ.ना.	10	140	170	266	उ.ना.	उ.ना.
3	नूतनधारणाची कामे								
	क) जांभजिरीस केललेली जमीन	हेक्टर'00	उ.ना.	220	70	उ.ना.	6.48	उ.ना.	उ.ना.
	ख) मजगीखालीन क्षेत्र	---	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	5.29	उ.ना.	उ.ना.
	ग) पुनः प्राप्त केललेले क्षेत्र	---	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4	कृषी अवजारे								
1	क) लाकडी नांगर	"000	70	61	72	90	78	78	48
	ख) लाकडी नांगर	---	2	4	5	12	24	24	12
2	सिधनाकरिता तेलीवर चालणारे पंप	संख्या	10	20	30	30	30	30	50
3	सिधनाकरिता विद्युतपंप	संख्या	20	80	180	250	388	388	373
4	ऊसाचे चरक	---							
	क) शक्तीवर चालणारे	संख्या	उ.ना.	25	29	30	42	42	75
	ख) बैलाच्या मरतीने	---	उ.ना.	36	40	45	70	70	141
5	पशुधन (1978, 1982, 1987, 1992, 1997)								
1	सूक्ष्म पशुधन	संख्या'000"	813	871	1070	1121	1062	1062	1094
2	प्रत्येक बैलजाडीमागे लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	5.04	5.1	5.06	5.12	9.03	9.03	9.32
3	तुमत्या गायी	संख्या'000"	64	67	75	91	73	73	71
4	दुधत्या म्हाशी	---	17	18	22	27	29	29	29
5	शेळ्या व म्हया	---	196	149	257	323	325	325	346
6	जोबड्या व तत्सम पक्षी	---	220	237	377	432	599	599	694
6	मत्स्य व्यवसाय								
1	समुद्रातील मत्स्य उत्पादन	म. टन	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	गाडयापाण्यातील मत्स्य उत्पादन	म. टन	उ.ना.	उ.ना.	926	4617	6280	6900	7080
3	मच्छीमार सहकारी संस्था	संख्या	उ.ना.	उ.ना.	38	74	93	93	94

तक्ता क्रमांक - 15.9

निवडक निर्देशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

ग. क्र.	वाव	परिमाण	सदभ वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1998 ते 1999	1999 ते 2000	2000 ते 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7 नांदणीकृत कारखाने व राजगार									
1	चालू कारखाने	संख्या	284	426	459	1279	1486	1478	1564
2	कामगाऱाची दै.स. उपस्थिती	संख्या"000"	320	350	360	490	436	543	540
3	दरलाख लोकसंख्येमागे नोंद केलेल्या कामगाऱांची संख्या	संख्या	2586	1649	1836	1906	1653	1390	1242
8 विद्युत									
1	विद्युत निर्माती (दशलक्ष)	कि.वॅ.तास	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
2	वापरलेली बीजे	--"	22	277	605	789	1704	1847	1150
3	विद्युतीकरण झालेली राहरे	संख्या	79	12	13	23	23	23	23
4	विद्युतीकरण झालेली गांवे	संख्या	78	655	1309	1878	1878	1878	1878
9 सहकार									
1 संस्था									
	क) शेती पतसंस्था	संख्या	829	643	611	597	597	597	594
	ख) विगरशेती पतसंस्था	संख्या	521	113	204	541	745	753	778
	ग) विगरशेती विगर पतसंस्था व इतर संस्था	संख्या	उ.ना.	1175	1300	2884	2669	2595	2252
2 सभासद									
	क) शेती पतसंस्था	संख्या"000"	उ.ना.	89	129	193	216	216	249
	ख) विगरशेती पतसंस्था	संख्या"000"	उ.ना.	13	30	348	657	712	661
	ग) विगरशेती विगर पतसंस्था व इतर संस्था	संख्या"000"	उ.ना.	111	352	290	391	378	339
3 खेळने भांडवल									
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	113	125	1148	41607	55392	74168
	ख) विगरशेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	31	36	1557	78514	71789	83857
	ग) विगरशेती विगर पतसंस्था व इतर संस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	130	441	1276	214692	28316	34043

तक्ता क्रमांक - 15.9

निचडक निदंशांकाचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वाच	परिमाण	सदम वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1998 ते 1999	1999 ते 2000	2000 ते 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4 दिलेलीकडे									
	क) शेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	107	35	467	11654	51940	60083
	ख) विगरशेती पतसंस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	848	73695	55485	32611
	ग) विगरशेती विगर पतसंस्था व इतर संस्था	रुपये लाखात	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
10 शिक्षण									
	प्राथमिक						(अस्थाई)	(अस्थाई)	
	क) संस्था	संख्या	659	1718	1796	2092	2465	2470	2475
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	73	216	328	416	451	450	451
	ग) शिक्षक	संख्या"000"	2	7	8	10	13	13	13
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	27	32	24	24	35	35	35
2 माध्यमिक व उच्च माध्यमिक									
	क) संस्था	संख्या	83	289	303	522	674	695	734
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	43	128	205	306	395	389	403
	ग) शिक्षक	संख्या"000"	2	7	7	9	12	12	12
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	22	18	27	29	33	32	34
3 महाविद्यालयान									
	क) संस्था	संख्या	उ.ना.	22	24	49	141	141	153
	ख) विद्यार्थी	संख्या"000"	उ.ना.	21	32	56	72	72	85
	ग) शिक्षक	संख्या	उ.ना.	2000	2028	1760	3480	3495	3501
	घ) प्रतिशिक्षक विद्यार्थी	संख्या	उ.ना.	11	16	32	21	24	24
4 साक्षरतेची टक्केवारी (1961,1971,1981,1991,2001,जनगणना)									
	क) पुरुष	टक्केवारी	48.1	56.1	56.1	81.79	81.79	81.79	90.25
	ख) स्त्रिया	टक्केवारी	31.3	33.5	33.5	64.74	64.74	64.74	77.65
	ग) एकूण	टक्केवारी	35.10	45.9	45.9	73.64	73.64	73.64	84.18
11 वैद्यकीय व आरोग्य सेवा									
1	दवाखाने	संख्या	67	125	140	135	121	124	124
2	रुग्णालय	संख्या	10	20	23	26	23	23	24
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्र	संख्या	11	13	13	45	45	45	48

तक्ता क्रमांक - 15.9

निवडक निवेशांचे कल

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वाच	परिमाण	सदस्य वर्ष						
			1960 ते 1961	1970 ते 1971	1980 ते 1981	1990 ते 1991	1998 ते 1999	1999 ते 2000	2000 ते 2001
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	खाता	संख्या	1567	1846	4275	4938	5011	5011	5059
5	दरलाख लोकसंख्येमागे खाता	संख्या	103	95	220	191	131	129	125
6	उपचार केलेले रुग्ण								
	क) बाह्यरुग्ण	संख्या"000"	1230	2939	4503	7682	4102	1998	2263
	ख) आंतररुग्ण	संख्या"000"	30	69	532	426	557	495	518
7	जन्माचा दर	दर हजार	28.0	22.5	20.8	25.79	20.90	19.46	17.47
8	मृत्यू दर	दर हजार	6.9	6.2	6.7	6.45	5.80	5.45	5.43
12	वाहतूक व दळणवळण								
1	रस्ते लांबी (न.पा.अगच्छू)	कि.मी.	745	1159	3683	5792	6800	6839	6916
2	दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे रस्त्यांची लांबी (न.पा.रस्ते वागळून)	कि.मी.	8	12	37	58	71	69	70
3	रस्त्यांची लांबी दरलाख लोकसंख्येमागे	कि.मी.	49	60	142	224	230	176	2.26
4	एकूण रेल्वेमार्गांची लांबी	कि.मी.	322	343	350	383	421	421	421
5	ड्राफ्ट कार्यालये	संख्या	156	266	339	323	345	349	354
6	नगर कार्यालये	संख्या	33	47	71	84	90	90	96
13	स्थानिक स्वराज्य संस्था								
1	पंचायत समिती	संख्या	13	13	13	13	13	13	13
2	ग्राम पंचायत	संख्या	196	659	699	765	775	778	778
3	नगरपालिका	संख्या	10	10	10	10	10	10	10
4	कटक मंडळे	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
5	महानगरपालिका	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
14	बँकीर्ण								
1	बँक शाखा (सर्व बँका)	संख्या	30	80	148	369	408	408	408

टिप :- 2) पशुधनाची आकडेवारी १९६१, १९६६, १९७८, १९८७, १९९२ व १९९७ च्या पशुगणनेवर आधारित आहे.

आधार :- 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई 2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.